

ΦΡΑΝΚΑ ΡΑΜΕ - ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ
ΟΛΟ ΣΠΙΤΙ, ΚΡΕΒΑΤΙ
ΚΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΦΡΑΝΚΑ ΡΑΜΕ – ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ

**ΟΛΟ ΣΠΙΤΙ, ΚΡΕΒΑΤΙ
ΚΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**

Μετάφραση
Αχιλλέας Καλαμάρας

PALAZZINA LIBERTY - CORSO 22 MARZO
LARGO MARINAI D'ITALIA LA COMUNE DI MILANO

FRANCA RAME

**IN
TUTTA CASA
LETTO E
CHIESA**

**DI FRANCA
RAME**

**DARIO
FO**

**MUSICHE
F CARPI**

DA MARTEDI 6 DICEMBRE

ORARI: Feriali ore 20.30 - Festivi ore 16

Informazioni: Tel. 54.66.095

Tessere e prenotazioni dalle ore 17 alla Palazzina

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΦΡΑΝΚΑ: Το *Όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία* είναι ένα θεατρικό έργο με θέμα την κατάσταση της γυναίκας, και ιδίως την σεξουαλική δουλεία της.

Το πρωτοανέβασα το 1977 στο Μιλάνο, στο Palazzina Liberty, υποστηρίζοντας τους αγώνες του φεμινιστικού κινήματος, και μετά το έπαιξα σε ολόκληρη σχεδόν την Ιταλία. Τις παραστάσεις οργάνωσαν φεμινιστικές ομάδες, ενώ τα έσοδα πολλών εξ αυτών διατέθηκαν υπέρ των διαφόρων αναγκών του κινήματος: σε κατελημμένα εργοστάσια, για την επισκευή της στέγης του Σπιτιού της Γυναίκας στην οδό Governo Vecchio στην Ρώμη, την δημιουργία συμβουλευτικών σταθμών κ.λπ. Πήγαμε και στο εξωτερικό: στην Ευρώπη –στην Φρανκφούρτη, παραδείγματος χάριν, το έργο παίχτηκε προκειμένου να συγκεντρωθούν χρήματα για την υπεράσπιση των Ιταλών κρατουμένων στην Γερμανία– αλλά και στην Νότιο και Βόρειο Αμερική. Πόσες φορές το έπαιξα; Πάνω από 3.000.

Αυτό το έργο παίχτηκε και παίζεται ακόμη σε περισσότερες από 30 χώρες, τόσο σε θέατρα όσο και σε πανεπιστήμια: δυστυχώς, η κατάσταση της γυναίκας είναι παντού η ίδια. Ο απόλυτος πρωταγωνιστής αυτού του θεατρικού έργου με θέμα την γυναίκα είναι ο άντρας –ή, καλύτερα, το φύλο του! Δεν είναι παρόν «με σάρκα και οστά», αλλά είναι πάντα εδώ, ανάμεσά μας, μεγάλο, τεράστιο, κρέμεται πάνω απ' τα κεφάλια μας... και μας συνθλίβει!

Εμείς οι γυναίκες χρόνια τώρα αγωνιζόμαστε για την απελευθέρωσή μας, ζητάμε ίσα δικαιώματα με τους άνδρες, κοινωνική ισότητα. Αμήν και πότε!

Όλοι ξέρουν ότι μόλις ένα εργοστάσιο αντιμετωπίσει δυσκολίες, οι πρώτοι που απολύονται είμαστε εμείς οι γυναίκες. Ζητάμε κοινωνική ισότητα και ισότητα των δύο φύλων. Όσον αφορά την κοινωνική ισότητα, κάναμε μερικά βήματα προς τα εμπρός, αλλά όσον αφορά την «ισότητα των δύο φύλων», έχουν ακόμα να γίνουν πολλά. Δεν θα φτάσουμε ποτέ να γίνουμε ίσες με τον άντρα. Είναι εντελώς ουτοπικό να το ελπίζουμε... και λόγω μιάς ανατομικής λεπτομέρειας. Ας το πάρουμε απόφαση!

Τα ταμπού είναι τόσα πολλά!... Τα κουβαλάμε μέσα μας απ' την στιγμή που θα γεννηθούμε... και πριν από αυτήν: αναστολές στην συμπεριφορά, στην γλώσσα... Λόγου χάριν, εγώ που είμαι αρκετά απελευθερωμένη, εδώ, δημοσίως... μπροστά σε όλους εσάς, να... δεν καταφέρνω να ονομάσω με όνομα κι επίθετο το πράγμα... εκεί... το όργανο του άντρα. Στ' αλήθεια... δεν μπορώ!

Ίσως μόνο σε μια βρισιά, σ' ένα ξέσπασμα, θα μπορούσα... όπως: «καταραμένη αυτή η αναστολή μου για τον πούτσο!». Ορίστε, μόνο έτσι μου 'ρχεται καλά!

Πιστεύω πάντως ότι, με τον καιρό, το πρόβλημα της γλώσσας θα μπορούσαμε και να το ξεπεράσουμε... μιλώ για τις γυναίκες της γενιάς μου, διότι οι νέες γενιές τα κατάφεραν και μάλιστα πολύ καλά θα έλεγα. Αν και καμιά φορά αυτή η τραχιά γλώσσα είναι μια απάντηση στον χυδαίο κομφορμισμό των γονιών και της κοινωνίας... Πιστεύουν, πιστεύουμε

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

ότι έτσι είμαστε χειραφετημένες, αυτόνομες, στην πρωτοπορία! Δεν καταλαβαίνουμε ότι για άλλη μια φορά είμαστε υποταγμένες στην κουλτούρα του π... (σταματά ενοχλημένη) ...του φύλου του άντρα!

Μην ξεχνάτε ότι αυτή η επωδός, που αποτελεί πλέον κομμάτι της καθομιλουμένης μας, είναι η μεγαλύτερη πράξη ανδρικής αλαζονείας και αυτοϊκανοποίησης που υπάρχει!

Πράγματι κάποτε, μπροστά σ' ένα συνταρακτικό γεγονός, σε κάτι που μας προκαλούσε μεγάλη έκπληξη ή μας συγκινούσε, αναφωνούσαμε: «Ω, Θεέ μου!». Σήμερα, μπροστά στην ίδια συγκίνηση φωνάζουμε: «Ω, πούτσε!». Αυτός στην θέση του Θεού! Ανήκουστο, τρομερό! Και κανείς φυσικά δεν το προσέχει!

Κάποτε, πολύ παλιά, ο Διάβολος προσπάθησε να εκδιώξει απ' την θέση του τον Παντοδύναμο, μα δεν τα κατάφερε. Ο άντρας, ναι! Και στο ουράνιο βασίλειο τοποθέτησε ό,τι καλύτερο διέθετε –το «πράμα» του! Ακόμη, ποτέ δεν θα τύχει ν' ακούσετε επιφωνήματα θαυμασμού που ν' αφορούν το γυναικείο όργανο... Ναι... στον δρόμο, την άνοιξη. Ή μάλλον, αν κάποιος πρέπει να πει ότι όλα του πάνε στραβά, λέει: «Έχω μια ατυχία** σήμερα». Κι αν είναι αναγκαίο να γίνει αναφορά στο φύλο μας δημοσίως, λόγου χάριν στις δίκες για βιασμό, χρησιμοποιούνται τα λατινικά, μια νεκρή γλώσσα: «*Cunnius cunni*»: ανώμαλο ουσιαστικό, β' κλίσεως.

* Σ.τ.μ. *Cazzo*: στα ιταλικά. Επιφώνημα που δηλώνει έκπληξη, θυμό κ.λπ.

** Σ.τ.μ. *Sfiga*: στα ιταλικά. Η λέξη *figa* αναφέρεται στο γυναικείο φύλο.

Αντιθέτως οι άνδρες, ήδη από την κλασική εποχή, έδιναν πάντα στο όργανό τους όρους στομφώδεις, επικούς, αυλικούς, πομπώδεις: IL PREPUZIO! IL GLANDE! IL FALLO! Θα μπορούσαν κάλλιστα να σταθούν σε μια τραγωδία του Ευριπίδη. Έκανα ήδη μια προσπάθεια και ιδού τι βγήκε:

Ήρθε ο πανύψηλος Ερμιόνης
 μπροστά του, οπλισμένος,
 το κράνος σηκωμένο στο μέτωπο,
 PREPUZIO αδάμαστο,
 πίσω του ο υπέροχος αδερφός του
 GLANDE, ίππευε τον SCROTO
 που χτυπούσε ανυπόμονα τα πόδια του,
 υψώνοντας ανάμεσα στα λάβαρα τον PENE
 για την ηρωική έφοδο.

Καλό δεν είναι; Αντίθετα τώρα, προσπαθήστε να συνθέσετε ένα κλασικό έπος, βάζοντας στους στίχους όρους που αφορούν στα ανατομικά μέλη του γυναικείου φύλου:

Η γλυκυτάτη Βρισηΐς
 προχώρησε προς τα εμπρός
 και μαζί της, λατρεμένη από τον Περίδη,
 η παθιασμένη κλειτορίς...

Όχι, δεν λειτουργεί. Μας φόρτωσαν φρικτούς όρους. Αιδοίο! Τι ποίημα μπορείς να φτιάξεις με την λέξη «αιδοίο»!... που ένα βράδυ μια κυρία μου φώναξε: «Εγώ δεν έχω αιδοίο [vulva: στα ιταλικά], έχω Volno [μάρκα αυτοκινήτου]!».

Και η μήτρα [utero: στα ιταλικά]; Μοιάζει με το όνομα του μπαμπούλα! «Να είσαι φρόνιμο παιδί, φάε όλο το φαΐ σου γιατί αλλιώς θα σε φωνάζω μήτρα!»

Όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Κόλπος [*vagina*: στα ιταλικά]! Πάνω στον κόλπο μπορείς μόνο να γλιστρήσεις: «Έσπασα το πόδι μου γλιστρώντας πάνω στην φλούδα ενός κόλπου!».

Και οι ωοθήκες: ένας όρος σπιτικός... ορνιθοειδής: «Έφτιαξα μια τούρτα με τριάντα ωοθήκες!».

Μετά υπάρχει αυτός ο όρος... όταν μια γυναίκα βρίσκεται σ' εκείνη την συγκεκριμένη ηλικία... τον εκμυστηρεύεται μόνο στην καλύτερή της φίλη – αν δεν υπάρχει κανείς άλλος άνθρωπος σε ακτίνα 80 χλμ.– λέγοντας (κοιτάζει αριστερά, δεξιά, κι ύστερα ψιθυρίζει): «Είμαι στην εμμηνόπαυση», και μετά... (κάνει αέρα κουνώντας υπερβολικά τα χέρια της για να δηλώσει την άφιξη μιάς «έξαψης»)

Ο άνδρας, ίδια κατάσταση: «κλιμακτήριος».

Πήγα στο Nervi, εκεί υπήρχε μια κλιμακτήριος!

Μ' αυτούς τους όρους, στην καλύτερη περίπτωση, μπορούμε να φτιάξουμε ένα διήγημα τρόμου.

Οι νυχτερίδες πετούσαν το δειλινό,
οι ΚΟΛΠΟΙ έκρωζαν στην λιμνούλα,
ήταν η στιγμή που εναπόθεταν τις ΩΟΘΗΚΕΣ,
μια τρομακτική ΜΗΤΡΑ σηκώθηκε την νύχτα,
τα ΣΠΕΡΜΑΤΟΖΩΑΡΙΑ πέθαναν όλα
από τον φόβο τους!

Όχι, δεν ταιριάζουν καθόλου στην ποίηση.

Μετά την παρουσίαση του αρσενικού πρωταγωνιστή, ερχόμαστε τώρα στους θηλυκούς χαρακτήρες. Τέσσερεις γυναίκες, εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους.

Στο πρώτο κείμενο με τίτλο «*Μια Γυναίκα Μόνη*», συναντάμε μια νοικοκυρά, την κατ' εξοχήν νοικοκυρά, η οποία έχει τα πάντα στους κόλπους της οικογένειάς της εκτός από το σημαντικότερο: τον

σεβασμό, το να της συμπεριφέρονται οι άντρες στο σπίτι ως έναν άνθρωπο με προσωπικότητα, ένα άτομο, και να γίνεται σεβαστή ως τέτοια, να μην χρησιμοποιείται μόνο ως σεξουαλικό αντικείμενο και ως υπηρέτρια χωρίς μισθό και σύνταξη. Η μόνη γυναίκα μας είναι ένας απλός χαρακτήρας, αφελής. Η ενδυμασία της –ένα φανταχτερό και διάφανο ρούχο για μέσα στο σπίτι– συμβαδίζει με τα τηλεοπτικά πρότυπα. Ξαφνικά, καθώς ξεκινά τις δουλειές της ημέρας, ανακαλύπτει στο απέναντι κτήριο μια νέα ένοικο. Της φαίνεται απίστευτο που βρίσκει κάποιον να μιλάει, να του ανοίγει την καρδιά της –αν και βρίσκεται απ’ την άλλη πλευρά του δρόμου– κάποιον στον οποίο να διηγείται με κωμικό, γκροτέσκο τρόπο την ζωή της. Της προκαλεί άφθονο γέλιο, αλλά στο τέλος της αφήνει μια αίσθηση βαθιάς πίκρας.

Σ’ αυτό το κείμενο υπάρχουν και οι μελαγχολίες μας, οι απελπισίες μας, ενώ βρίσκονται συμπυκνωμένες πολλές κοινοτοπίες για την κακώς χρησιμοποιούμενη σεξουαλικότητά μας, για τον «μη σεβασμό» των αντρών προς εμάς. Βάλαμε αυτές τις κοινοτοπίες εσκεμμένα, από την στιγμή που δεν είναι κομμάτι, όπως θα μπορούσε να σκεφτεί κανείς, μιάς ξεπερασμένης μεσαιωνικής κοινωνίας, αλλά αποτελούν την καθημερινότητά μας. Είναι σίγουρο ότι όλες μας έχουμε αντιμετωπίσει αρκετές φορές δυσάρεστες καταστάσεις –και είμαστε τυχερές όταν οι καταστάσεις είναι μόνο δυσάρεστες κι όχι δραματικές, όπως ο ξυλοδαρμός ή ο βιασμός. Ξέρετε ότι οι μεγαλύτεροι καταναλωτές αλκοόλ στην Ιταλία είναι οι γυναίκες;

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Το δεύτερο κείμενο είναι «*Το Ξύπνημα*». Εδώ έχουμε μια γυναίκα, μια εργάτρια την οποία εκμεταλλεύονται τριπλά: στο σπίτι ως «γυναίκα που κάνει τα πάντα», στο εργοστάσιο και στο κρεβάτι. Δεν θα μπορούσε να λείπει αυτός ο γυναικείος χαρακτήρας από την «πινακοθήκη» μας: χαρακτήρας, μην ξεχνάτε, «σημαντικός» για την κοινωνία μας.

Το τρίτο κείμενο είναι «*Η Μαμά-Φρικιό*». Δεν θα σας πω τίποτα γι' αυτήν την ιστορία, αλλά θα συμβούλευα όλες τις γυναίκες που είναι παρούσες να προβληματιστούν με τις επιλογές αυτής της μαμάς-πανκ.

Το «*Έχουμε όλες την ίδια ιστορία*» είναι μια παρουσίαση της σεξουαλικής σχέσης ενός άνδρα με μια γυναίκα. Η αναπαράστασή της. Και, για όνομά του Θεού... παρακαλούνται οι ηθοποιοί να την «υποδυθούν» με αυτοσυγκράτηση!!! Είδα να το ερμηνεύουν στο εξωτερικό με τέτοια ανώφελη «υποκριτική ζέση», που ακύρωναν ολόκληρο το σκεπτικό για την αξιοπρέπεια της γυναίκας που εμπειριέχεται στην παράσταση.

Μια σεξουαλική σχέση, έλεγα, με την γυναίκα – αλλοίμονο!– υποτελή στον άνδρα, όπως συμβαίνει σχεδόν πάντα. Το '77, όταν ξεκίνησα τις παραστάσεις στο Palazzina Liberty, δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί τα γέλια που ακούγονταν απ' την πλατεία κατά την διάρκεια της παράστασης, ήταν αποκλειστικά γέλια γυναικών. Οι γυναίκες γελούσαν σαν τρελές... οι άντρες όχι. Κι όχι μόνο αυτό. Κάθε τόσο άκουγες κάποια γυναίκα να λέει στον σύντροφό της, τον αρραβωνιαστικό ή τον σύζυγό της: «Ανα-

γνωρίζεις τον εαυτό σου, κρετίνε;!». Ξέσπαγαν πραγματικοί καβγάδες!

Από τότε που άρχισα να επισημαίνω αυτήν την συμπεριφορά, η αναλογία άλλαξε: οι γυναίκες γελούν όπως πάντα, αλλά γελούν και οι άντρες! Αλλά προσέξτε κυρίες μου, που βρίσκεστε στην πλατεία: τα γέλια των αντρών δεν έχουν τίποτα ανθρώπινο! Γελούν εκτός χρόνου... άχαρα... Κι ύστερα λένε κάτι καταπληκτικό: «Εγώ γελάω γιατί δεν είμαι αυτός εκεί. Εγώ είμαι φεμινιστής!». Κατά την γνώμη μου, ο άντρας φεμινιστής πρέπει να στραγγαλίζεται από μικρός! Ναι, επειδή εμείς οι γυναίκες –μιλώ για τον εαυτό μου, αλλά πιστεύω ότι όλες συμμερίζεστε την σκέψη μου– θέλουμε να μας σέβονται στο σπίτι, στον δρόμο, στον χώρο εργασίας, κι όχι να μας μεταχειρίζονται πατερναλιστικά, όπως πολύ συχνά συμβαίνει.

Σ' αυτό το κείμενο υπάρχει ένα παραμύθι τού οποίου η δομή αναφέρεται στα παλιά παραμύθια της Σικελίας, ένα σουρεαλιστικό κομμάτι, με όλα τα κλασικά στοιχεία: τον λύκο, την μάγισσα και κάποιους χαρακτήρες που πρέπει να επισημάνουμε. Έχουμε ένα καλό κοριτσάκι, όμορφο, ξανθό, με γαλάζια μάτια και μια κουκλίτσα από κουρέλια που βρίζει.

Αυτές οι δύο φιγούρες είμαστε εμείς, κοριτσάκια. Το γλυκό κοριτσάκι είναι εκείνο το μειλίχιο κομμάτι μας που υπομένει, που υπακούει· αντίθετα, η κουκλίτσα που βρίζει, αντιπροσωπεύει τις εξεγέρσεις μας. Ο δε «κόκκινος αλητόγατος» αντιπροσωπεύει τον «σύντροφος», ο οποίος πάντα θα έπρεπε να είναι «σύντροφος» –προ παντός μέσα στο σπίτι– με την

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

μητέρα, την σύζυγο, την κόρη, την αδερφή, κι όχι μόνο έξω απ' αυτό. Μιλώ για τους συντρόφους του κινήματος, τους συντρόφους του ΙΚΚ [Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος] και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ...γιατί, όπως όλοι ξέρουν, και οι σοσιαλιστές είναι σύντροφοι! Γιατί γελάτε και χειροκροτάτε... αφού το λέει κι ο Κράξι*!

Υπάρχει και ο «λύκος» που αντιπροσωπεύει όλους εκείνους τους «αρσενικούς» χαρακτήρες που μας καταπιέζουν από την παιδική μας ηλικία. Ύστερα μεγαλώνουμε, τα δύο κομμάτια συγχωνεύονται, γινόμαστε κάτι ενιαίο, έρχεται η ωρίμανση και –ευχόμαστε– η απόκτηση συνείδησης.

Η τελευταία ιστορία είναι η «Μήδεια» του Ευριπίδη, την οποία θα σας προλογίσω πριν την υποδυθώ.

Η παράσταση βλέπει τα πάντα μέσα από ένα κωμικό, γκροτέσκο πρίσμα. Επιλέξαμε ηθελημένα αυτό το πρίσμα: κυρίως επειδή εμείς οι γυναίκες εδώ και 2.000 χρόνια κλαίμε, αλλά αυτήν την φορά γελάμε μαζί και ίσως να κρυφογελάμε και μετά, επειδή ένας κύριος που γνώριζε πολλά για το θέατρο, κάποιος Μολιέρος, έλεγε: «Όταν πηγαίνεις στο θέατρο και βλέπεις μια τραγωδία, ταυτίζεσαι, συμμετέχεις, κλαις, κλαις, κλαις, κι ύστερα γυρίζεις σπίτι και λες: πόσο πολύ έκλαψα απόψε! ...και κοιμάσαι ανακουφισμένος. Ο πολιτικός λόγος πέρασε από πάνω σου όπως το νερό πάνω στο γυαλί. Ενώ αντί-

---

* Σ.τ.μ. Μπετίνο Κράξι, πρώην γραμματέας του Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος και πρωθυπουργός. Στις αρχές της δεκαετίας του '90, κατηγορήθηκε για οικονομικές ατασθαλίες και κατέφυγε στην Τυνησία όπου και πέθανε πριν από λίγα χρόνια.

θετα για να γελάσεις –μιλά πάντα ο Μολιέρος–
χρειάζεται ευφύια, εξυπνάδα. Το γέλιο ανοίγει διά-
πλατα το στόμα σου αλλά και το μυαλό σου, και στο
μυαλό σου χώνονται τα καρφιά της λογικής!».

Ευχόμαστε κι απόψε κάποιοι να γυρίσουν σπίτι
τους με το κεφάλι τους γεμάτο καρφιά!

Πάω ν' αρχίσω.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΝΗ

(πρόσωπα: μια γυναίκα/ο κουνιάδος της)

(Σκηνικό: δύο πόρτες στις πλευρές της σκηνής, μια άλλη πόρτα στο βάθος αριστερά. Η πόρτα στα δεξιά είναι η είσοδος του διαμερίσματος, εκείνη στ' αριστερά οδηγεί στην κρεβατοκάμαρα, η άλλη στο βάθος στην κουζίνα. Μπροστά στην σκηνή βρίσκεται ένα μακρύ τραπέζι, πάνω στο οποίο υπάρχουν ένα τηλέφωνο, ένα ραδιόφωνο, ένα σίδερο σιδερώματος, μια λεκανίτσα και μια βούρτσα. Επίσης: ένα απλό επιπλάκι πάνω στο οποίο υπάρχει ένας δίσκος με τσιρότα, γάζες, οινόπνευμα και μια αλοιφή. Ένα κυνηγετικό τουφέκι για μεγάλα θηράματα είναι κρεμασμένο σ' έναν τοίχο. Μια καρέκλα.

Αυτό το σκηνικό αναπαριστά την τραπεζαρία ενός σπιτιού της μικρομεσαίας αστικής τάξης. Το ραδιόφωνο ανοιχτό στην διαπασών μεταδίδει μουσική ροκ· η ένταση του φωτός αυξάνεται σταδιακά.

Μπαίνει στην σκηνή μια γυναίκα χορεύοντας έξαλλα και κρατώντας ένα καλάθι γεμάτο ρούχα για σιδέρωμα. Φοράει μια νυχτικιά με ανοιχτό ντεκολτέ, μάλλον επιδεικτικά. Χορεύοντας πλησιάζει στο τραπέζι, ακουμπάει το καλάθι, παίρνει ένα αντρικό πουκάμισο και, συνεχίζοντας πάντα να χορεύει, πηγαίνει προς ένα φανταστικό παράθυρο στο μέσον της σκηνής. Τινάζοντας το πουκάμισο για να το ισιώσει, σηκώνει το βλέμμα και σταματά, ευχάριστα αιφνιδιασμένη, διαπιστώνοντας ότι κάποιος βρίσκεται στο απέναντι κτήριο.)

ΓΥΝΑΙΚΑ: *(φωνάζοντας δυνατά για να τραβήξει την προσοχή)* Κυρία... Κυρία! Καλημέρα!... Μα πότε μετακομίσατε απέναντι απ' το σπίτι μου; Ούτε καν πήρα είδηση πότε έγινε η μετακόμιση... νόμιζα ότι ήταν ακατοίκητο. Χαίρω πολύ... *(σχεδόν ουρλιάζοντας)* Είπα ότι χαίρομαι πολύ... Δεν μ' ακούτε; Α, ναι, έχετε δίκιο... το ραδιόφωνο... θα το κλείσω αμέσως... *(κλείνει το ραδιόφωνο)* Με συγχωρείτε πολύ, αλλά όταν είμαι μόνη στο σπίτι, αν δεν έχω το ραδιόφωνο στην διαπασών, μου 'ρχεται να κρεμαστώ. Σ' αυτό το δωμάτιο *(κατευθύνεται προς την αριστερή πόρτα)* παίζει διαρκώς το πικ-απ... *(ανοίγει την πόρτα, ακούγεται μουσική)* Ακούτε; *(ξανακλείνει)* Στην κουζίνα, το κασετόφωνο... *(ανοίγει και την πόρτα της κουζίνας: ακούγεται δυνατή μουσική)* Τι μελαγχολία! *(ξανακλείνει την πόρτα)* Έτσι, σ' όποιο δωμάτιο κι αν πάω, έχω συντροφιά. *(πλησιάζει στο τραπέζι κι αρχίζει να κάνει δουλειές: βουρτσίζει το αντρικό σακάκι, ράβει κουμπιά κ.ά.)* Όχι στην κρεβατοκάμαρα, όχι, αυτό μας έλειπε! Όχι, εκεί έχω την τηλεόραση... πάντα ανοιχτή... στην διαπασών! Τώρα έχει μια λειτουργία. Με ύμνους!... Στα πολωνέζικα. Τι γλώσσα! Παπική!... Δεν καταλαβαίνεις τίποτα... Ναι, μου αρέσουν κι αυτά που δεν χορευότανται... αρκεί να είναι μουσική... ο θόρυβος... μού κρατάει συντροφιά.

Κι εσάς, ποιός σας κάνει παρέα; Α, έχετε έναν γιό! Τι τυχερή!... Τι ανόητη που είμαι, κι εγώ έχω έναν γιό... δύο παιδιά για την ακρίβεια. Με συγχωρείτε, απ' την συγκίνηση που μιλώ μαζί σας, ξέχασα το ένα... Δεν μου κρατούν συντροφιά. Η μεγαλύτερη είναι μεγάλη, ξέρετε, οι φίλοι, οι φίλες... Αντίθετα

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

το αντράκι είναι πάντα μαζί μου, αλλά ούτε αυτός μου κάνει συντροφιά... Κοιμάται! Κοιμάται διαρκώς! Τρώει, κοιμάται και κάνει κακά! Είναι σκατιάρης! Όμως εγώ δεν παραπονιέμαι, εγώ περνάω καλά στο σπίτι μου... δεν μου λείπει τίποτα... ο σύζυγός μου μ' έχει στα πούπουλα!... Έχω τα πάντα! Έχω... Θεέ μου, και τι δεν έχω... Έχω ψυγείο!... Ναι, ξέρω, όλοι έχουν ψυγείο... (παίρνοντας σοβαροφανές ύφος) αλλά το δικό μου... κάνει στρογγυλά παγάκια!! Έχω πλυντήριο, με 24 προγράμματα! Πλένει και στεγνώνει... Αλλά πώς στεγνώνει!... Κάποιες φορές πρέπει να τα ξαναβρέξω για να μπορέσω να τα σιδερώσω... είναι εντελώς στεγνά! Έχω χύτρες ταχύτητας... το μπλέντερ Girmiini, μουσική σ' όλα τα δωμάτια... τι παραπάνω να θέλω απ' την ζωή μου... στο κάτω-κάτω δεν είμαι παρά μια γυναίκα...

Ναι, είχα μία, με την ώρα, ύστερα έφυγε· μετά ήρθε μια άλλη, έφυγε κι εκείνη. Όλες οι γυναίκες φεύγουν απ' το σπίτι μου... Πώς;... Όχι εξ αιτίας μου... (ενοχλημένη) ...εξ αιτίας του κουνιάδου μου... Ε... τους «έβαζε» χέρι. «Έβαζε» χέρι σε όλες! Ακριβώς εκεί... Είναι άρρωστος... Παθολογικό; Δεν ξέρω αν είναι παθολογικό, ξέρω μόνο ότι απαιτούσε κάποια πράγματα από αυτές τις κοπέλες... κι αυτές δικαίως αντιδρούσαν. Θα θέλατε εσείς, αγαπητή κυρία, ενώ είστε εκεί και κάνετε την δουλειά σας... χρουπ!, να σας βάζουν ένα χέρι από κάτω... που στρίβει... κι αν βλέπατε τι χέρι έχει ο κουνιάδος μου! Πάλι καλά που έχει μόνο ένα!... Μα όχι... τι καταλάβατε; Ένα ατύχημα... ένα τροχαίο... σκεφτείτε... τόσο νέος, τριάντα χρονών, έμεινε ημιπαράλυτος! Είναι στον γύψο απ' την κορυφή μέχρι τα νύχια. Τον έβαλαν

στον γύψο καθιστό για να είναι πιό άνετα... ήταν μια ευγενική πράξη του διευθυντή της κλινικής... Του άφησαν μόνο μια τρυπούλα για ν' αναπνέει και να τρώει. Για να μιλήσει ούτε λόγος... απλώς ψελλίζει... κανείς δεν μπορεί να τον καταλάβει. Τα μάτια του είναι εντάξει, έτσι δεν του έβαλαν γύψο... του τ' άφησαν έξω... ύστερα, του άφησαν έξω και το χέρι που χουφτώνει... που κι αυτό είν' εντάξει... επίσης το... είν' εντάξει και... (σταματά ενοχλημένη) Δεν ξέρω πώς να το πω... γνωρίζομαστε τόσο λίγο, δεν θα 'θελα να σχηματίσετε άσχημη γνώμη για μένα... Τέλος πάντων... είν' εντάξει... εκεί. Αν ξέρατε πόσο εντάξει είν' εκεί, κυρία! Υπερβολικά εντάξει μάλιστα!! Έχει πάντα όρεξη για... με καταλαβαίνετε... Ναι, για εκείνο ξεχνιέται. Διαβάζει, διαβάζει πάρα πολύ... ενημερώνεται... Πορνοπεριοδικά! Έχει το δωμάτιό του γεμάτο εμετικά περιοδικά, με όλες τις γυναίκες γυμνές... σε κάτι στάσεις! Άβολες! Κατά την γνώμη μου, αυτά τα καημένα κορίτσια μετά τις φωτογραφίες τα βάζουν στον γύψο, όπως τον κουνιάδο μου... Έχουν κάτι κομμάτια σάρκας, σε μεγέθυνση, έγχρωμα... μοιάζουν με διαφημιστικό κρεοπωλείου!

Όταν πέφτει στα χέρια μου ένα τέτοιο περιοδικό, το γυρίζω απ' την μια, το γυρίζω απ' την άλλη και λέω: «Μα τι είναι; τι είναι;!!» Ύστερα, όταν καταλάβω τι είναι... (βγάζει μια κραυγή:) «Ααααα!...», και δεν μπορώ να μαγειρέψω τα μπιφτέκια! Κι έτσι, από τότε που έφυγαν όλες οι γυναίκες, ασχολούμαι εγώ με τον κουνιάδο μου, ξέρετε το κάνω για τον σύζυγό μου... στο κάτω-κάτω αδερφός του είναι ... Μα τι λέτε, ο κουνιάδος μου;! Ο κουνιάδος μου... εμένα;

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

(εκνευρισμένη) Εμένα με σέβεται. Αλλοίμονο... αυτό έλειπε! Εμένα, πριν απλώσει χέρι, με ρωτά, με ρωτά πάντα!

(χτυπάει το τηλέφωνο) Ω, πρέπει να 'ναι ο σύζυγός μου... μου τηλεφωνεί πάντα τέτοια ώρα. Με συγχωρείτε ένα λεπτό...

(απαντά στο τηλέφωνο, όλο γλύκα) Εμπρός... Πώς; Ναι... μα τι... Άντε γαμήσου, μαλάκα! (κατεβάζει με δύναμη το ακουστικό, είναι έξαλλη, κοιτάζει την γειτόνισσα και της χαμογελάει σαν να θέλει να της ζητήσει συγγνώμη) Με συγχωρείτε για την βρισιά... αλλά το χρειαζόταν!

(ξαναρχίζει τις δουλειές της νευρικά) Όχι, όχι, δεν ήταν ο άντρας μου, αυτό έλειπε! (έξω φρενών) Δεν ξέρω ποιός είναι! Είναι ένας που μου τηλεφωνεί και μου λέει προστυχιές! Μου τηλεφωνεί μιά, δυό, τρεις... χίλιες φορές την ημέρα! Μου λέει βρομιές... κάτι λέξεις που δεν υπάρχουν ούτε στο λεξικό... τις έψαξα στον Μπαμπινιώτη... δεν υπάρχουν! Πρέπει να είναι αλλοδαπός... Άρρωστος; Ακούστε, έχω ήδη έναν άρρωστο στο σπίτι... Δεν είμαι εγώ η νοσοκόμα όλων των βρομιάρηδων της Ιταλίας! (ξαναχτυπάει το τηλέφωνο) Πάλι αυτός θα 'ναι! Δείτε τι θα του κάνω τώρα... Ούτε καν θα τον αφήσω να μιλήσει.

(σηκώνει το ακουστικό) Εμπρός, γουρούνι! Σε προειδοποιώ ότι το τηλέφωνό μου παρακολουθείται απ' την αστυνομία κι αν... (αλλάζοντας τελείως τόνο) Γειά! (απευθυνόμενη στην γειτόνισσα, σκεπάζοντας το ακουστικό με το χέρι) Είναι ο σύζυγός μου!

(μιλάει στο τηλέφωνο -είναι πολύ αμήχανη) Όχι, δεν είμαι θυμωμένη μαζί σου, αγάπη μου... νόμιζα ότι

ήταν... τέλος πάντων... ένας κύριος που τηλεφωνεί συνέχεια... και ζητάει... εσένα!... Λέει φοβερές βρισιές... Είναι θυμωμένος μαζί σου... λέει ότι του χρωστάς λεφτά... Έτσι εγώ για να τον τρομάξω, τού είπα «αστυνομία»! *(αλλάζει τελείως τόνο: απορημένη, όλο και πιο απορημένη)* Ναι, είμαι σπίτι... Άλντο, σού ορκίζομαι ότι είμαι σπίτι! Με συγχωρείς, ποιόν αριθμό κάλεσες;... Αφού σου απαντώ, πού θες να 'μαι!... Δεν βγήκα! Πώς θα μπορούσα να βγω αφού με κλειδώνεις στο σπίτι! *(απευθυνόμενη στην γειτόνισσα)* Κυρία, κοιτάξτε ο σύζυγός μου... *(στο τηλέφωνο)* Εμπρός... Όχι, δεν μιλάω με κανέναν... Ναι, είπα «κυρία»... αλλά κάθε τόσο αποκαλώ τον εαυτό μου κυρία... Όχι, κανείς δεν είναι στο σπίτι... Ναι, είναι ο αδερφός σου, αλλά δεν είν' εδώ... Ναι, το παιδί κοιμάται... Ναι, το τάϊσα... Ναι, το πήγα για πιπί... *(χολωμένη)* Ναι, και τον αδερφό σου! *(προσπαθεί να συγκρατηθεί)* Ποιός είναι θυμωμένος... έλεγα να 'σαι ήσυχος. Όλοι έχουν κάνει πιπί στο σπίτι!... Γειά, ναι... όχι, όχι είμαι ευτυχισμένη... είμαι ευτυχισμένη... Άλντο, είμαι πολύ ευτυχισμένη. *(όλο και πιο νευρική)* Ήμουν εδώ και σιδέρωνα και γελούσα... Ναι, Άλντο, είμαι ευτυχισμένη *(φωνάζοντας)* Είμαι ευτυχισμένηηηηηη! *(κατεβάζει το ακουστικό, βγάζει μια κραυγή οργής κατά του τηλεφώνου, για μια στιγμή κοιτάζει την γειτόνισσα, σοβαρή και αγχωμένη, μετά της χαμογελάει χαλαρά -έχει ανακτήσει την ψυχραιμία της)* Είδατε; Αναγκάστηκα να του πω ψέματα... Όχι, δεν ξέρει για τον βρομιάρη που μου τηλεφωνεί... αν του το πω, στο τέλος θα τα βάλει μαζί μου... Το ξέρω ότι δεν ευθύνομαι εγώ, αλλά αυτός λέει ότι εκείνοι

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

επιμένουν επειδή ακούνε ότι ταράζομαι, ερεθίζονται περισσότερο και τραβάνε μαλακία! Και στο τέλος θα μου κόψει και το τηλέφωνο...

Ήδη με κρατά κλειδωμένη στο σπίτι... Φυλακισμένη! Το πρωί, όταν φεύγει με κλειδώνει... Τα ψώνια: Τα κάνει αυτός... (ξαναρχίζει να σιδερώνει) Ε, αν συμβαίνει κάτι, μου τηλεφωνεί αυτός κάθε τόσο... Αλλά τι θέλετε να συμβεί στο σπίτι μου... Είμαστε μια ήσυχη οικογένεια...

(ξαφνικά σταματάει να σιδερώνει, καρφώνει το βλέμμα της ψηλά, προσπαθεί να καλύψει τα στήθη της: το αριστερό με μια σαλιάρα και το δεξί με το σίδερο –θα υποδείξουμε την ακριβή στιγμή που πιέζει το σίδερο στο στήθος της –με δυνατή φωνή) Να ξέρεις ότι σε βλέπω! (στην γειτόνισσα) Με συγχωρείτε μια στιγμή. (στον ματάκια) Δεν χρειάζεται να κρύβεσαι... βλέπω το τηλεσκόπιο που γυαλίζει στον ήλιο! (ακουμπάει το σίδερο στο στήθος της και το απομακρύνει ουρλιάζοντας –στην γειτόνισσα) Θεέ μου, σιδέρωσα το ένα μου βυζί!

Εσείς από 'κεί δεν μπορείτε να τον δείτε... είναι το παράθυρο πάνω απ' το δικό σας... Μόνο ο ματάκιας μού έλειπε σήμερα!... Βλέπετε, μια γυναίκα δεν μπορεί να καθίσει κάπως ελαφρά ντυμένη σπίτι της να σιδερώσει... Εξ αιτίας εκείνου εκεί πρέπει να σιδερώνω φορώντας το παλτό μου! (φωνάζοντας, απευθύνεται στον ματάκια) Έτσι δεν είναι; Και κουκούλα!... Και τα σκι!... Όχι τίποτ' άλλο, δεν ξέρω και σκι. Θα γκρεμιστώ και θα μείνω παράλυτη σαν τον κουνιάδο μου!... (στην γειτόνισσα) Η αστυνομία: Όχι, δεν την καλώ. Ξέρετε τι θα γίνει; Θα έρθουν, θα συντάξουν την αναφορά τους και θα

θέλουν να μάθουν τι φορούσα και τι δεν φορούσα μέσα στο ίδιο μου το σπίτι... αν προκάλεσα τον ματάκια μ' ερωτικούς χορούς... και στο τέλος, εγώ, μόνον εγώ, θα φορτωθώ μια ωραία μήνυση για άσεμνες πράξεις σε ιδιωτικό χώρο που είναι σε κοινή θέα! Όχι, όχι, θα τα καταφέρω μόνη μου.

(ξεκρεμάει απ' τον τοίχο το κυνηγετικό όπλο για μεγάλα θηράματα και το στρέφει εναντίον του ματάκια φωνάζοντας) Θα σε σκοτώσω, βρομιάρη! *(απογοητευμένη)* Έφυγε! *(γυρισμένη προς το παράθυρο του ματάκια)* Αρκεί να δει ένα τουφέκι και γίνεται καπνός! Δειλέ! Έλα έξω, στραβούλιακα!... *(αφήνει το τουφέκι στο τραπέζι -στην απέναντι)* Σας έκανα να γελάσετε; Είμαι τρελή; *(ξαναρχίζει να σιδερώνει)*

Καλύτερα να είμαι τρελή, παρά να συνεχίσω όπως πρώτα... κάθε δύο μήνες κατάπινα ένα κουτί βερονάλ... κατάπινα κάθε στρογγυλό χάπι που έβρισκα στο μπάνιο... ακόμη και τα φάρμακα των παιδιών... απ' την απελπισία! Ή να κόβω τις φλέβες μου, όπως έκανα πριν από τρεις μήνες!... Ναι, τις φλέβες... κοιτάξτε εδώ... έχω ακόμα τις ουλές... βλέπετε; *(δείχνει τους καρπούς της)* Όχι κυρία, λυπάμαι, αλλά αυτή την ιστορία με τις φλέβες δεν μπορώ να σας την διηγηθώ. Είναι εμπιστευτική και προσωπική. Δεν μπορώ... γνωρίζομαστε ελάχιστα... *(αλλάζει τελείως τόνο)* Να σας την διηγηθώ;... Όχι, όχι... Ένιωσα μεγάλη εμπιστοσύνη και οικειότητα μαζί σας! Ίσως μου κάνει καλό... ίσως ανακουφιστώ. Είναι μια θλιβερή ιστορία!

Λοιπόν... συνέβη εξ αιτίας ενός νεαρού... δεκαπέντε χρόνια νεώτερου από μένα... που, συν τοις άλλοις, έδειχνε ακόμη πιο νέος απ' ό,τι ήταν... ντροπαλός,

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

αμήχανος... γλυκός... ευαίσθητος... που τό να κάνεις έρωτα μαζί του θα ήταν σαν να κάνεις... αιμομιξία! Αιμομιξία! Το έκανα!... Πώς; Τι έκανα; Έκανα την αιμομιξία. Έκανα έρωτα με τον νεαρό! Και το φρικτότερο ποιό ήταν; Δεν ντρεπόμουν γι' αυτό... Αντιθέτως, αισθανόμουν ευτυχισμένη! Τραγουδούσα απ' το πρωϊ μέχρι το βράδυ... Το βράδυ όχι, το βράδυ έκλαιγα.. «Είσαι μια έκφυλη», έλεγα στον εαυτό μου.

(*ακούγεται ένα σάλπισμα έξω από την σκηνή*) Με συγχωρείτε μια στιγμή... αυτός είναι ο κουνιάδος μου που με καλεί με την σάλπιγγα... ένα λεπτό, επιστρέφω αμέσως. (*ανοίγει την αριστερή πόρτα*) Τι συμβαίνει, χρυσέ μου; Μείνε ήσυχος μια στιγμή... μιλάω με μια κυρία... (*χτυπάει το τηλέφωνο – ξανακλείνει την πόρτα και τρέχει ν' απαντήσει στο τηλέφωνο*) Εμπρός... Τι συμβαίνει Άλντο;... γιατί με παίρνεις τόσο συχνά;... Αν έρθει ποιός; Εκείνος με τα λεφτά... (*σχεδόν στον εαυτό της*) Και ποιός είναι αυτός με τα λεφτά;... Α, εκείνος που τηλεφωνεί συνέχεια... Τι πρέπει να κάνω... έτσι κι αλλιώς είμαι κλεισμένη μέσα, δεν μπορώ να τον βάλω σπίτι απ' την κλειδαρότρυπα... Α, πρέπει να προσποιηθώ ότι δεν είμαι σπίτι... να κλείσω το ραδιόφωνο, το πικ-απ. την τηλεόραση... σύμφωνοι, ό,τι πεις εσύ, στας διαταγές σας αρχηγέ! Μάλλον για χάρη σου θα κάνω κάτι περισσότερο! Ξέρεις τι θα κάνω Άλντο; Θα πάω στην τουαλέτα, θα βουτήξω στην λεκάνη και θα τραβήξω το καζανάκι!... Θυμώνει κι από πάνω! Δεν πας στο διάολο! (*κατεβάζει το ακουστικό – είναι έξαλλη*) Είπε ότι όταν γυρίσει θα μ' αρχίσει στις σφαλιάρες! Εμένα; Ο άντρας μου εμένα;... Μου τις

βρέχει!! (ζαναρχίζει να δουλεύει) Αλλά λέει ότι το κάνει επειδή μ' αγαπάει, επειδή με λατρεύει! Ότι εγώ είμαι σαν παιδί κι αυτός πρέπει να με προστατεύει... και για να με προστατέψει καλύτερα, μου την φέρνει πρώτος! Με κρατάει κλεισμένη στο σπίτι σαν ηλίθια κότα, μ' αρχίζει στα χαστούκια... κι αμέσως μετά, θέλει να κάνουμε έρωτα!... Ναι, έρωτα! Και δεν τον ενδιαφέρει αν εγώ δεν έχω όρεξη, αν εγώ δεν θέλω! Εγώ πρέπει να είμαι πάντα έτοιμη, πάντα έτοιμη! Όπως ο νεσκαφές! Πλυμένη, παρφουμαρισμένη, αποτριχωμένη, ζεστή, ευλύγιστη, παθιασμένη, αλλά... ήσυχη! Φτάνει ν' αναπνέω! Και κάθε τόσο να βγάζω καμιά φωνούλα για να τον κάνω να νομίζει ότι μου αρέσει. Κι όμως εμένα με τον άντρα μου δεν μου αρέσει! Τέλος πάντων, δεν καταλαβαίνω τίποτα... εγώ... δεν κατορθώνω να τελειώσω... (είναι πολύ ενοχλημένη, δεν βρίσκει την σωστή λέξη – η γειτόνισσά της της την υπαγορεύει) Ναι, μάλιστα... ακριβώς αυτή είναι η λέξη...

Τι λέξη! (πηγαίνει να καθίσει στο σκαμνί) Τι λέξη!! Δεν την λέω ποτέ! Οργασμός! Μου θυμίζει το όνομα κάποιου αηδιαστικού ζώου... διασταύρωση μπαμπούινου και ουραγοτάγκου. Μου φαίνεται σαν να το διαβάζω με πηχυαίους τίτλους στις εφημερίδες: «Ενήλικας οργασμός δραπέτευσε από το αμερικάνικο τσίρκο!». «Καλόγρια δέχτηκε επίθεση στον ζωολογικό κήπο από έναν αφηνιασμένο οργασμό».

Ύστερα, όταν ακούω να λένε ότι «έφτασε σε οργασμό», μου φαίνεται ότι βλέπω κάποιον κακομοίρη που μετά από πολύ τρέξιμο κατορθώνει να μπει στο τραμ την τελευταία στιγμή... (γελάει) Α, σας κάνει

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

την ίδια εντύπωση;... (με λαρυγγική φωνή) Ο-Ρ-ΓΑ-Σ-Μ-Ο-Σ!! Τι λέξηηηηη!! Μοιάζει με το όνομα του μπαμπούλα: «Να είσαι καλό παιδάκι, φάε το φαί σου, αλλιώς θα φωνάξω τον ΟΡΓΑΣΜΟ!». Με τόσα ονόματα που υπάρχουν, δεν μπορούσαν να τον φωνάξουν, παραδειγματος χάρη, «καρέκλα»;... Ναι, καρέκλα... Έτσι κάποιος θα έλεγε: «Έφτασα σε καρέκλα» –πρώτον, κανείς δεν μπορεί ν' αντιληφτεί ότι έκανε κάτι κακό... δεύτερον, αν είναι κουρασμένος, ξεκουράζεται! (γελάει χαρούμενα)

Πού είχα μείνει;... Α, ναι, με συγχωρείτε, αλλ' αυτό με τον οργανισμό μ' έκανε να χάσω τον ειρμό μου. Με τον σύζυγό μου δεν αισθάνομαι τίποτα! Απολύτως τίποτα! Κοιτάζετε πώς κάνω έρωτα μαζί του... έτσι. (παραμένοντας καθισμένη, τεντώνεται άκαμπτη, παίρνοντας στάση προσοχής σαν στρατιώτης) Κι όταν έχει τελειώσει, λέω: «Ανάπαυση!»... Όχι, όχι δυνατά, διαφορετικά μου τις βρέχει... Μέσα μου... εγώ μιλάω πάντα μέσα μου. «Ανάπαυση!» –και κοιμάμαι ανακουφισμένη.

Δεν ξέρω για ποιό λόγο δεν αισθάνομαι τίποτα με τον άντρα μου. Ίσως επειδή αισθάνομαι σαν... μπλοκαρισμένη... μου φαίνεται ότι είμαι σαν... (δεν μπορεί να βρει την κατάλληλη λέξη –η απέναντι τής την υπαγορεύει, αλλάζοντας τελείως τόνο) Ναι! Μα γιατί αργήσατε τόσο πολύ να έρθετε να μείνετε απέναντι απ' το σπίτι μου! Ξέρετε, τώρα που το σκέφτομαι... κι είναι και μια εύκολη λέξη: «ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΗ!» Μάλιστα, χρησιμοποιημένη, όπως η ξυριστική μηχανή, το πιστολάκι για τα μαλλιά...

Ίσως οφείλεται και στο γεγονός ότι εγώ δεν είχα πολλές σεξουαλικές εμπειρίες... είχα μόνο δύο...

αυτή με τον σύζυγό μου, που δεν μετράει, και μια άλλη όταν ήμουν ακόμα κοριτσάκι... Δέκα χρόνων εγώ... δώδεκα εκείνος. Τι αδέξιος! Ας ελπίσουμε ότι βελτιώθηκε μεγαλώνοντας... Εμείς δεν ξέραμε τίποτα γι' αυτά τα πράγματα... ξέραμε μόνο ότι τα παιδιά γεννιούνται απ' την κοιλιά... Όχι, όχι δεν αισθάνθηκα τίποτα... απολύτως τίποτα! Μόνο έναν δυνατό πόνο εδώ. *(δείχνει τον αφαλό)* Ναι, εδώ... στον αφαλό... ναι, γιατί πιστεύαμε ότι αυτό ήταν το σημείο του έρωτα... και τότε με το πράμα του... έσπρωχνε, έσπρωχνε... Ούτε θυμάμαι για πόσο καιρό ήταν κόκκινος ο αφαλός μου. *(γελάει)* Η μάννα μου νόμιζε ότι είχα ξαναπάθει ανεμοβλογιά! Στον άντρα μου δεν μίλησα ποτέ για 'κείνη την φορά με τον αφαλό... Όχι... γιατί μετά από δέκα χρόνια τσακόνεσαι με τον άλλο: «Σκάσε εσύ! Κι εκείνη τη φορά με τον αφαλό;! Πουτάνα!» Όχι, όχι, δεν είπα τίποτα. Το είπα στον παππά... Εξομολογήθηκα... μου είπε να μην το ξανακάνω. Ύστερα μεγάλωσα... Όχι, δεν είχα άλλες ερωτικές εμπειρίες... Όχι, εκείνη του αφαλού δεν μου άρεσε. Μεγάλωσα, αρραβωνιάστηκα, οι φίλες μου μού εξήγησαν...

Την ημέρα του γάμου μας στην εκκλησία ήμουν τόσο συγκινημένη!... Τραγουδούσα με όλη την ένταση της φωνής μου... Όχι φωναχτά... μέσα μου... εγώ όλα τα κάνω μέσα μου... Τραγουδούσα μέσα μου: «έρχεται ο έρωτας, ωω... έρχεται ο έρωτας». *(αλλάζει εντελώς τόνο: απογοητευμένη)* Όμως ήρθε ο άντρας μου! Πόσο βαθιά απογοητεύτηκα την πρώτη νύχτα, κυρία! «Μα πώς είναι δυνατόν, δεν στα έδωσα όλα;» με ρώτησε... Πόσο απογοητεύτηκα την πρώτη νύχτα! Αλλά και την εκατοστή!...

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Να ενημερωθώ; Από ποιόν; Τότε άρχισα να διαβάζω τις γυναικείες εφημερίδες και ανακάλυψα κάτι! (παίρνοντας σοβαρό ύφος) Ανακάλυψα ότι εμείς οι γυναίκες έχουμε ερωτογενή σημεία... που είναι τα πιο ευαίσθητα σημεία στο άγγιγμα του άντρα... (απογοητευμένη) Α, το ξέρετε... Εσείς ξέρετε πολλά πράγματα, ε; Μα πόσα ερωτογενή σημεία έχουμε! Σ' εκείνη την εφημερίδα υπήρχε το σχέδιο μιάς γυμνής γυναίκας, χωρισμένης σε τετραγωνάκια... ξέρετε, όπως εκείνες οι εικόνες στα κρεοπωλεία με τις αγελάδες χωρισμένες σε διάφορα κομμάτια, όπως ο χάρτης της Ιταλίας. Και κάθε ερωτογενές σημείο ήταν χρωματισμένο με φανταστικά χρώματα. ανάλογα με το πόσο ευαίσθητο είναι.

Παραδείγματος χάρη, οι λαγόνες ήταν κόκκινο της φωτιάς! Ύστερα, το κομμάτι εδώ, πίσω απ' τον λαιμό, αυτό που οι χασάπηδες ονομάζουν «σβέρκο», βιολετί· το φιλέτο της πλάτης... (αλλάζοντας τόνο) ...είδατε πόσο πήγε η τιμή του φιλέτου! Α ναι, με συγχωρείτε... (ξαναρχίζει την περιγραφή) ...το φιλέτο πορτοκαλί! Ύστερα η ράχη... Η ράχη είναι κάτι υπέροχο. Το αποκορύφωμα! Σπέσιαλ! Σχεδόν σαν να σου πιάνουν το φιλέτο και το ψαχνό ροστιμπίφ που είναι ο συνδετικός μυς ή και ο χιαστός, σαν να λέμε το κότσι ή το μπουτάκι!

Με τον σύζυγό μου ούτε ψαρονέφρι, ούτε φιλέτο, ούτε ψαχνό... τίποτα! Δεν ένιωθα τίποτα, αλλά το είχα αποδεχθεί γιατί πίστευα ότι σε όλες τις γυναίκες συνέβαινε το ίδιο... έως ότου γνώρισα τον νεαρό.

Να τι έγινε: η μεγαλύτερη κόρη μου είχε μεγαλώσει κι εγώ είχα λιγότερα πράγματα να κάνω, έτσι είπα στον σύζυγό μου: «άκου, βαρέθηκα να κάνω την

νοικοκυρά, θα ήθελα να κάνω κάτι πνευματικό, να μάθω μια ξένη γλώσσα, παραδείγματος χάριν αγγλικά, γιατί αν πάμε στην Αγγλία τα μιλάνε πολύ!» Εκείνος μου είπε «Μπράβο!», και μου 'φερε στο σπίτι έναν νεαρό φοιτητή, γύρω στα 26, που μιλούσε τ' αγγλικά πολύ καλά.

Μετά από καμιά εικοσαριά μέρες αντιλαμβάνομαι ότι ο νεαρός των αγγλικών ήταν τρελά ερωτευμένος μαζί μου!... Πώς το κατάλαβα; Αν όταν έλεγα ένα ρήμα ακουμπούσα τυχαία το χέρι του, εκείνος έτρεμε ολόκληρος... τραύλιζε στ' αγγλικά και δεν καταλάβαινες τίποτα! Εγώ δεν ήμουν συνηθισμένη σε τέτοια συναισθήματα, αλλά μόνο στα χουφτώματα του κουνιάδου, στον βρομιάρη που μου τηλεφωνεί, στην «χρησιμοποίηση» απ' τον σύζυγό μου... το να αισθάνομαι όλ' αυτά τα ερωτικά κύματα... ωχ, ωχ... που μου έρχονταν στο στομάχι... ωχ, ωχ! Νευρική γαστρίτιδα!

Τότε, είπα στον εαυτό μου: «κατρακυλάς στην αμαρτία!» Φτάνει, τέρμα τ' αγγλικά! Αυτός, ο νεαρός, το πήρε άσχημα... και κάθε πρωί που κατέβαινα να πάω για ψώνια, εκείνος ήταν εκεί, έξω απ' την είσοδο, και με περίμενε. Χλωμός, θλιμμένος... μ' ένα λευκό αδιάβροχο... ωραίος! Τι όμορφος που ήταν! Έμοιαζε με τον Γιούλ Μπρίνερ στα νιάτα του! Με κοίταζε με το γαλάζιο μάτι του... Όχι, όχι, κυρία, έχει δύο μάτια... Είναι μια δική μου έκφραση, το γαλάζιο μάτι... Και του 'λεγα... *(μιλώντας με ήπιο τόνο)* φύγε... δεν είμαι η κατάλληλη γυναίκα για σένα... φύγε... σχεδόν θα μπορούσα να 'μαι μάννα σου! Βρες μια κοπέλα της ηλικίας σου... *(φωνάζοντας)* Φύγε! *(αλλάζει τόνο)* Έπαιρνε μια τρομάρα!

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Ύστερα, μια μέρα, μου έκανε κάτι που δεν θα το ξεχάσω ποτέ: κατεβαίνω όπως κάθε μέρα για να πάω για ψώνια και δεν τον βλέπω στην εξώπορτα! Πόσο απογοητεύτηκα!! «Δεν πειράζει –είπα μέσα μου– θα παραιτήθηκε...» Προχωράω προς την πλατεία μας, εδώ κάτω, και κάτι μου τραβάει την προσοχή: σ' όλους τους τοίχους των σπιτιών ήταν γραμμένα τεράστια συνθήματα με κόκκινα γράμματα... έλεγαν: «Μαρία, σ' αγαπώ!». Η Μαρία είμαι εγώ... Για την ακρίβεια έγραφαν: «I LOVE YOU!» Το είχε γράψει στ' αγγλικά για να μην τον καταλάβουν!

Γύρισα αμέσως σπίτι. «Φτάνει, πρέπει να ξεχάσω... πρέπει να ξεχάσω!» Και για να ξεχάσω άρχισα να πίνω!... Φερνέτ! Πικρό! Τι πικρό που είναι το Φερνέτ! Μα γιατί το κάνουν τόσο πικρό; Το κατέβαζα σαν φάρμακο... και καθόμουν εδώ, με όλες τις πίκρες μου, με το ραδιόφωνο να παίζει, το τηλέφωνο να χτυπά, τον κουνιάδο να σαλπίζει...

(*ακούγεται το σάλπισμα του κουνιάδου*) Να τον πάλι! (*πηγαίνει προς την αριστερή πόρτα*) Τι συμβαίνει; Κάτσε καλά, τώρα δεν μπορώ... μιλάω με μια φίλη. (*ακούγεται ένα μανιασμένο σάλπισμα που καλύπτει τα λόγια της γυναίκας*) Άξεστε!

(*στην απέναντι*) Αν ξέρατε τι βρισιές μού λέει μ' εκείνη εκεί την σάλπιγγα! Μια απ' αυτές τις μέρες θα τον ρίξω απ' τις σκάλες, αυτόν και το καροτσάκι του... τέσσερεις όροφοι... (*κι άλλο οργισμένο σάλπισμα –και η γυναίκα εξοργίζεται*) Θέλει να 'χει πάντα τον τελευταίο λόγο!

(*συνεχίζει την διήγηση*) Πού είχα μείνει; Α, ναι... ήμουν εδώ μεθυσμένη... όχι και τύφλα... απλώς χαρούμενη... χτυπάει το κουδούνι. Ποιός ήταν; Η

μητέρα του νεαρού! Τι αμηχανία!! Μου λέει: «Κυρία, μη με κρίνετε άσχημα, αλλά είμαι απελπισμένη, ο γιός μου πεθαίνει από αγάπη για σας. Δεν τρώει, δεν κοιμάται, δεν πίνει... Σώστε τον!! Ελάτε τουλάχιστον να τον βοηθήσετε». Τι έπρεπε να κάνω; Κι εγώ μάννα είμαι! Πήγα. Μπαίνω στο δωμάτιο του νεαρού... ήταν στο κρεβάτι... άσπρος σαν πανί, αδύνατος, θλιμμένος... χωρίς αδιάβροχο... Με το που με βλέπει... ξεσπάει σε κλάματα... κι εγώ ξεσπάω σε κλάματα... κι η μάννα του ξεσπάει σε κλάματα...

Ύστερα, εκείνη φεύγει. Μένουμε μόνοι. (πολύ αμηχανη) Εκείνος μ' αγκαλιάζει... εγώ τον αγκαλιάζω. Εκείνος με φιλάει... εγώ... τον φιλάω. Κι ύστερα... (με μια χειρονομία αναπαριστά τον νεαρό να προσπαθεί να της πιάσει το στήθος) «Σταμάτα!» Ξαναπήρε μια τρομάρα! «Πρέπει να σου μιλήσω. Δεν ντρέπομαι να σου πω ότι κι εγώ σε συμπαθώ, ή μάλλον σ' αγαπώ. (ανεβάζοντας όλο και περισσότερο τον τόνο της φωνής) Σ' αγαπώ, σ' αγαπώ, σ' αγαπώωωω!» Πώς φώναζα!!... (για να δικαιολογηθεί) Το Φερνέτ!! (πάντα φωνάζοντας) Σ' αγαπώωωω!

(αλλάζοντας τόνο) Τόσο πολύ που μετά μου είπαν ότι όλη η πολυκατοικία είχε βγει στα παράθυρα: «Ποιος αγαπάει σ' αυτήν την πολυκατοικία;» «Υπάρχει κάποιος που αγαπάει στον τέταρτο όροφο;» «Όχι, σ' εμάς δεν αγαπάει κανείς... ίσως αγαπούν στον δεύτερο...» Τι άσχημη εντύπωση!! Πάλι καλά που δεν με γνώριζαν... (ξαναφωνάζει) «Σ' αγαπώ! Αλλά δεν μπορώ να κάνω έρωτα μαζί σου: έχω δυό παιδιά, σύζυγο, κουνιάδο!»

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Τότε, αυτός πηδάει απ' το κρεβάτι, γυμνός... Πώς ήταν γυμνός, κυρία! Αρπάζει ένα μαχαίρι που ήταν εκεί, το βάζει στον λαιμό του και λέει: «Αν δεν θες να κάνεις έρωτα μαζί μου... εγώ θα αυτοκτονήσω!». (περισσότερο αμήχανη από ποτέ) Εγώ δεν είμαι φόνισσα! Να θυσιάσω την ζωή ενός νέου άντρα για τον τυφλό εγωϊσμό μου; Ποτέ! Γδύθηκα σε οκτώ δευτερόλεπτα ...κι έκανα έρωτα μαζί του. (αλλάζοντας τόνο, πολύ γλυκά) Τι ήταν αυτό, κυρία... γλυκό... τα φιλιά... τα χάδια... Έπρεπε να ήσαστε εκεί, κυρία! Τα φιλιά... τα λόγια που μου έλεγε... τα χάδια... Ευλογημένο εκείνο το μαχαίρι! Κι έτσι ανακάλυψα ότι ο έρωτας, Ο ΕΡΩΤΑΣ, δεν ήταν εκείνο το πράγμα του άντρα μου... εγώ από κάτω κι εκείνος από πάνω: ΝΤΕΪ, ΝΤΕΪ, ΝΤΕΪ, ένας οδοστρωτήρας! Ο έρωτας είναι κάτι γλυκό... πολύ γλυκό... Ξαναπήγα την επομένη και την μεθεπομένη. Και όλες τις ημέρες που ακολούθησαν...

(θυμωμένη) Τι καταλάβατε, κυρία; Ήταν άρρωστος! Κι όταν γύριζα εδώ στο σπίτι, ήμουν κατάπληκτη... Τι πώς και γιατί; Ν' ανακαλύψω στην ηλικία μου ότι υπάρχει στην πραγματικότητα κάτι που νόμιζα ότι υπήρχε μόνο στον κινηματογράφο... Ο άντρας μου, βλέποντάς με τόσο σαστισμένη, δεν θα σκεφτόταν ότι έπινα; Μου κλείδωσε το Φερνέτ!

Τι βλάκας!!

Ύστερα υποψιάστηκε... έβαλε να με παρακολουθήσουν. Μια μέρα ήμουνα εκεί στο δωμάτιο του νεαρού... όρθια... γυμνή... ήταν κι αυτός εκεί... όρθιος, γυμνός ...χαιρετιόμασταν: «Τι κάνεις; Καλά, εσύ;» Ανοίγει η πόρτα διάπλατα κι ορμάει ο άντρας μου, φορώντας το πανωφόρι του! Εγώ σαστισμένη

είπα: «Α, εσύ είσαι;» Καλύτερα να μην το έλεγα ποτέ! «Ναι, εγώωωω είμαι! Αχρεία!»... Με αποκάλεσε αχρεία... που δεν ήταν η σωστή λέξη. Μετά, άρχισε να φωνάζει σαν τρελός... ήθελε να στραγγαλίσει τον νεαρό... συγχρόνως ήθελε να στραγγαλίσει κι εμένα... αλλά ο άντρας μου... εσείς δεν τον γνωρίζετε... έχει μόνο δύο χέρια, κι όσο κι αν έσφιγγε, δεν τα κατάφερνε... όσο κι αν συνεργαζόμουν κι εγώ... βοηθούσα... έσπρωχνα τον λαιμό μου πάνω στου νεαρού και είχα σταματήσει ν' αναπνέω... κρατούσα το στόμα μου κλειστό... Θεέ μου, θα πεθάνω! Τίποτα! Ξαφνικά η μύτη μου ανέπνεε από μόνη της... Η μύτη μου έγινε ανεξάρτητη!!

Εμφανίζονται η μάννα, η αδελφή, η γιαγιά... εγώ εκεί, τσίτσιδη, με την ανεξάρτητη μύτη μου. Τρέχω στο μπάνιο, κλείνομαι μέσα... παίρνω ένα καινούργιο ξυραφάκι που υπήρχε εκεί κι ύστερα χρατς, χρατς, κόβω όλες μου τις φλέβες! Τις έψαχνα. Να, άλλη μιά, χρατς! Άλλη μιά, χρατς! Ένα κόψιμο!! Μα πόσες φλέβες έχουμε;! Τις έκοβα κατά μήκος... (εξηγώντας) για να πεθάνω μια ώρα αρχύτερα, κυρία!...

Όμως ο σύζυγός μου ήθελε να με σκοτώσει ο ίδιος αυτοπροσώπως. Έσπασε την πόρτα με τον ώμο... κι όταν με είδε εκεί μέσ' στα αίματα... κόκκινη... επειδή εγώ έχω ένα αίμα κατακόκκινο... μού είπε: «Δεν θα σε σκοτώσω. Θα σε πάω στο νοσοκομείο». Άπλωσε μια ωραία κουβέρτα... για να μην λερώσω το αυτοκίνητο... με πήγε στο νοσοκομείο... και ύστερα με συγχώρεσε... στάθηκε πολύ γενναϊόδωρος.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Όμως από εκείνη την ημέρα με κρατάει κλειδωμένη στο σπίτι... Παράνομη κατακράτηση, ασφαλώς! Το ξέρω ότι απαγορεύεται απ' τον νόμο... Η αστυνομία; Α, μα εσείς έχετε την μανία να φωνάζετε την αστυνομία. Μήπως έχετε κανέναν συγγενή στους καρμπινιέρους; Δεν μπορώ να φωνάξω την αστυνομία... Θα έρθουν εδώ, θα μαθευτεί η ιστορία με τον νεαρό... είναι βέβαιο ότι θα καταλήξουμε στο διαζύγιο... είναι βέβαιο ότι ο άντρας μου θα μου πάρει τα παιδιά, και ίσως, σε αντάλλαγμα βεβαίως, μου αφήσει τον κουνιάδο που χουφτώνει! Όχι, όχι, κοιτάξτε... εγώ...

(χτυπάει το τηλέφωνο –η γυναίκα σηκώνει το ακουστικό) Λέγετε... *(με χαμηλή και συγκινημένη φωνή)* Αγαπημένε... γιατί μου τηλεφωνείς; *(φωνάζοντας αναστατωμένη στην απέναντι)* Είν' ο νεαρός! *(ξαναπαίρνει το «εμπιστευτικό» ύφος)* Σε παρακαλώ... μη με ξαναπάρεις!... Μα πώς θα μπορέσω να σε δω αν με κρατάει κλειδωμένη... *(έκπληκτη)* Έρχεσαι ν' ανοίξεις εσύ; Και με τι;... *(τρομαγμένη)* Μη μου το κάνεις αυτό... εμπρός, εμπρός...

(στην απέναντι) Έκλεισε! Είναι τρελός, θεότρελος! Λέει ότι έρχεται εδώ ν' ανοίξει... Μ' ένα στραβόκαρφο!... Ναι, το ξέρω ότι δεν θα μπορέσει ν' ανοίξει, αλλά τι θα σκεφτεί κάποιος γείτονας αν περνώντας δει έναν άγνωστο να σκαλίζει την πόρτα με το στραβόκαρφο! *(ακούει να χτυπάνε την πόρτα)* Να τον... έφτασε κιόλας. *(κατευθύνεται προς την πόρτα τρομαγμένη)* Φύγε, έρχεται ο άντρας μου...

(αλλάζει τόνο) Ποιός είστε;... Λεφτά; Τι λεφτά; *(στην απέναντι)* Θεέ μου, τι μπελάς... είν' αυτός με τα λεφτά, ο πιστωτής. *(προς την πόρτα)* Δεν είναι

κάνεις στο σπίτι... Ναι, είμαι εγώ, αλλά... είμαι η υπηρέτρια... Ναι, είπα «ο άντρας μου», επειδή ο σύζυγός μου είν' ο μάγειρας... Όχι, οι κύριοι δεν είναι εδώ. Πήγαν σε μια κρουαζιέρα... με το αυτοκίνητο... Ακούστε, έχω εντολή να μην ανοίγω, να μην μιλάω, να μην ανοίγω το ραδιόφωνο και το πικ-απ... Εξ άλλου, ακόμη κι αν ήθελα ν' ανοίξω, δεν μπορώ γιατί δεν έχω το κλειδί... (στον εαυτό της) Θεέ μου, τι είπα... (στον πιστωτή) Δεν έχω το κλειδί γιατί... με κλειδώνουν... η κυρία μου πιστεύει ότι κλέβω... και λοιπόν... Όχι, μην ανησυχείτε, δεν θα πεθάνω απ' την πείνα, έχω αρκετά εφόδια...

Η αστυνομία; Για ποιό λόγο θέλετε να φωνάξετε την αστυνομία; (στον εαυτό της) Θα 'ναι συγγενής της κυρίας εκεί... (δείχνει την απέναντι, ύστερα λέει βιαστικά στον πιστωτή) Κύριε... κύριε!

(πηγαίνοντας στο παράθυρο) Έφυγε, πήγε να φωνάξει την αστυνομία... Εγώ λέω ότι μπλοφάρει... το έκανε απλώς για να με τρομάξει... (ξαναχτυπούν την πόρτα) Ξαναχτυπούν... Ποιός να 'ναι τώρα κυρία; Ο πιστωτής, η αστυνομία ή ο τρελαμένος νεαρός; Εγώ δεν απαντώ σε κανέναν... (ξαναχτυπούν επίμονα) Λες να είναι η αστυνομία; (ακούγεται μια δυνατή φωνή: Μαρία, Μαρία!) Ο άντρας μου! (πηγαίνει στην πόρτα) Άλντο... γιατί χτυπάς;... Το κουδούνι είναι χαλασμένο, αλλά έχεις κλειδιά. Άνοιξε την πόρτα!... Έχασες τα κλειδιά; Ω, Θεέ μου! Και τώρα τι θα γίνω; Θα πεθάνω απ' την πείνα, θαμμένη ζωντανή, όπως ο αββάς Φαρία*... εγώ, το μωρό, ο χουφτάκιας... Τι

* Σ.τ.μ. Χαρακτήρας του κλασικού μυθιστορήματος του Αλεξάνδρου Δουμά *Ο Κόμης Μοντεχρήστος*.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

θάνατος, τι θάνατος!! (στον σύζυγο) Κοίτα, πέρασε από 'δώ ο φίλος σου... ναι, εκείνος με τα λεφτά. Πήγε να φωνάξει την αστυνομία... Όχι, δεν μίλησε μαζί μου, δεν είμαι ηλίθια!... Μίλησε με την υπηρέτρια... Ποιά υπηρέτρια; Δεν έχουμε υπηρέτρια; Ασφαλώς κι έχεις υπηρέτρια! Έχεις υπηρέτρια, νοσοκόμα, μπέϊμπι-σίτερ, υπηρεσία μερικής απασχόλησης που κάνει τα πάντα, πλένει τα πάντα, που την χουφτώνουν παντού και κάθεται να την πηδάς!... Όχι, όχι, δεν είμαι ούτε υστερική, ούτε τρελή... και χαίρομαι που θα έρθει η αστυνομία, έτσι όλα θα τελειώσουν... ναι, φύγε... και μην ξαναγυρίσεις! (είναι μανιασμένη, ψάχνει απεγνωσμένα μια λέξη για να βρίσει τον σύζυγο) Πρεσβύωπα!

(αντιλαμβάνεται τι είπε, επιστρέφει στο τραπέζι αποθαρρυσμένη –στην απέναντι) Παρ' όλες τις βρισιές που ξέρω, μια φορά μου χρειάστηκε μία και το μόνο που βρήκα να πω ήταν «πρεσβύωπα»!! Και βλέπει και καλά! Τι εντύπωση έκανα!! Όμως, του τα 'πα! (ακούγεται ένα απελπισμένο κλαψούρισμα) Το μωρό... (τρομαγμένη) Κυρία, κλαίει το μωρό!! Ναι, τρομάζω! Είναι η πρώτη φορά που ξυπνάει από τότε που γεννήθηκε!!

(τρέχει προς την αριστερή πόρτα και βγαίνει από την σκηνή) Μα τι κάνεις εσύ στο δωμάτιό μου;... Παλιοβρομιάρη, μου ξύπνησες το μωρό για να μ' αναγκάσεις να 'ρθω εδώ... Μα τι κάνεις εκεί... σταμάτα, μη με τραβάς έτσι! Άσε με να φύγω. (κλαψούρισμα) Καλό, καλό νινί. (ακούγεται το κουδούνισμα του τηλεφώνου) Καταραμένε! Μου 'σκισε το νυχτικό που πήρα απ' το COIN. Έρχομαι, διάολε... Μαζί θα λογαριαστούμε αργότερα, όταν

έρθει ο αδελφός σου, θα δεις... (μπαίνει στην σκηνή -το νυχτικό είναι σκισμένο στο ύψος του ώμου) Και ποιός ξέρει πότε θα γυρίσει...

(απαντά στο τηλέφωνο) Εμπρός... (έξαλλη) Ακούστε, φτάνει πιά! Κοιτάξτε, αν δεν πάψετε να μου λέτε αυτές τις βρομιές, εγώ μια απ' αυτές τις μέρες θα γίνω εκτός εαυτού... θα σας βάλω... μια βόμβα στο τηλέφωνο! Θα σας ανατινάξω όλα τα ούλα!! Βρομιάρη... μα δεν ντρέπεσθε! Είμαι μια μητέρα! Τι θα λέγατε αν κάποιος έλεγε όλες αυτές τις βρομιές που λέτε σε μένα στην γριά μητέρα σας, με τ' άσπρα μαλλιά, που πλέκει δίπλα στο τζάκι;... Α, σωπαίνει! Σωπαίνει ο βρομιάρης... Επιτέλους, πέτυχα την σωστή λέξη, την λέξη που αγγίζει την καρδιά του μέσου Ιταλού: MAMA! (παύση -κατεβάζει το ακουστικό) Είναι ορφανός! (εκτοξεύει βρισιές κατά της τηλεφωνικής συσκευής) Γουρούνι, βρομιάρη, πρόστυχε!!

(στην απέναντι) Κυρία, είδατε τι έκανε ο κουνιάδος μου, έφτασε στο σημείο να μου ξυπνήσει το μωρό!... (φωνάζοντας) Κυρία... κυρία... (το μωρό ξαναρχίζει να κλαίει -απογοητευμένη, αφού κοίταζε προς το παράθυρο) Έφυγε... (σηκώνει το βλέμμα) Σε αντιστάθμισμα, ξαναγύρισε ο ματάκιας! (φωνάζει προς την αριστερή πόρτα) Καλό νινί... (αρπάζει το τουφέκι) Και τώρα η μαμά θα σου δείξει πώς σκοτώνουν έναν ματάκια... (χτυπούν την πόρτα της εισόδου -προς το μέρος που βρίσκεται ο ματάκιας, με δυνατή φωνή) Περίμενε εκεί και θα σε σκοτώσω σε δύο λεπτά...

(αφήνει το τουφέκι και πηγαίνει προς την πόρτα) Ποιός είναι;... Για όνομα του Θεού, φύγε... σε λίγο

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

θα έρθει ο άντρας μου, η αστυνομία κι ένας πιστωτής... (κάποιος ακούγεται να σκαλίζει την κλειδαριά) Μην αγγίζεις την κλειδαριά μου με το καρφί σου... έτσι κι αλλιώς ποτέ δεν θα μπορέσεις ν' ανοίξεις... (ακούγεται ο θόρυβος μιάς κλειδαριάς που γυρίζει) Γυρίζει;! Ω θεέ μου, ανοίγει... Όχι, όχι, δεν θα μπορέσεις να μπεις... θα βάλω την αλυσίδα... (το κάνει) Βοήθεια! (τρέχει προς το τραπέζι) Κυρία, κυρία... ααα, πάλι καλά που ξαναβγήκατε στο παράθυρο... ο τρελός νεαρός κατάφερε ν' ανοίξει την πόρτα... Όχι, όχι, δεν μπορεί να μπει επειδή έβαλα την αλυσίδα της πόρτας... Ναι, τώρα θα του το πω... (πηγαίνοντας προς την πόρτα σταματά ξαφνικά, βλέποντας το χέρι του νεαρού που φαίνεται στην σκηνή μέσα από το άνοιγμα της πόρτας) Φύγε γρήγορα απ' το σπίτι μου μ' εκείνο το χέρι... (το χέρι τής γνέφει επίμονα να πλησιάσει) Τι θέλεις; Να μου σφίξεις το χέρι; Μα δεν καταλαβαίνεις ότι σε λίγο θα 'ρθει ο άντρας μου... (ο νεαρός επιμένει) Τι επίμονος! Εντάξει, αλλά ας βιαστούμε... (του δίνει το χέρι —ο νεαρός προσπαθεί να τραβήξει την γυναίκα προς το μέρος του) Μα τι τραβάς... δεν μπορώ να περάσω απ' το άνοιγμα... (το μωρό στριγγλίζει) Άφησέ με, το μωρό κλαίει... πρέπει να το ταΐσω, φύγε αμέσως. (ελευθερώνει το χέρι της από το σφίξιμο του νεαρού και πηγαίνει προς την πόρτα της κουζίνας) Φύγε και κλείδωσε την πόρτα με το στραβόκαρφό σου. Αν θες, άσ' το κάτω στο θυρωρείο γιατί ο άντρας μου έχασε το κλειδί... (προς το μωρό) Καλό νινί, τώρα θα σου φέρω να φας... (μπαίνοντας στην κουζίνα βλέπει ότι το χέρι του νεαρού είναι ακόμη μέσα στο σπίτι της —παίρνει μια πλαστική κουτάλα) Φύγε! Άκουσε, έχω αρχίσει

να χάνω την υπομονή μου... Θα σε τιμωρήσω... (απειλητική) Θα σου δώσω μιά μ' αυτή την κουτάλα και θα σου τσακίσω όλα σου τα δάχτυλα... Δεν με πιστεύεις; (πλησιάζει τον νεαρό και του χτυπά δυνατά το χέρι με την κουτάλα —ο νεαρός ουρλιάζει— τρομαγμένη η γυναίκα κοιτάζει την κουτάλα κι ύστερα τρέχει προς το παράθυρο, απευθυνόμενη προς την απέναντι που, εν τω μεταξύ, έχει ξαναβγει στο παράθυρο) Κυρία, τον έκοψα μ' αυτήν την κουτάλα... Τι πρέπει να κάνω, κυρία;... Να του το δέσω; Τι μου λέτε;... Να το απολυμάνω; Έχετε δίκιο, πρέπει να το απολυμάνω... Ναι, έχω. Ο άντρας μου φροντίζει να μην μου λείπει τίποτα...

(παίρνει το οινόπνευμα που είναι στον δίσκο πάνω στο έπιπλο και τρέχει προς τον νεαρό) Στάσου... Όχι, δεν τσούζει, είναι για παιδιά... Αγάπη μου, αγάπη μου, τι σου έκανα! Είμαι μια φόνισσα... συγχώρησέ με! Τώρα φύγε... Ένα φιλή; (του φιλάει το χέρι)... Στο στόμα; Όχι, δεν έχει στο στόμα!... Όχι, λυπάμαι, αλλά δεν βγάζω την αλυσίδα... Μα το κεφάλι μου δεν χωράει απ' το άνοιγμα, είναι και τ' αυτιά μου!... Τι επιμονή είναι αυτή! (βάζει το κεφάλι της στο άνοιγμα της πόρτας) Άσε με κάτω... άσε με... διάολε... το κεφάλι! Το κεφάλι μου σφηνώθηκε στην πόρτα! Σπρώξε, σπρώξε... όχι με το στόμα, βλάκα! Με το χέρι! (βγάζει με δυσκολία το κεφάλι της απ' την πόρτα) Ωχ! Τι πόνος! (κάνει μερικά βήματα προς τα πίσω —ο νεαρός χτυπάει μανιασμένα το χέρι του στο ξύλο της πόρτας) Σταμάτα! (ο νεαρός επιμένει) Νομίζεις ότι είναι ώρα να κάνεις φασαρία σπίτι μου; (ο νεαρός προσπαθεί να πάρει το χέρι του από το

Όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

άνοιγμα, χωρίς επιτυχία) Φύγε!... Τι συμβαίνει;... Καταστροφή!

(τρέχει προς το παράθυρο) Ω, κυρία, κυρία! Το χέρι του σφηνώθηκε στην πόρτα!... Θα γεράσει με το χέρι του στο σπίτι μου... ο άντρας μου θα με κρεμάσει! (απελπισμένη) Τι πρέπει να κάνω;... Α ναι, νερό και σαπούνι... όπως για τα δαχτυλίδια... (φωνάζει στον ματάκια) Ξεκουμπίσου! (στην απέναντι) Ζεστό... θα βάλω ζεστό νερό, είναι καλύτερο... (παίρνει την λεκανίτσα που βρίσκεται στο τραπέζι – φωνάζει στον ματάκια, εξοργισμένη) Λεσβίε! (τριγυρνάει πολυάσχολη στο δωμάτιο) Το «μάτι» στον ματάκια, το ζεστό νερό στον νεαρό, το φαΐ στο μωρό... (σάλπισμα του κουνιάδου) ...το «χέρι» στον «χουφτάκια»... (χτυπά το τηλέφωνο) ο βρομιάρης του τηλεφώνου! (σηκώνει το ακουστικό) Εμπρός, γουρούνι! (αλλάζει τόνο: νομίζει ότι είναι ο σύζυγός της – ψυχρή) Γειά... Πώς; Ποιός είστε εσείς;... Με συγχωρείτε, νόμιζα πως ήταν ο σύζυγός μου... Όχι, ο σύζυγός μου δεν είναι εδώ, αν θέλετε μπορείτε να μιλήσετε σ' εμένα... Ναι. Ναι... (γελάει μέσα της) Ξέρετε τι λέω; Να σας ζήσει και αρσενικούς απογόνους! Κοιτάξτε, πήρατε λάθος αριθμό... Ναι, υπάρχει ένας άντρας εδώ, αλλά ο άντρας μου γκαστρώνει μόνο εμένα!... Όχι;... Και την κόρη σας; (αποσβολωμένη) Δεν μου είπε τίποτα... Τι γουρούνι! Πόσων ετών είναι η κόρη σας; Δεκάξι χρονών; Μα με συγχωρείτε, εσείς αντί ν' αφήνετε την δεκαεξάρα κόρη σας να τριγυρνάει και να την γκαστρώνουν οι άντρες των άλλων γυναικών, θα 'πρεπε να την κλείσετε σπίτι! Εδώ ο άντρας μου με κλειδώνει στο σπίτι, στην ηλικία μου, κι εσείς δεν

μπορείτε να κλείσετε... Αγροίκο! (ζανακλείνει –προς την απέναντι) Με είπε πουτάνα! Ο άντρας μου γκάστρωσε την κόρη του κι αυτός λέει πουτάνα εμένα!

(ο νεαρός, χτυπώντας την πόρτα, προσπαθεί να τραβήξει την προσοχή της γυναίκας) Άσε με ήσυχη! Με βρήκε οικογενειακή συμφορά... ο άντρας μου είναι έγκυος! (μπαίνει στην κουζίνα, απ' όπου βγαίνει αμέσως με την λεκανίτσα στο ένα χέρι και το φαγητό του μωρού στο άλλο) Έρχομαι, έρχομαι... Διάολε, πόσο καίει αυτός ο χυλός! (μπαίνει στην κρεβατοκάμαρα) Ήρθα, ήρθα νινί... Σταμάτα, ανόητε... μη με τραβάς... Πρόσεχε γιατί ο χυλός καίει! (ακούγεται μια κραυγή του κουνιάδου) Κατάρα! (επιστρέφει στην σκηνή) Κυρία, τι έκανα!... Του 'ριξα όλο τον καυτό χυλό στα μάτια... Όχι, όχι στο μωρό, στον κουνιάδο μου!... Τι θα κάνω; (τρέχει στο υπνοδωμάτιο κι επιστρέφει στην σκηνή σπρώχνοντας ένα αναπηρικό καροτσάκι στο οποίο κάθεται ο κουνιάδος, μπανταρισμένος σαν μούμια: κρατάει μια τρομπέτα-κλάζον στο χέρι –προς την απέναντι) Αλουμινόχαρτο; Ασφαλώς και θα του βάλω αλουμινόχαρτο, ναι, ναι, έχω –ο άντρας μου φροντίζει να μην μου λείπει τίποτα... (στον νεαρό που ζαναχτυπάει) Παράτα με ήσυχη! Έκαψα τον κουνιάδο! (παίρνει την αλοιφή από τον δίσκο, τρέχει στον κουνιάδο και του την απλώνει στο μέρος που κάηκε) Να... σε καίει; Κι εσύ το παρατράβηξες! Σε είχα προειδοποιήσει ότι κρατούσα τον χυλό... κοντό το χέρι σου... (ο κουνιάδος την αρπάζει απ' την μέση) Άσε με, άσε με... (προσπαθεί να ξεφύγει χωρίς να το κατορθώνει –είναι έξαλλη) Πρόσεχε, θα σου ρίξω καυτό νερό! (ο κουνιάδος την

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

αφήνει) Επιτέλους, το κατάλαβες! (τρέχει με την λεκανίτσα στον νεαρό) Γρήγορα, βάλε το χέρι στην λεκάνη... Μα όχι, δεν καίει... το είπα για να τρομάξω τον κουνιάδο... (ο νεαρός βάζει το χέρι του στην λεκανίτσα –το νερό καίει, ο νεαρός ουρλιάζει και τραβάει γρήγορα το χέρι του) Έκαιγε;! Όμως είδες; Μπόρεσες να τραβήξεις το χέρι σου. Τώρα φύγε... Κάηκες; Βάλε λίγη απ' αυτήν την αλοιφή... (του περνάει μέσα από την πόρτα την αλοιφή, γίνεται αντιληπτό ότι ο νεαρός τής άρπαξε το χέρι και προσπαθεί να την τραβήξει προς το μέρος του όσο περισσότερο μπορεί για να τον αυνανίσει –η γυναίκα μάταια προσπαθεί να ξεφύγει) Μα τι κάνεις; Άσε με κάτω... Τρελάθηκες; Άσε με να φύγω. Αν περάσει κάποιος, θα μας πάρουν στο τμήμα μαζί με την πόρτα! Άσε με κάτω!! (έχει έναν κόμπο στον λαιμό) Με προσβάλλεις... δεν με σέβεσαι... Κοίτα πώς θα σε τιμωρήσω... Τι τιμωρία;!... Α, δεν με πιστεύεις; Κοίτα!

(παριστάνει πως τον τραβάει με μεγάλη δύναμη προς το μέρος της, ενώ κλείνει βίαια την πόρτα –ακούγεται η κραυγή του νεαρού που το βάζει στα πόδια –η γυναίκα είναι απελπισμένη, βγάζει την αλυσίδα της πόρτας και την ανοίγει –επιστρέφει θλιμμένη στο τραπέζι και αρχίζει πάλι να μιλά στην απέναντι)

Τον τιμώρησα!... Επειδή με απογοήτευσε... εγώ πίστευα ότι ήταν «Ο ΕΡΩΤΑΣ»... αλλά όχι... είναι ένα γουρούνι όπως όλοι οι άλλοι... (είναι απελπισμένη) Κυρία, δεν αντέχω άλλο... Το μωρό μου... πάω στο μωρό μου... μόνο αυτό αγαπάω... (κατευθύνεται προς το δωμάτιο, αλλά την σταματά το τηλέφωνο, ενώ ο κουνιάδος αρχίζει να σαλπίζει)

Σκασμός! Σκασμός, κρετίνε!! Σταμάτα! (το κλάμα του μωρού, το κουδούνισμα του τηλεφώνου και το σάλπισμα του κουνιάδου, αυξάνουν σε ένταση ταυτόχρονα —η γυναίκα είναι εκτός εαυτού) Φτάνει! Ως εδώ! (παίρνει το τουφέκι και το καρφώνει στον λαιμό της) Θα αυτοκτονήσω, θα αυτοκτονήσω... (ξαφνικά σταματάει και στην απόλυτη σιωπή ακούει προσεκτικά όσα της λέει η απέναντι) Ναι... Ναι... (με δυσκολία συγκρατεί τα δάκρυά της) Ναι! (αφήνει το όπλο στο τραπέζι) Τι πήγα να κάνω... Θεέ μου... Θεέ μου... ευχαριστώ, κυρία... Πάλι καλά που ήρθατε να μείνετε απέναντι απ' το σπίτι μου... Ναι, θα το κάνω αμέσως... Τι καλές συμβουλές που δίνετε!

(αλαζονικό σάλπισμα του κουνιάδου) Ναι, γλυκέ μου, είμαι εδώ όλη για σένα! Έλα! (χαρούμενο σάλπισμα) Έλα... (πλησιάζει τον κουνιάδο και σπρώχνει το καροτσάκι προς την εξώπορτα) Πάμε να κάνουμε έναν ωραίο ερωτικό περίπατο!

(τον εκσφενδονίζει έξω από την σκηνή —μεγάλος γδούπος, ύστερα μια σειρά γδούπων και σαλπισμάτων) Πάει ο ένας!!

(κλάμα του μωρού —η γυναίκα κατευθύνεται προς το υπνοδωμάτιο, φθάνοντας στο μέσον της σκηνής, σταματά και ρίχνει μια ματιά προς την κατεύθυνση του ματάκια, του χαμογελά χαζά, τον χαιρετά αργά, με σέξι κινήσεις, πλησιάζει στο τραπέζι και του στέλνει φιλιά —ξαφνικά, αρπάζει το τουφέκι και τον πυροβολεί) Ο ματάκιας δεν βλέπει πιά!

(πηγαίνει προς το μωρό της, αλλά την σταματάει το κουδούνι του τηλεφώνου —απαντά με απειλητική φωνή) Εμπρός!! (αλλάζει τόνο) Άλντο; (σχεδόν γλυκά) Ναι, είμαι ήρεμη. Ναι, ναι, εδώ όλα είναι

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

εντάξει... Ναι, μπορείς ν' ανέβεις... σε περιμένω.
(κατεβάζει το ακουστικό –στην απέναντι)

Όχι, κυρία, μην ανησυχείτε. (παίρνει το τουφέκι)
Είμαι ήρεμη... είμαι πολύ ήρεμη... (ακουμπάει στο
τραπέζι. στρέφοντας το τουφέκι προς την εξώπορτα)
Περιμένω... περιμένω ήρεμα.

(σκοτάδι – μουσικό διάλειμμα)

ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ

(Στον σκηνικό χώρο –μια γκαρσονιέρα– είναι τοποθετημένα: ένα διπλό κρεβάτι, ένα κομοδίνο με ξυπνητήρι και αμπαζούρ, ένας καλόγηρος, μια ντουλάπα, ένας μπουφές, πάνω στον οποίο είναι τοποθετημένα διάφορα βάζα, ένα τραπέζι, μια κουζίνα υγραερίου, ένα πλυντήριο κι ένας νεροχύτης. Τοποθετημένο σε περίοπτη θέση ένα ημερολόγιο. Υπάρχει κι ένα παιδικό κρεβάτι στο οποίο κοιμάται ένα παιδί (κούκλα). Στο κρεβάτι κοιμούνται μια γυναίκα κι ένας άνδρας. Ο άνδρας, από την στιγμή που δεν μιλά, μπορεί να αντικατασταθεί από ένα ομοίωμα. Στο ημίφως, η γυναίκα κάνει σαν να βλέπει εφιάλτες.¹⁾)

ΓΥΝΑΙΚΑ: Τρία κομμάτια, μια συγκόλληση, ένα τρύπημα με το τρυπάνι... δυό μπουλόνια, μια συγκόλληση, ένα χτύπημα με την πρέσα... (κραυγή) Θεέ μου! Έκοψα τα δάχτυλά μου! Τα δάχτυλά μου... βοηθήστε με να τα τραβήξω... το αφεντικό δεν θέλει... είναι φασαρία! (ξυπνώντας τινάζεται: είναι ακόμη υπό την επήρεια του εφιάλτη) Τα δάχτυλά μου... δεν θα μπορώ πιά να τα βάζω στην μύτη... δεν έχω πιά δάχτυλα! (κοιτάζει το χέρι) Τα έχω!!...

---

1. Σ.τ.σ. Αυτή η ιστορία ερμηνεύεται σήμερα από την Φράνκα Ράμε με ένα μοναδικό στοιχείο επί σκηνής: μια καρέκλα ή έναν πάγκο που υποδηλώνει το κρεβάτι. Στις παραστάσεις που δόθηκαν κατά την διάρκεια απεργιών και καταλήψεων εργοστασίων, όλα τα έπιπλα του σκηνικού καταργήθηκαν για πρακτικούς λόγους. Η σημερινή είναι μία εντελώς διαφορετική εκδοχή, καθαρά μιμητική, στην οποία τα αντικείμενα αντικαταστάθηκαν από χειρονομίες οι οποίες τα υποδηλώνουν.

Έχω τα δάχτυλά μου!... Όνειρο ήταν!... Γαμώτο, τώρα ονειρεύομαι ότι δουλεύω ακόμη κι όταν κοιμάμαι, λες και δεν έφτανε η δουλειά στο εργοστάσιο! Τι ώρα είναι; *(κοιτάζει το ξυπνητήρι)* Εξήμισυ;! *(σηκώνεται απ' το κρεβάτι, φορώντας βιαστικά παντόφλες και ρόμπα)* Δεν χτύπησε αυτό το ρημάδι! Γαμήλιο δώρο... πρέπει να το πετάξω. Πω, πω, πόσο έχω αργήσει!

(τρέχει προς το παιδικό κρεβάτι και παίρνει στα χέρια το μωρό) Έλα, μωρό μου, έλα, η μέρα μας αρχίζει! *(κατευθύνεται προς το τραπέζι που βρίσκεται δίπλα στον νεροχύτη)* Ξύπνα! Ξύπνα, γλυκό ποντικάκι της μαμάς, πάμε! Κατουρήθηκες... πριν τρεις ώρες σε άλλαξα! Αρχικατρουλή... τώρα που βιάζομαι! Πρέπει να τρέξουμε στον βρεφικό σταθμό, γιατί αν φτάσουμε μετά τις εφτά, η αδελφή θα μας ξαναστείλει σπίτι! *(γδύνει την κούκλα)* Τώρα η μαμά θα σου πλύνει το κωλαράκι... *(ανοίγει την βρύση)* Το ζεστό νερό... τίποτα, δεν έχει ζεστό νερό... Να δεις που αυτός ο χαζός ο Λουϊτζι θα έκλεισε τον θερμοσίφωνα. Όχι, δεν είναι χαζός... να το ζεστό νερό... *(παίρνει το μωρό στην αγκαλιά της και πηγαίνει προς τον νεροχύτη)* Ας πλύνουμε το προσωπάκι μας, σώπα, μην κλαις γιατί θα ξυπνήσεις τον μπαμπά... ας τον αφήσουμε να κοιμηθεί ακόμα μισή ωρίτσα, τον τυχερό... όμορφο, όμορφο το μωρό μου... τι ωραία φατσούλα... μοιάζει της μαμάς... τι ωραίο κωλαράκι... μοιάζει του μπαμπά! Τώρα θα σε στεγνώσω καλά... *(παίρνει ταλκ και ρίχνει άφθονο στο κωλαράκι του μωρού)* Ένα καλό πασπάλισμα με... *(σταματάει έκπληκτη)* τριμμένο τυρί!! Ποιός έβαλε το τριμμένο τυρί στην θέση του ταλκ; Θεέ

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

μου, τι αταξία! Περίμενε να το μαζέψω... τόσο που κοστίζει!! (κάνει πως μαζεύει από τα οπίσθια της κούκλας το απλωμένο τυρί) Θα το βάλουμε στην βραδινή σούπα, άλλωστε το πισινάκι του μωρού μου είναι πεντακάθαρο! (ντύνει βιαστικά το μωρό) Γρήγορα, γρήγορα, κατρουλή μου! Έτοιμος! Τι ώρα είναι; Θεέ μου, πέρασε η ώρα! Κάτσε ήσυχος μια στιγμή να πλυθεί λιγάκι κι η μαμά σου. (πηγαίνει στον νεροχύτη και ανοίγει την βρύση –ενώ κάνει ότι σαπουνίζει χέρια και πρόσωπο, τραγουδάει) Καμάη, το σαπούνι των αστέρων. Καμάη, Καμάη σαπούνι... (σταματά) ...νερό, δεν έχει νερό! Που να πάρει! Μια οικογένεια σαν αυτή, που ζει σ' ένα σπίτι σαν αυτό, με τριακόσιες οικογένειες που έχουν την μανία να πλένονται όλες την ίδια ώρα!! Με τι θα ξεβγαλθώ τώρα: Γαμώτο... πώς τσούζουν τα μάτια απ' το Καμάη ... αυτό δεν το 'λεγε η διαφήμιση (αρπάζει μια πετσέτα και σκουπίζει τις σαπουνάδες) Καλά, θα πλυθώ μια άλλη φορά, εξ άλλου ποιός γυρίζει να με κοιτάξει... (χτενίζεται βιαστικά –σηκώνοντας το χέρι μυρίζει αυθόρμητα την μασχάλη της, πρώτα την μία, μετά την άλλη) Δεν με κοιτάνε, αλλά με μυρίζουν... Θα βάλω λίγο σπρέϊ... (παίρνει μια φιάλη σπρέϊ) Τι ωραία εφεύρεση το σπρέϊ! Ας βάλουμε λίγο σπρέϊ. (το κάνει) Πώς καίει!! Τι έβαλα; (διαβάζει πάνω στην φιάλη) Χρώμα για καλοριφέρ!! Η μασχάλη μου έγινε ασημί! Πώς θα βγάλω το χρώμα; Θα το βγάλω στο εργοστάσιο με διαλυτικό.

(ντύνεται βιαστικά, παίρνει τον γιό της, τον τυλίγει σε μια κουβέρτα και κατευθύνεται προς την εξώπορτα). Γρήγορα, δρόμο, τρέχουμε! Εφτά παρά είκοσι... τα καταφέραμε! Να πάρουμε την τσάντα της μαμάς...

την ζακέτα της μαμάς... (πηγαίνοντας προς την πόρτα, σταματά) Το κλειδί; Το κλειδί; Πού έβαλα το κλειδί της μαμάς; Κάθε πρωί το ίδιο δράμα με το κλειδί! Πρέπει να χάνω χρόνο, ψάχνοντας το κλειδί... ενώ μετράω ακόμη και το λεπτό... (ψάχνει σαν τρελή τις τσέπες, κοιτάζει τριγύρω) Ψυχραιμία, πρέπει να ηρεμήσω, ας προσπαθήσω να θυμηθώ λεπτό προς λεπτό τι έκανα χτες το βράδυ. Λοιπόν... έφτασα σπίτι, ο Λουίτζι δεν ήταν εδώ. Άνοιξα την πόρτα. Το μωρό στο δεξί χέρι της μαμάς, η τσάντα και το κλειδί στο αριστερό. Την τσάντα και την ζακέτα τα βάζω εδώ (δείχνει την κρεμάστρα των ρούχων) ...το μωρό το βάζω στην κούνια. Ξαναβγαίνω έξω. Παίρνω τις τσάντες με τα ψώνια, κρατώντας πάντα το κλειδί στο χέρι... το κουτί με το γάλα κάτω από την μασχάλη... μπαίνω μέσα... αφήνω την τσάντα εδώ ... βάζω το γάλα στο ψυγείο... Λες να έβαλα στο ψυγείο και το κλειδί; (πηγαίνει στο ψυγείο και το ανοίγει) Όχι, δεν είναι εδώ... ούτε στις θήκες για τ' αυγά, ούτε στην θήκη για το βούτυρο... αλλά δεν υπάρχει ούτε το γάλα! Αντίθετα, έβαλα το απορρυπαντικό με άρωμα λεμόνι για το πλυντήριο πιάτων... Σωστά: το λεμόνι πρέπει να το βάζουμε πάντα στο ψυγείο αλλιώς «χαλάει»! Είμαι τρελή! Θεότρελη! Αν έβαλα το απορρυπαντικό στο ψυγείο, τότε θα έβαλα το γάλα μέσα στο πλυντήριο πιάτων... (ψάχνει στο πλυντήριο πιάτων) Δεν είναι εδώ... πάλι καλά... Πού έβαλα το γάλα; Στο μάτι... ναι, για την κρέμα του μωρού... το θυμάμαι πολύ καλά... μάλιστα για να έχω τα χέρια μου ελεύθερα, ώστε να μπορώ ν' ανοίξω το κουτί. έβαλα το κλειδί στα δόντια κι όχι πάνω στο τραπέζι.

όλο σπιτί, κρεβάτι κι εκκλησία

Παίρνω το κατσαρολάκι... βάζω το γάλα στο κατσαρολάκι... ανάβω το μωρό, θέλω να πω ανάβω το γάλα... ανάβω το γκάζι! Αφήνω το γάλα εκεί να βράσει και... πάντα με το κλειδί στα δόντια, πάω ν' αλλάξω το μωρό... δηλαδή να του αλλάξω πάνες. *(πηγαίνει προς την κούνια, αναπαριστά με κινήσεις τα όσα λέει)* Παίρνω το μωρό, το βάζω πάνω στο τραπέζι... μάλλον όχι, με το μωρό στην αγκαλιά, πάω στην ντουλάπα και παίρνω την λεκανίτσα για να το μπανιάρω, με το κλειδί πάντα στα δόντια... βάζω την λεκανίτσα εδώ, ψάχνω το μωρό... Το μωρό δεν είναι εδώ! Έχασα το μωρό! Πού έβαλα το μωρό; *(τρέχει απελπισμένη προς τα διάφορα έπιπλα που κατονόμασε, ανοιγοκλείνει βιαστικά τα πορτάκια)* Στο ψυγείο... στο πλυντήριο πιάτων... στο ντουλάπι! Είχα βάλει το μωρό στο ντουλάπι!! Ευτυχώς άρχισε να κλαίει, αλλιώς ποιός ξέρει πότε θα το έβρισκα! Το καημένο το μωράκι μου! Τρόμαξα τόσο πολύ που έτρεξα να πιώ ένα ποτήρι νερό...

(ξαφνικά σταματά, καταπίνει τρομαγμένη) Κατάπια το κλειδί! Ε, ναι... αφού το είχα στα δόντια μου... Όχι, όχι, δεν μπορεί να το κατάπια... το κλειδί μου έχει τρύπα, όλο το βράδυ θα σφύριζα και ο Λουϊτζι ποιός ξέρει τι σκηνή θα μου έκανε! Πού έβαλα το κλειδί;... Ηρεμία, ηρεμία. *(όπως παραπάνω)* Παίρνω την λεκανίτσα, πάω και την γεμίζω με ζεστό νερό, παίρνω την σόδα *(παίρνει ένα βάζο)*, διότι εγώ πάντα βάζω δύο κουταλιές σόδα στο μπάνιο του μωρού μου... Μήπως έπεσε εδώ μέσα; *(κοιτάζει το περιεχόμενο του βάζου με προσοχή)* Ζάχαρη!! Ποιός έβαλε την ζάχαρη στο βάζο της σόδας... *(ελέγχει ένα άλλο βάζο)* και την σόδα σ' εκείνο της ζάχαρης; *(σύντομη*

στοχαστική παύση) Πόσες μέρες πλένω το μωρό με ζάχαρη; Να γιατί η αδελφή στον βρεφικό σταθμό μου είπε: «Πρέπει να κρατάω το παιδί συνεχώς κλεισμένο μέσα... μόλις το βγάλω έξω μέλισσες, σφήγκες και μύγες πέφτουν πάνω του...» Καημένο μωρό...

Και ο Λουϊτζι, η σκηνή που μου έκανε για τον καφέ... είχα βάλει σόδα! Είχε κάτι ρεψίματα! (σταματάει να χαζεύει και επιστρέφει στο πρόβλημά της) Το κλειδί –πού έβαλα το κλειδί; Τι ηλίθια που είμαι... λάθος, τα πάντα είναι λάθος. Ποτέ δεν έβγαλα το κλειδί από την κλειδαρότρυπα... ε, ναι, επειδή, ενώ έπλενα το μωρό, άκουσα τον Λουϊτζι να σκαλίζει την κλειδαριά, επειδή όταν μπήκα, είχα ξανακλείσει την πόρτα, αφήνοντας το κλειδί στην κλειδαρότρυπα... έτσι, όταν αυτός δεν μπορούσε ν' ανοίξει... σκάλιζε, σκάλιζε κι άρχισε να βρίζει. Έβγαλα το κλειδί από την πόρτα... αυτός μπήκε μέσα... φώναζε σαν τρελός, εγώ είμαι σίγουρη ότι κρατούσα το κλειδί στο χέρι... πήγα μπροστά του και του το 'βαλα στα μάτια... σχεδόν ήθελα να του βγάλω μ' αυτό το ένα μάτι... και είπα: «Ξέχασα το κλειδί στην κλειδαριά... και λοιπόν; Σκότωσέ με, συζυγοκτόνε!!!».

«Άσε με –μου είπε αυτός– δεν είμαι θυμωμένος για το κλειδί... είναι επειδή αυτό το καταραμένο το τραίνο καθυστέρησε μια ώρα... μιάμιση ώρα για να κάνει είκοσι χιλιόμετρα! Χρόνος που τ' αφεντικό δεν μου πληρώνει... ούτε μου πληρώνει το ταξίδι για να πάω και να 'ρθω... ούτε μου πληρώνει το τραμ. Ταξίδια που εγώ κάνω γι' αυτόν κι όχι για να πάω να διασκεδάσω!»

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

«Και θυμώνεις μαζί μου», του απαντώ εγώ, πάντα με το κλειδί στο χέρι. «Άσε που το αφεντικό δεν λέγεται πιά “αφεντικό” αλλά “πολυεθνική!” Σήμερα αφεντικό έχουν μόνο τα σκυλιά! Σήμερα εμείς είμαστε ελεύθερα όντα! Το πολυεθνικό αφεντικό σου κλέβει τις ώρες που ταξιδεύεις και θυμώνεις... αλλά δεν θυμώνεις για τις ώρες που κλέβει από μένα... από μένα που πέρα απ’ το ότι δουλεύω οχτώ ολόκληρες ώρες σαν σκυλί γι’ αυτόν, σου κάνω και την υπηρέτρια δωρεάν! Γι’ αυτόν, για τον πολυεθνικό!»

Και, εν τω μεταξύ, έδωσα το γάλα στο μωρό. *(πηγαίνει στην κούνια)* Το πήρα στα χέρια μου... *(παίρνει το μωρό στα χέρια και ψάχνει την κούνια)* Ας μου έχει πέσει εδώ... Όχι, δεν είναι εδώ... *(αφού αφήνει το μωρό στην κούνια, ψαχουλεύει τον πισινό του)* Ω, Θεέ μου, τα ’κανε! Τα ’κανε, τα ’κανε πάλι! Σκατιάρη... *(κρατώντας το μωρό στα χέρια, πηγαίνει στο τραπέζι κοντά στον νεροχύτη)* Πόσες φορές πρέπει να σου πω ότι πρέπει να κάνεις τα κακά σου στον βρεφικό σταθμό! Πρέπει να τα κάνεις στις επτά και δύο λεπτά ώστε να σ’ αλλάζει η αδελφή! *(λέγοντας αυτά, ξεντύνει βιαστικά το μωρό και το πλένει)*

Τι ώρα είναι;... Θεέ μου, είναι αργά... δεν προλαβαίνω, δεν προλαβαίνω... πάει η μέρα μου... Σκατιάρη... δεν μπορώ να καταλάβω πώς ένας τόσο μικρός πισινός μπορεί να κάνει τόσο μεγάλα κακά!! *(καθώς πλένει το μωρό, ξαναρχίζει τον εξάψαλμο στον σύζυγο)* «Η οικογένεια, η αγία οικογένεια... την εφεύρανε επίτηδες ώστε όλοι σαν εσένα, τρελαμένοι απ’ την νεύρωση των απάνθρωπων ρυθμών στην δουλειά, να βρουν σ’ εμάς τις συζύγους –που κάνουμε τα πάντα– έναν σάκο του μποξ για να

ξεσπούν πάνω του! (αφού τελειώσει με το πλύσιμο της κούκλας, την σκουπίζει και την ξαναντύνει) Εμείς σας αναζωογονούμε... γι' αυτόν δωρεάν! Για να είναι έτοιμοι την επομένη να επιστρέψουν ωραίοι και εκτονωμένοι για να παράγουν καλύτερα γι' αυτόν, τον πολυεθνικό! Αυτός είναι ο παντοδύναμος! Είναι αυτός που πρώτα αναπτύσσεται ραγδαία κι ύστερα συρρικνώνεται! Ύστερα η κάμψη και μετά ο πληθωρισμός, η καλπάζουσα κρίση, η παρατεταμένη κρίση ... η πτώση της λίρας, το δολάριο, το ευρωδολάριο, το πετροδολάρο... στο τέλος, ανοίγει τα χέρια του και φωνάζει: "Τι μπορώ να κάνω; Είναι μοιραίο! Είναι μοιραίο!"»

Ο Λουϊτζι άρχισε να γελάει περιπαιχτικά: «Ωστε η γυναίκα μου είναι μια εξτρεμίστρια φεμινίστρια και δεν το 'ξερα... Από τότε πας στην σχολή των φεμινιστριών;»

«Άκου ανόητε –του απαντώ εγώ– δεν χρειάζεται να πάω στην σχολή των φεμινιστριών για να καταλάβω ότι η ζωή που κάνουμε είναι μια κωλοζωή! Δουλεύουμε κι οι δυό σαν τα σκυλιά και δεν έχουμε ούτε μια στιγμή για να πούμε δυό κουβέντες, ούτε μια στιγμή για μας. Μ' έχεις ρωτήσει ποτέ: "Είσαι κουρασμένη; Χρειάζεσαι βοήθεια;" Ποιός ετοιμάζει το φαί; Εγώ! Ποιός πλένει τα πιάτα; Εγώ! Ποιός κάνει τα ψώνια; Εγώ! Ποιός κάνει τ' αδύνατα δυνατά για να φτάσουμε στο τέλος του μήνα; Εγώ, εγώ, εγώ! Όμως κι εγώ δουλεύω! Ποιός πλένει τις κάλτσες που βρομίζεις εσύ; Εγώ! Εσύ πόσες φορές έπλυνες τις κάλτσες μου;

(αλλάζει τόνο) Αυτός είναι ο γάμος; Εγώ θέλω να μπορώ να σου μιλάω. Εγώ θέλω να "ΖΩ" μαζί σου...

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

όχι να ΣΥΓΚΑΤΟΙΚΩ μαζί σου! Σου πέρασε ποτέ απ' το μυαλό ότι κι εγώ μπορεί να έχω προβλήματα; Δεν μ' ενοχλεί ότι τα προβλήματα “σου” είναι και δικά μου, αλλά θα ήθελα και τα δικά “μου” προβλήματα να είναι και δικά “σου”, κι όχι μόνο τα δικά “σου” δικά μου και τα δικά “μου” πάντα δικά μου!! Εγώ θέλω να μπορώ να μιλάω, να μιλάω μαζί σου... να μιλάω! Αλλά όταν γυρνάς απ' την δουλειά, πέφτεις για ύπνο. Το βράδυ: ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ! Την Κυριακή: ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ! –να βλέπεις εικοσιδύο κρετίνους με εσώρουχα να κλωτσάνε γύρω από μια μπάλα, και στην μέση έναν άλλο καθυστερημένο, κι αυτόν με εσώρουχα, αλλά με σφυρίχτρα!»

Εκείνος, ο Λουϊτζι, κατακόκκινος, προσβεβλημένος, λες και του είχα βρίσει τη μάννα, μου λέει: «Μα τι ξέρεις εσύ από αθλητισμό;» –κάτι που δεν ήταν η σωστή απάντηση!

Θόλωσαν όλα γύρω μου! Φώναζα σαν τρελή! Του τα 'ψαλα για τα καλά! Φώναζα εγώ, φώναζε κι εκείνος... τα 'λεγα χοντρά εγώ, πίο χοντρά εκείνος, πίο χοντρά εγώ, ακόμα πίο χοντρά εκείνος... μέχρι που του είπα: «Αν αυτός είναι ο γάμος, σημαίνει ότι έκανα ένα λάθος...» Του μίλησα για το λάθος μου... *(παίρνει στα χέρια το μαυρό και κατευθύνεται αποφασιστικά προς την πόρτα)* κι έφυγα.

Σ' αυτό το σημείο, είμαι βέβαιη ότι εγώ είχα το κλειδί, γιατί άνοιξα την πόρτα. Ο Λουϊτζι με πλησίασε... Ποτέ δεν είχα κάνει παρόμοια σκηνή και δεν αστειευόμουν... κι αυτός το κατάλαβε.

Με τράβηξε μέσα στο σπίτι: «Έλα, μην κάνεις έτσι, περίμενε...» «Παράτα με!» «Ας το συζητήσουμε, ας το συζητήσουμε πρώτα, αν μετά θέλεις να φύγεις,

εντάξει... αλλά πρώτα να το συζητήσουμε! Υπάρχει ο διάλογος, έτσι δεν είναι; Υπάρχει κι ο διάλογος, για όνομα του Θεού!»... και μ' έβαλε να καθίσω στον... *(κάθεται στο κρεβάτι)* «διάλογο»... και μου έλεγε ότι ναι είχα δίκιο... αλλά ότι έτσι τον είχε συνηθίσει η ΜΑΜΑ του... ότι νόμιζε πως κι εγώ είμαι σαν την ΜΑΜΑ του... ότι είχε κάνει λάθος, ότι έπρεπε ν' αλλάξει... τέλος πάντων, έκανε αυτό που λέμε «ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ»... αλλά τόσο καλά... τόσο καλά που έβαλα τα κλάματα... Κι όσο περισσότερο προχωρούσε η αυτοκριτική του, τόσο περισσότερο έκλαιγα, κι όσο περισσότερο έκλαιγα, δώσ' του αυτός με την αυτοκριτική του... Τι ωραίο κλάμα έριξα χτες!

Και το κλειδί; *(κοιτάζει για πολλοστή φορά το ρολόϊ)* Δεν προλαβαίνω... *(ξαφνικά θυμάται)* Ασφαλώς... μου το πήρε εκείνος... είμαι βέβαιη... στην τσέπη του σακακιού... το έβαλε στην τσέπη του *(βλέπει το σακάκι που κρέμεται στην κρεμάστρα, ψάχνει τις τσέπες)* Να τα, και το δικό μου και το δικό του!

Τι ώρα είναι; Εφτά παρά δέκα, ίσως προλαβαίνουμε ακόμα... Εμπρός μωράκι μου και θα τους προλάβουμε! *(παίρνει το μωρό στα χέρια της, κινείται σαν τρελή)* Το μωρό της μαμάς, η ζακέτα της μαμάς, η τσάντα της μαμάς *(ετοιμάζεται να βγει, ξαφνικά σταματάει)* ...η κάρτα του τραμ...

Κάτσε μωράκι μου, άσε να βρω την κάρτα γιατί αν το τραμ είναι γεμάτο, θα πρέπει να σ' αφήσω κάτω και θα σε ποδοπατήσουν... *(ψάχνει στην τσάντα)* Να την... ωραία κάρτα! *(την κοιτάζει αφηρημένα και ύστερα προσεκτικότερα)* Έξι τρύπες; Έξι τρύπες στον πηγαισμό κι έξι στην επιστροφή! *(έκπληκτη)* Έξι

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

τρύπες στον πηγαιμό κι έξι στην επιστροφή;! Ποιός τρύπησε έτσι την κάρτα; Έξι τρύπες...

Μα... τι μέρα είναι σήμερα; (κοιτάζει το ημερολόγιο που κρέμεται στον τοίχο, μένει αμίλητη, δεν λέει λέξη –είναι αναστατωμένη, απελπισμένη, με φωνή που μόλις ακούγεται, λέει) Κυριακή;! (φωνάζοντας) Κυριακή!! (στο μωρό) Κι εσύ δεν μου είπες τίποτα! Είναι Κυριακή! Τέρμα, είμαι για δέσιμο, ήθελα να πάω στην δουλειά και την Κυριακή! Είμαι τρελή!! (τραγουδώντας) Την Κυριακή δεν εργαζόμαστε και μέχρι αργά κοιμόμαστε!!

(ακουμπάει το μωρό στο διπλό κρεβάτι και τρέχει στο προσκήνιο. απευθυνόμενη κατ' ευθείαν στο κοινό) Θέλω να ονειρευτώ πως υπάρχει ένας κόσμος που όλες οι ημέρες είναι Κυριακές! Μια ολόκληρη ζωή Κυριακές! Είναι το τέλος του κόσμου... Ανακαλύφτηκε η αιώνια Κυριακή! Δεν υπάρχουν πιά οι άλλες μέρες της εβδομάδας... την Δευτέρα την κρεμάσαν, την Πέμπτη την τουφέκισαν, την Παρασκευή την πετσόκοψαν... Όλες οι μέρες είναι Κυριακές...

(τρέχει στο κρεβάτι και χώνεται κάτω απ' τις κουβέρτες) Κοιμήσου μωρό μου, κοιμήσου! Κι αν ξαναονειρευτώ ότι δουλεύω ...θ' αυτοκτονήσω! Νάνι!

(μετά τα τελευταία λόγια, κουκουλώνεται μέχρι το κεφάλι με το σεντόνι)

(σκοτάδι – μουσικό διάλειμμα – τραγούδι:)

Το όνειρο

Χτες βράδυ ονειρεύτηκα
πως δούλευα στο εργοστάσιο
και πως κοντά στον αργαλειό μου
δούλευε κι ο μηχανικός,
κι εγώ του 'δειχνα πώς δουλεύουν το λανάρι
κι ακόμη κι αυτός μ' ευχαριστούσε,
ακόμη κι αυτός ήταν ευγενικός.

Δεν ακουγόταν ο φοβερός θόρυβος
κι είχε χαθεί η βρομιά του βαφείου,
τον ρυθμό έδινε μια θεία μου,
δουλεύαμε άνετα, με το πάσο μας.

Χωρίς να ρωτήσω κανέναν
πήγα ακόμη και στην τουαλέτα,
και καθισμένη άνετα διάβασα
μια εφημερίδα με τίτλο πρωτοφανή:
«Δουλεύουμε λίγο, ζούμε πολύ».

Μετά πήγα να κάνω μια βόλτα
σ' ένα μεγάλο πάρκο γεμάτο παιδιά,
όπου μέσα σ' έναν κήπο
έπαιζε το παιδί μου,
το παιδί μου με πήρε απ' το χέρι
και με πήγε σπίτι μας,
στον πρώτο όροφο
που όμως δεν βρισκόταν στο κλουβί
που τώρα ζούμε, σα σε φυλακή.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Ο άντρας μου είχε ήδη γυρίσει,
 ήταν χαρούμενος κι έκανε μπουγάδα,
 έκανε μπουγάδα και δεν ήταν θυμωμένος,
 με πήγε στον κινηματογράφο
 όπως όταν ήμαστε αρραβωνιασμένοι,
 κι ο κινηματογράφος υπήρχε,
 όμως στο φιλμ δεν έπαιζαν ηθοποιοί,
 οι πρωταγωνιστές ήμασταν εμείς.
 Έπαιζε όλος ο κόσμος
 που ζούσε στην γειτονιά μου:
 κάποιος σηκωνόταν και μας ζητούσε
 αυτό που χρειαζόταν.
 Συζητούσαμε όλοι μαζί
 κι ύστερα λύναμε με ηρεμία
 όλα τα προβλήματα.
 Κανείς δεν συμπεριφερόταν αυταρχικά,
 κανείς δεν διέταζε.
 όλοι χαμογελούσαν.
 Και υπήρχε μια επιγραφή
 για να την βλέπουμε που έγραφε:
 «απαγορεύονται οι απαγορεύσεις»,
 και πρόσεξα ότι έτσι ο κόσμος
 μιλούσε διαφορετικά:
 κανείς δεν έλεγε:
 «αυτό είναι δικό μου
 κι εκείνο είναι δικό σου»,
 δεν υπήρχε πιά ούτε δικό μου ούτε δικό σου,
 τα πάντα ήταν δικά μας, όλων μας,
 ακόμη κι ο έρωτας ήταν διαφορετικός,
 δεν ήταν πιά κάτι
 ανάμεσα σ' εμένα κι εσένα
 εναντίον των άλλων,

ήταν με τους άλλους,
έρωτας για να βρισκόμαστε
πιό κοντά στον έρωτα των άλλων...
δεν υπήρχε πιά εγωϊσμός,
υπήρχε πράγματι
κομμουνισμός.

Δεν υπήρχε πιά εγωϊσμός,
υπήρχε πράγματι
κομμουνισμός.

Η ΜΑΜΑ-ΦΡΙΚΙΟ

(Όταν ανάβουν τα φώτα, βλέπουμε στο μέσον της σκηνής, σχεδόν στο προσκήνιο, με την πλάτη στραμμένη προς το κοινό, ένα εξομολογητήριο: μοναδικό στοιχείο που υποδηλώνει ότι το έργο διαδραματίζεται μέσα σε μια εκκλησία.

Στην σκηνή εμφανίζεται μια γυναίκα που φορά ρούχα που την κάνουν να μοιάζει με τσιγγάνα. Κρατάει μια μεγάλη τσάντα. Βαδίζει κοιτάζοντας γύρω της επιφυλακτικά. Μοιάζει σαν να την παρακολουθούν.)

ΓΥΝΑΙΚΑ: Διάολε, αυτοί οι καταραμένοι καραμπινιέροι... έρχονται να μου φορτωθούν ακόμα κι εδώ, μέσα στην εκκλησία! Πού θα κρυφτώ τώρα;... Στο σκευοφυλάκιο! Πού είναι το σκευοφυλάκιο; Από 'δώ, στην πλευρά της χορωδίας, ή από εκεί; (προσπαθώντας πάντα να κρυφτεί) Να άλλοι δυό, γαμώτο! Με παγίδεψαν... Το εξομολογητήριο... θα κρυφτώ μέσα στο εξομολογητήριο! (πάει να μπει στο εξομολογητήριο, αλλά σταματά) Είναι πιασμένο! Ένας παπάς είναι μέσα! Όπου κι αν πας, βρίσκεις μπροστά σου αυτούς τους τραγόπαπες!

Λοιπόν, θα εξομολογηθώ... θέλω να δω αν οι καραμπινιέροι θα τολμήσουν να διακόψουν το ιερό μυστήριο. (γονατίζει στην δεξιά πλευρά του εξομολογητηρίου -χαμηλόφωνα) Εμπρός... χμ, ήθελα να πω... πάτερ, πάτερ! Που να πάρει, κοιμάται! (χτυπάει με τους κόμπους των δαχτύλων το μεταλλικό πλέγμα) Πάτερ, πάτερ, ξυπνήστε!... Επιτέλους! Θα 'θελα να εξομολογηθώ, κι αν είναι δυνατόν στα

γρήγορα!... Γιατί δεν γίνεται; Είσαστε αγουροξυπνημένος; Ωραία, ας μιλήσουμε, έτσι θα ξυπνήσετε...

Είναι η πρώτη φορά που ακούω κάτι τέτοιο. Ένας παππάς που πριν μ' εξομολογήσει, θέλει να πάει στο μπαρ να πιεί καφέ! Ε, λοιπόν όχι! Δεν θα το κουνήσετε από 'δώ, αλλιώς θα κάνω φασαρία! Είναι ιερό δικαίωμά μου να με εξομολογήσουν. Πληρώνω φόρους!... Φυσικά και οι φόροι έχουν σχέση! Αν δεν κάνω λάθος, η θρησκεία μας είναι θρησκεία του Κράτους, κι αν δεν κάνω λάθος, σάς πληρώνει το Κράτος, δηλαδή οι φορολογούμενοι... επομένως απαιτώ από την θρησκεία του Κράτους να μ' εξομολογήσει!

(αλλάζει τόνο: ικετευτικά) Ελάτε, πάτερ, εξομολογείστε με... Αισθάνομαι να με κατακλύζει ένα τέτοιο κύμα πίστης που κοντεύω να πνιγώ! Κουράγιο πάτερ, κι όταν θα 'χουμε τελειώσει, θα σας κεράσω καφέ στο μπαρ... Μάλιστα... αρχίζουμε; Αρχίζουμε!... Πώς;... Πότε εξομολογήθηκα για τελευταία φορά; Περιμένετε μισό λεπτό να σκεφτώ... Φυσικά είμαι πιστή, αλλιώς θα 'ρχόμουν εδώ να εξομολογηθώ; Είμαι πιστή, νηστεύω, ασκώ τα θρησκευτικά μου καθήκοντα... τα πάντα! Πριν είκοσι χρόνια... τελευταία φορά εξομολογήθηκα πριν είκοσι χρόνια ...την ημέρα του γάμου μου... Ναι, στην εκκλησία. Μια υπέροχη τελετή! Για να πω την αλήθεια, εγώ δεν ήθελα να παντρευτώ στην εκκλησία, αλλά το έκανα για να ευχαριστήσω την μάνα του που είναι πολύ θρήσκα... Όχι, όχι! Κι εγώ είμαι πιστή, αλλά είμαι και κομμουνίστρια: πιστή κομμουνίστρια! Όχι θρήσκα, όχι άθεη, όχι άπιστη: είμαι

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

μαρξίστρια, πιστή στην γραμμή και λενινίστρια, πτολεμαϊκή, αποστολική και μπερλινγκουερική!¹ Ναι, σύμφωνοι, δεν μπορώ να πω ότι είμαι και πολύ πιστή: είκοσι χρόνια χωρίς να εξομολογηθώ, ομολογώ ότι είναι βαρύ. Όμως έκανα πάντα θαρραλέα την αυτοκριτική μου, τουλάχιστον μια φορά το μήνα στην τοπική οργάνωση του Κόμματός μου... Δεν είναι το ίδιο πράγμα; Όμως εγώ νόμιζα ότι μετά τον θεολογικό συμβιβασμό... Λέτε;... Καλά, δεν επιμένω... Αρχίζουμε;... Ναι, είμαι έτοιμη.

(σηκώνεται όρθια με επισημότητα) Ορκίζομαι να πω την αλήθεια, όλη την αλήθεια και τίποτ' άλλο εκτός... *(σταματά ξαφνικά)* Τι έκανα;! Α, ναι έκανα λάθος... Με συγχωρείτε πάτερ, αλλά ξέρετε μου 'χει μείνει η συνήθεια απ' τις δίκες... *(κάθεται άνετα στο σκαλί του εξομολογητηρίου)* Ούουου! Έχω δικαστεί πολλές φορές... *(βγάζει από την τσάντα της το πλεκτό της και αρχίζει να πλέκει)* Λοιπόν... αντίσταση κατά της αρχής, κλοπή εξ επαγγέλματος ...που μάλλον δεν ήταν και τόσο «εξ επαγγέλματος» αφού μ' έπιασαν! Μάλλον ήταν κλοπή «εκ βλακειάς»! Δεν νομίζετε;... Όχι, δεν είμαι καθ' έξιν κλέφτρα. Έτσι... κάθε τόσο... καμιά χαζομάρα για να κάνω την έξυπνη. Αντίθετα κάνω «αυτομειώσεις» στα πάντα... Μ' ενθουσιάζουν... Ωραία! Τι ωραία που είναι: τριάντα-σαράντα-πενήντα γυναίκες μιάς συνοικίας, παίζουμε σ' ένα σούπερ-μάρκετ και κάνουμε τις αγορές μας: «Πόσα πρέπει να πληρώσω;» «Εκατό χιλιάδες.» «Όχι, θα πληρώσουμε πενήντα χιλιάδες! «Αυτομείωση» κατά πενήντα τοις εκατό, γιατί εσείς κι από

1. Σ.τ.σ. Οπαδός του Ενρίκο Μπερλινγκουέρ, πρώην Γενικού Γραμματέα του ΙΚΚ.

το πενήντα τοις εκατό που σας μένει, βγάζετε κέρδος...» (έκπληκτη) Είναι αμαρτία, πάτερ;... Θανάσιμο αμάρτημα; Και ο πληθωρισμός, τι αμάρτημα είναι; Έτσι κι αλλιώς, τώρα το έκανα. Εσείς σημειώστε όλες τις αμαρτίες μου και μετά θα μου δώσετε άφεση... Ασφαλώς έχω οικογένεια: ένα σύζυγο κι ένα γιό... Όχι, αυτοί δεν κλέβουν... Ναι, έχω φύγει απ' το σπίτι... Όπου τύχει: πότε' εδώ, πότε' εκεί... Το ξέρω, το ξέρω, ως σύζυγος και μητέρα δεν είμαι σπουδαίο πρότυπο αρετής, αλλά αν έγινα αυτή η άσωτη που είμαι, αυτό οφείλεται ακριβώς στο γεγονός ότι ήμουν πολύ υπερβολική ως «πρότυπο αρετής».

Εγώ για τον γιό μου έδινα και την ζωή μου ακόμα. Εγώ για να βρίσκομαι κοντά του, για να τον μεγαλώσω, εγώ, προσωπικά, παράτησα την δουλειά μου... μια απασχόληση που μου άρεσε... ήμουνα αρχιεργάτρια και ήμουνα και στο συνδικάτο. Τον μεγάλωσα σαν να ήταν το θείο βρέφος... κι εγώ ένιωθα σαν να ήμουν η Παναγία... και ο σύζυγός μου... ο άγιος Ιωσήφ, το βόδι και το γαϊδουράκι μαζί!

Ύστερα μεγάλωσε, πήγε σχολείο και μπήκε στη μέση αυτή η καταραμένη η πολιτική... όταν έφτασε στο λύκειο, ξέρετε... οι καταλήψεις, οι συγκρούσεις με την αστυνομία... Μια φορά ήρθε στο σπίτι σακατεμένος, γεμάτος όλος αίματα... λιποθύμησα απ' τον φόβο μου, πάτερ, λιποθύμησα! Κι από 'κείνη την ημέρα, κάθε φορά που αργούσε λίγο ή άκουγα την σειρήνα του ασθενοφόρου: «Είν' ο γιός μου, είν' ο γιός μου!», φώναζα. Πάτερ, πάτερ, εσείς δεν ξέρετε

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

τι σημαίνει να 'σαι μάννα ή πατέρας! Μάννα ενός εξτρεμιστή της Αριστεράς!

Και ύστερα, στο σπίτι, αυτό το παιδί αμφισβητούσε ό,τι κάναμε εγώ κι ο άντρας μου... ξέρετε, εμείς είμαστε και οι δύο πιστά, στρατευμένα μέλη του ΙΚΚ. Τα πιο ευγενικά λόγια που μας έλεγε, ήταν: «Ρεβιζιονιστές, σοσιαλδημοκράτες, οπορτουνιστές, καντηλανάφτες της Αριστεράς!».

Όμως αυτό που μας εξαγρίωνε, ήταν όταν άρχιζε τις ασυνάρτητες μπαρουφολογίες, σαν αυτές των μητροπολιτικών ιδιάνων, του είδους:

«Πού πας λοιπόν ZANGHERO
με τον RAJETTA τον NAPOLITANO
πάνω στο κεφάλι COSSUTA
γεμιστό με CERVETTI,
η γραβάτα AMENDOLATA,
το βλέμμα BERLINGUERO,
μου θυμίζει το κωμικό TATÒ.
Ω, γιέ INGRAO!

Εδώ ο NATTA εκεί η κλώσσα!».²

Ω, πόσο μ' εξόργιζε! Τι σχέση είχαν τα στελέχη του Κόμματός μου... Με προκαλούσε, καταλαβαίνετε; (υψώνει τον τόνο της φωνής της) «Και τώρα πού πας;» «Θα βγω με τους συντρόφους μου.» «Γιατί; Εμείς, εγώ κι ο πατέρας σου, δεν είμαστε σύντροφοι;» «Όχι, εσείς είσαστε ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ!» Και μου πετούσε αυτό το «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ» σαν να πετούσε πάνω μου ένα τσουβάλι σκα... (διακόπτει ξαφνικά και διορθώνει) ...σκαλοπίνια. «Όχι, εσείς, εσείς δεν είσαστε σύντροφοι –του απαντούσα– είσαστε μια

2. Σ.τ.σ. Λογοπαίγνιο στο οποίο ονόματα πολιτικών χρησιμοποιούνται σαν να είναι λέξεις με ολοκληρωμένο νόημα.

συμμορία σαν εκείνη της οδού Πάαλ. Είσαστε χούλιγκαν... κακοποιοί, αυτό είσαστε!» «Όχι! Κακοποιοί είσαστε εσείς που γλείφετε τον κόλο των Χριστιανοδημοκρατών!»³ Σ' εμένα και τον άντρα μου, καταλαβαίνετε πάτερ; *(αυτήν την ατάκα την φωνάζει σαν σύνθημα)* «Το ΙΚΚ δεν είναι εδώ, γλείφει τον κόλο των Χριστιανοδημοκρατών!... Το ΙΚΚ δεν είναι εδώ, γλείφει...» –κι ύστερα έφυγε.

Πάτερ, ξέρετε ότι έφτασα να πηγαίνω στις πορείες των εξτρεμιστών;!... Ε... δεν μπορούσα να μένω σπίτι, να περιμένω να μου τον φέρουν νεκρό. Πήγαινα στις πορείες κι εγώ, δέκα βήματα πίσω απ' τον γιό μου και τον παρακολουθούσα χωρίς να με βλέπει... Το πιό χειρότερο απ' όλα ήταν ότι για να περνάω απαρατήρητη, έπρεπε να φωνάζω κι εγώ τα συνθήματα που φώναζαν αυτοί. Κι όσο φώναζα συνθήματα κατά των φασιστών όλα πήγαιναν καλά... αλλά όταν έπρεπε εγώ, που ήμουν στο ΙΚΚ, να φωνάξω μέχρι να ξελαρυγγιαστώ συνθήματα κατά της Χριστιανοδημοκρατίας. Θεέ μου... αισθανόμουν άσχημα! Κι ύστερα να διαδηλώνω, να τρέχω...

(σηκώνεται όρθια και βαδίζοντας σαν σε διαδήλωση, περνάει στην αριστερή πλευρά του εξομολογητηρίου) Κι όλες τις φορές που... *(αντιλαμβάνεται ότι ο εξομολογητής νομίζει πως βρίσκεται ακόμη από την άλλη πλευρά του εξομολογητηρίου, έτσι χτυπάει τα δάκτυλα στο μεταλλικό πλέγμα)* Πάτερ, εδώ είμαι, πάτερ... *(κάθεται)* Όχι, δεν είμαι ανήσυχη, είναι γιατί μιμήθηκα την διαδήλωση! Και κάθε φορά που φώναζα

3. Σ.τ.σ. Χριστιανική Δημοκρατία: την εποχή εκείνη το κόμμα της κυβερνητικής πλειοψηφίας.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

αυτά τα συνθήματα, τα μάτια μου συναντούσαν τα μάτια κάποιου απ' τον πυρήνα μου, ίσως του Γραμματέα που ήταν εκεί στο πεζοδρόμιο και που, βλέποντάς με και ακούγοντάς με να φωνάζω αυτά τα πράματα, έκανε αμέσως το σημείο του σφυροδρέπανου. (εκτελεί) Κι έτσι με πέταξαν έξω απ' το Κόμμα –κι όλ' αυτά από αγάπη για τον γιό μου!

Πόσο με ξεγέλασε ο έρωτας, πάτερ, πόσο με ξεγέλασε! Μην ερωτευτείτε, ακούστε με, πάτερ...

Το ξέρετε ότι μια φορά σε μια διαδήλωση –για την οποία είχα ζητήσει πληροφορίες προκαταβολικά: «Πώς θα είναι η αυριανή διαδήλωση σύντροφοι;» «Ειρηνική!»– εγώ ντύθηκα για μια ειρηνική διαδήλωση: παπούτσια μ' ένα τακούνι τόσο ψηλό (δείχνει με το χέρι το ύψος των τακουνιών), μια φουστίτσα στενή-στενή... Εκατό χρόνια είχαμε να δούμε μια τέτοια έφοδο της αστυνομίας! Τους είχαμε όλους να τρέχουν πίσω μας: αστυνομικούς, караμπινιέρους... κατά την γνώμη μου υπήρχαν κι έφιπποι άντρες της δίωξης οικονομικού εγκλήματος, καθώς και φρουροί του Πάπα! Κι εγώ όπου φύγει-φύγει, έτρεχα μ' εκείνα τα ψηλά τακούνια που αν έπεφτα θα έσπαζα όλα τα κόκκαλα των ποδιών μου... Για να τρέχω καλύτερα, σήκωσα την φούστα μέχρι εδώ πάνω... κι όλοι οι αστυνομικοί στο κατόπι μου! Κι εγώ να τους φωνάζω: «Τι θέλετε; Φυγείτε!», Θεέ μου, τι τρεχαλητό: απ' την πλατεία Λορέτο μέχρι την Μποβίζα... θα έκανα γύρω στα 54 χιλιόμετρα τρέχοντας! Αισθανόμουν αίσχημα, καταϊδρωμένη, η καρδιά μου πήγαινε να σπάσει... Πόσο αίσχημα αισθανόμουν! Μου 'χε φύγει το μου... (ο ιερέας προφανώς την αποδοκιμάζει) Ε, ναι. «Αυτό δεν λέγε-

ται, δεν λέγεται», θα 'θελα να δω κι εσάς, πάτερ... έχετε δοκιμάσει ποτέ να τρέξετε με ψηλά τακούνια; (συνεχίζει την διήγησή της) Ένας καπνός! Καπνογόνα, πυροβολισμοί, δακρυγόνα, βομβίδες, βόμβες μολότωφ... κι εγώ μέσα σ' όλα να 'χω χάσει τον γιό μου και να φωνάζω: «Υιέ μου, υιέ μου...». Μου απαντούσαν όλοι οι γιοί των άλλων μαννάδων... Κάποια στιγμή βλέπω στην άλλη πλευρά του δρόμου τον γιό μου στα χέρια ενός καραμπινιέρου που με τον ζωστήρα του «γκάπα-γκούπα» στο άσπρο προσωπάκι του! Θολώνω: βγάζω την κραυγή του κογιότ*! Διασχίζω τον δρόμο αδιαφορώντας για τα καπνογόνα που περνούσαν στο ύψος του κεφαλιού ενός άντρα... ή μιάς γυναίκας... γραπώνω τον καράμπα** απ' το κράνος και με τα δόντια μου δαγκώνω το αυτί του... κι αν δεν ερχόντουσαν οι συνάδελφοί του να τον γλιτώσουν απ' τα δόντια μου, εγώ δεν είχα πρόβλημα: θα τον έτρωγα ολόκληρο!...

Δεν είναι σωστό; Αλλά λέω, πάτερ, είναι ο γιός μου, ξέρετε! Εγώ τον έκανα ... μου πήρε εννιά μήνες να τον ετοιμάσω... του έκανα τα πάντα: δύο μάτια, είκοσι δάκτυλα, όλα τα δόντια... κι εκείνος ο καραμπινιέρου θα μου τον κατέστρεφε τελείως μέσα σε πέντε λεπτά! Έτσι ο γιός μου κατάφερε να ξεφύγει... Αυτός! Εγώ, όχι! Αφού έφαγα το ξύλο της αρκούδας, με πήγαν στην φυλακή. Μου έκαναν μια δίκη χωρίς τελειωμό! Το παρατράβηξαν μ' εκείνο το αυτί, πάτερ!... Και δεν ήταν και κανένα σπουδαίο αυτί! Ο πρόεδρος του δικαστηρίου με απαίσια φωνή μού

* Σ.τ.μ. Μικρός λύκος που ζει στα δυτικά της Βορείου Αμερικής.

** Σ.τ.μ. Προσβλητική έκφραση για τους καραμπινιέρους.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

είπε: «Δαγκώσατε το αυτί του Κράτους!». Τι πέρασα, πάτερ! Κι όλα αυτά από αγάπη για τον γιό μου. Πόσο με ξεγέλασε η αγάπη, πάτερ...

Παραδείγματος χάριν, ο γάμος μου ήταν ένας γάμος από αγάπη. (συνεπαρμένη) Πόσο αγαπούσα τον άντρα μου, πάτερ, πόσο βαθιά αγαπούσα τον άντρα μου, πάτερ... (αλλάζει τόνο) πριν τον παντρευτώ...

Όχι, όχι –και μετά. Αλλά μετά ανοίξαμε σπίτι κι έτσι άρχισαν οι πρώτες μαλα... (σταματάει ξαφνικά και ψάχνει μια άλλη λέξη για να αντικαταστήσει την λέξη «μαλακίες») ιδεολογικές ασυναρτησίες... Έ ναι, δεν ήμουν σύμφωνη με την ιδεολογικο-κοινωνικο-ηθικο-πολιτικο-σπιτική συμπεριφορά του συζύγου μου. Κι εγώ δούλευα οκτώ ώρες όπως κι αυτός –με μια ουσιαστική διαφορά: ότι όταν γύριζα σπίτι, εγώ συνέχιζα να δουλεύω γι' άλλες ογδόντα: πλύσιμο, σίδερο, στρώσιμο των κρεβατιών, μαγείρεμα –εκείνος όχι. Καθόταν στην πολυθρόνα και τσακ... (κάνει σαν ν' ανοίγει την τηλεόραση με το τηλεκοντρόλ) 18.45: παιδικό πρόγραμμα, «Χάιντι»!!! «Ε, όχι, δεν πάει έτσι. Κι εγώ δουλεύω όλη μέρα –του έλεγα– κουράζομαι κι εγώ όπως κι εσύ. Αλλά ποιός είπε ότι η απελευθέρωση της γυναίκας αρχίζει όταν κατακτά το δικαίωμα σε μια μισθωτή εργασία; Εγώ κατέκτησα μια μισθωτή εργασία, αλλά αυτήν την άλλη εργασία ποιός θα την κάνει; Κι αυτήν εγώ! Και ποιός με πληρώνει γι' αυτό; Κανείς! Ωραία γυναικεία απελευθέρωση: με την απελευθέρωση κατέκτησα δύο δουλειές!»

Ξέχωρα απ' όλα τ' άλλα, ο σύζυγός μου είχε άσθμα, νευρικό άσθμα! Όταν εγώ κατέβαζα χριστοπαναγίες... ναι, τέλος πάντων... εσείς με καταλαβαίνετε

πάτερ... και δεν άντεχα άλλο... «Θα τα παρατήσω όλα εδώ μέσα», φώναζα –εκείνος τσουπ: του ερχόταν η κρίση. (μιμείται το αγκομαχητό ενός ασθματικού) Ααα, ααα, τέζα σαν μπακαλιάρως, δεν ανέπνεε πιά. Αααα... έπαιρνα μια τρομάρα! «Όχι αγάπη μου, δεν θα σ' αφήσω! Θα μείνω για πάντα μαζί σου!» Τον καθησύχαζα... η κρίση του σιγά-σιγά περνούσε κι εγώ είχα πιαστεί κορόϊδο για μια ακόμη φορά!

Μετά μένω κι έγκυος από πάνω!... Μα όχι πάτερ, δεν το θεώρησα δυστυχία, αντίθετα τον ήθελα αυτόν τον γιό... το είχα προσχεδιάσει: πενταετές πλάνο! Ήμουν τόσο ευτυχισμένη που έμεινα έγκυος... Πόσο ευτυχισμένη ήμουν! (αλλάζει τόνο) Εννιά μήνες εμετοί! Συνέχεια στο κρεβάτι επειδή φοβόμουνα μην το χάσω! Κι έλεγα στον εαυτό μου, με σιγανή φωνή ανάμεσα σε δύο αναγούλες: «Αυτός ο γιός θ' αλλάξει όλη μου την ζωή! –έλεγα στον εαυτό μου. Τι είναι μια γυναίκα αν δεν γίνει μάννα; Δεν είναι γυναίκα, είναι απλά θηλυκό!». Τι μαλάκας που ήμουν!... Ω, με συγχωρείτε, πάτερ, ήθελα να πω τι κουρά... τέλος πάντων, πείτε εσείς κάτι, πάτερ!...

Μάλιστα, τώρα φτάνω στις αμαρτίες μου... αλλά ξέρετε, αν δεν κάνω μια εισαγωγή, ίσως με παρεξηγήσετε... Εντάξει, σύμφωνα, θα προσπεράσω τα πάντα και θα φτάσω σε όσα έγιναν πριν από δύο χρόνια. ΤΟΤΕ που ανακάλυψα ότι ο γιός μου παίρνει ναρκωτικά!... Και πού να 'ξερα εγώ αν ήταν ελαφριά ή σκληρά... εμένα μου αρκούσε ν' ακούσω την λέξη «ναρκωτικά» για να μου έρθει εγκεφαλικό! «Είναι ένας έκφυλος, ένα αντικοινωνικό στοιχείο, ένα τέρας!», φώναζα απελπισμένη. «Πού έκανα λάθος;», αναρωτιόμουνα... και ρωτούσα τον άντρα

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

μου: «Εσύ πού έκανες λάθος;». Κι αυτός (επαναλαμβάνει το αγκομαχητό του ασθματικού): «Αααα... ααα...».

Ο γιός μου, οι φίλοι του και οι φίλες τους: «Σταμάτα επιτέλους! Άλλο πράγμα είναι η ηρωΐνη που σκοτώνει κι άλλο να κάνεις ένα τσιγαριλίκι πότε-πότε!».

Κι εγώ, με το δάχτυλο της μάννας προτεταμένο: «Δεν συμφωνώ! Το να παίρνεις ναρκωτικά είναι μια ιδεολογική επιλογή. Αν δεν σταματήσεις, θα σε πετάξω έξω απ' το σπίτι, εσένα, όλα τα μέλη της συμμορίας... και τις πουτανίτσες σου!» Ναι, είπα πουτανίτσες... μου ξέφυγε. Κι αυτός: «Τι είπες; Πρόσβαλες τις φίλες μου! Φεύγω!». «Πού θα πας – ρωτάω εγώ– στην γιαγιά;» «Όχι, φεύγω!!»

Εγώ, ήρεμη... δεν ταραχτήκα καθόλου. «Φύγε, και τι με νοιάζει;» –κι η καρδιά μου πήγαινε να σπάσει. «Θέλω να δω πόσες μέρες θ' αντέξεις... τρεις το πολύ, μετά θα γυρίσεις εδώ, στη μαμά σου!» Περνάει μια βδομάδα, αλλά μένει άφαντος. Δεν μπορούσα να κοιμηθώ, δεν έτρωγα –κι ο σύζυγός μου (επαναλαμβάνει το αγκομαχητό του ασθματικού): Ααα, ααα... Τον έψαχνα παντού: στα κατειλημμένα σχολεία, στα κατειλημμένα σπίτια. Κανείς δεν μου 'λεγε τίποτα! Καταλαβαίνεις, εγώ ήμουν μια μάννα! Σύμβολο της καταστολής: απόλυτη σιωπή! «Δεν μιλούν γιατί είμαι μια μάννα; Λοιπόν κι εγώ θα τους ξεγελάσω... θα μεταμφιεστώ!...» Σε τι: Σε φρικιό! Ναι, φρικιό, πάτερ... Τι είναι τα φρικιά; Είναι κάτι παιδιά που αράζουν... ψιλοκλέβουν, δεν δουλεύουν... που περνάνε καλά, τέλος πάντων!

Φυσικά ήμουν λίγο μεγάλη για φρικιό. «Θα κάνω την τσιγγάνα, η τσιγγάνα δεν έχει ηλικία!» –είπα

στον εαυτό μου. Πήγα σε μια απ' αυτές τις αγορές με τα μεταχειρισμένα, παράταιρα, αυθεντικά ανατολίτικα είδη φτιαγμένα στην Μόντσα,* κι αγόρασα όλο τον εξοπλισμό: σανδάλια απ' την Συρία, μια κελεμπία απ' το Μαρόκο, ένα σακάκι απ' το Αφγανιστάν, ένα ελληνικό μαντήλι απ' το URAIM –που λέγεται και URIM– βιολετί βλεφαρίδες, μια κόκκινη στάμπα από αλουμινόχαρτο που την κολλάνε στο κούτελο, μια χρυσή θήκη δοντιού της αδερφής μου που την έχασε όταν φταρνίστηκε πριν από τρία χρόνια, περασμένο σ' έναν κοπτήρα εδώ μπροστά, δαχτυλίδια, κολιέ με γυάλινες χάντρες, κρεμαστά σκουλαρίκια στ' αυτιά!

Πηγαίνω σ' ένα κοινόβιο φρικιών –γυναίκες και άντρες ανακατεμένοι... συν κανέναν αλητόβιο για ποικιλία. Μπαίνω μέσα (*προχωρά με επιβλητικό βήμα προς την άλλη πλευρά του εξομολογητηρίου*) – ήμουν σαν χριστουγεννιάτικο δέντρο! Κουδούνιζα ολόκληρη! (*ξαναχτυπάει στο μεταλλικό πλέγμα*) Εδώ είμαι, πάτερ... Μα, δώστε λίγη προσοχή! Λοιπόν, μπαίνω... κανείς δεν γυρνάει να με κοιτάξει! Πάω και κάθομαι κάπου μόνη μου, ακουμπάω τα πράγματά μου και κάνω πως πέφτω για ύπνο. Την κατάλληλη στιγμή, βγάζω ένα μπουκαλάκι με το μίγμα που εγώ η ίδια είχα ετοιμάσει –νέφτι, μουρουνέλαιο, κοπριά αλόγου, δυνατός ψιλοκομμένος καπνός, καθαρό αλκοόλ, βάμμα ιωδίου, λίγη οδοντόκρεμα για να πάρει χρώμα... απολυμαντικό τουαλέτας και μερικές σταγόνες λεμονιού, που δεν βλάπτει ποτέ– κι

---

* Σ.τ.μ. Πόλη της Ιταλίας κοντά στο Μιλάνο.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

αρχίζω να το εισπνέω με το μάτι χαμένο στην έκσταση του ναρκωτικού!

Στο άγε-σβήσε όλα τα φρικιά μαζευτήκαν γύρω μου: «Τι κάνεις εκεί;» «Φτιάχνομαι...» «Τι είναι;» «Κάτι δυνατό!» «Θα μας δώσεις να δοκιμάσουμε κι εμείς;» «Προσέχτε όμως, γιατί δεν θα 'θελα να τεζάρει κανείς...»

Κι έχωναν το μπουκαλάκι μου στην μύτη, σχεδόν μέχρι μέσα-μέσα, κι έλεγαν «Θεέ μου, τι ναρκωτικό!!», λόγω της οδοντόκρεμας... που βαράει στο κεφάλι!! Καημένα παιδιά... πόσο εύκολα φτιάχνονται...

«Ποιά είσαι; Από πού έρχεσαι;» Ξαφνικά έγινα το επίκεντρο της προσοχής. Τι παραμύθια τούς διηγήθηκα, πάτερ! «Η μάννα μου ήταν Ινδή... ο πατέρας μου τσιγγάνος από την Καλαβρία... ζω κάνοντας μάγια και διαβάζοντας τα χαρτιά και τ' άστρα... Τρέφομαι αποκλειστικά με αίμα από φρεσκοσφαγμένες κότες και γάτες, επειδή είμαι μάγισσα!»

Δεν με πίστεψαν, αλλά με συμπάθησαν και με κράτησαν κοντά τους... Ο γιός μου; Ούτε που τον είδα! Μόνο μια φορά στο Παλαλίντο, όπου γινόταν μια συναυλία. «Γαμάτο, τώρα θα τον βουτήξω», είπα... Πάω να τον πλησιάσω κι εκείνη την στιγμή ξεκινάει η φασαρία! Σπάνε την πόρτα! Τρέχουν μέσα σαν τρελοί, βάζουν φωτιά στην μικροφωνική, στην σκηνή... στον τραγουδιστή! Η αστυνομία κάνει ντου... Μαντεύεις ποιόν πιάσανε πρώτο-πρώτο;... Μπράβο! Κι όταν μου πέρασαν τις χειροπέδες, είπα στον εαυτό μου: «Καλώς τους... πάνω που ανησυχούσα!» Με πήγαν στην φυλακή, αλλά μ' άφησαν

ελεύθερη αμέσως... δηλαδή ύστερα από τρεις μέρες, επειδή δεν είχα καμία σχέση με τον εμπρησμό.

Βγαίνω έξω και βλέπω ένα σωρό κόσμο: συντρόφους, φρικιά, μητροπολιτικούς ινδιάνους, φεμινίστριες να έρχονται προς το μέρος μου... Περίμεναν εμένα! Φώναζαν, τραγουδούσαν... με αγκάλιαζαν... επίσης είχαν φτιάξει ένα πανό που έγραφε «Λευτεριά στην μαμά-μάγισσα!». Κι ένα πανηγύρι, τι να σου πω πάτερ, μια συγκίνηση! Δεν είχα καταλάβει πως είχα τόσους πολλούς φίλους... δεν είχα κάνει τίποτα γι' αυτούς... μ' αγαπούσαν έτσι, για μένα. Μπροστά απ' όλους ήρθε μια κοπελίτσα που κρατούσε μια ζωντανή κότα: «Πιές τον ζεστό καπουτσίνο», μου λέει. Από τότε άρχισα να κάνω παρέα μ' αυτά τα κορίτσια και τ' αγόρια, ν' ακούω τα όσα λένε...

Στην αρχή, δεν καταλάβαινα τίποτα –αργότερα κατάλαβα. Έλεγαν: «Το προσωπικό είναι πολιτικό! Πρέπει να αποφασίζουμε οι ίδιοι για την σεξουαλικότητά μας!». Μάλιστα, την σεξουαλικότητα, πάτερ! «Να πάρουμε στα χέρια μας την ζωή, την ηδονή: η φαντασία στην εξουσία! Να αρνηθούμε την ιδεολογία της εργασίας.» (ψέλνει σε γρηγοριανό* ρυθμό)

«Η εργασία απελευθερώνει τον άνθρωπο»

ήταν γραμμένο στον τοίχο

ενός στρατοπέδου συγκέντρωσης,

ενός γερμανικού

στρατοπέδου συγκέντρωσης.**

* Σ.τ.μ. *Γρηγοριανό μέλος*: το μονοφωνικό λειτουργικό άσμα που χρησιμοποιείται στην Καθολική λειτουργία και στις άλλες ακολουθίες του τελετουργικού της, από το όνομα του Γρηγορίου Α' του Μεγάλου.

** Σ.τ.μ. Στην πύλη εισόδου του Άουσβιτς.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

...Όχι; Δεν σας αρέσει το γρηγοριανό;... Ναι, πάτερ, είμαι στα καλά μου... (γονατίζει) Ναι, ακούω... (επαναλαμβάνει όσα της λέει ο εξομολογητής) Έπεσα σ' ένα βάραθρο... βάραθρο της κολάσεως... Ηθική αταξία... ενώ αντίθετα χρειάζεται η τάξη, έτσι δεν είναι, πάτερ;

(με στρατιωτικό τόνο) Η ΤΑΞΗ! ΤΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑ! Ο ΚΑΝΟΝΑΣ! Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ! «Η ΚΟΠΕΛΑ ΕΙΧΕ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΕΣ!»

(αλλάζοντας τόνο) Σ' όλη μου την ζωή, από τότε που γεννήθηκα, ακούω να μου επαναλαμβάνουν αυτές τις μπούρδες. (σηκώνεται, με το πρόσωπο προς το κοινό –αυταρχικά)

Χοπ, χοπ, σε σειρές, νίνα, νάνα.

Ακίνητοι! Προσοχή! Ευπρεπείς! Ήσυχoi!

Χοπ, χοπ! Όρθιοι! Καθισμένοι! Καθαροί!

Σε γραμμές ανά δύο!

Φάε την κρέμα, πάρε το στήθος,

τα κακά, το κρέας, στην κούνια!

Νίνα, νάνα. Η μαμά είναι ωραία!

Ο μπαμπάς είναι καλός!

Τάξη! Αγοράκια απ' την μιά,

κοριτσάκια από την άλλη.

Τ' αγοράκια κάνουν όρθια πιπί.

Τα κοριτσάκια καθιστά!

Στο γιογιό: όλοι καθιστοί!

Τα κακά είναι ίδια για όλους!!

Δεν αγγίζουμε τα κακά!

Δεν παίζουμε με τα κακά!

Τα κακά είναι κακά!

Μακριά τα χεράκια απ' τα κακά!

(μιλάει σ' ένα φανταστικό παιδάκι στ' αριστερά της)

Μακριά τα χεράκια απ' το πουλάκι!

Δεν αγγίζουμε το πουλάκι!

Δεν παίζουμε με το πουλάκι.

(με μαλακή, γλυκιά φωνή)

Πουλάκι...

(απευθύνεται σ' ένα φανταστικό κοριτσάκι στα δεξιά της - ξαφνικά αυστηρή)

Φωλίτσα!!

Τ' αγοράκια δεν αγγίζουν το πουλάκι

γιατί το πουλάκι είναι κακά!

Τ' αγοράκια δεν ακουμπούν τα κοριτσάκια

γιατί τα κοριτσάκια είναι κακά-κακά!

Ε, λοιπόν, ξέρετε εγώ τι λέω, πάτερ; Ακούστε με καλά γιατί δεν θα 'θελα να παρεξηγηθώ, εγώ ένα πράγμα κατάλαβα: η αγάπη είναι αταξία! Η ζωή, η ελευθερία, η φαντασία είναι αταξία... σε σχέση με την τάξη που θέλετε να μας δώσετε εσείς, πάτερ!

Να κάνεις έρωτα για τον έρωτα χωρίς πολλά ιδεολογήματα, αρραβώνα στο σπίτι, προίκα: «Μου επιτρέπεις: από 'δώ οι γονείς μου...». Είναι υπέροχο να κάνεις έρωτα για τον έρωτα!... Σας λέω ότι είναι πολύ όμορφο... Μα, δοκιμάστε το πρώτα!

Εγώ, πάτερ, έκανα έρωτα μ' έναν νεαρό, του οποίου το όνομα ούτε καν θυμάμαι... θυμάμαι όμως τα μάτια, την μύτη, το στόμα, θυμάμαι τα χέρια του κι όσα μου έλεγε όταν κάναμε έρωτα: «Θεέ μου! Παναγιά και Χριστέ μου! Πόσο όμορφα νιώθω! Μου φαίνεται ότι βρίσκομαι στον Παράδεισο!». Κι ήταν άθεος... Έχασα τον εαυτό μου; Κι αν σας έλεγα ότι τον ξαναβρήκα; Ή, μάλλον, απελευθερώθηκα, νιώθω πολύ καλά! Και δεν έχω διάθεση να γυρίσω πίσω,

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

στην οικογένεια, το είπα και στον γιό μου... Ναι, ήρθε να με βρει. Αυτός με βρήκε αμέσως...

Ήταν καλοντυμένος, με κουρεμένα μαλλιά και γραβάτα. «Γύρισα σπίτι, μαμά! Βαρέθηκα αυτή την άστατη ζωή. Έβαλα μυαλό. Δεν καπνίζω πιά. Βρήκα δουλειά... Δεν μ' ενδιαφέρει πιά να τρέχω στους δρόμους. Κι ο μπαμπάς έβαλε μυαλό: παίζει τένις, δεν παθαίνει πλέον κρίσεις άσθματος, βρήκε μια κοπέλα. αλλά αν γυρίσεις, θα την εγκαταλείψει αμέσως. ΓΥΡΝΑ ΣΠΙΤΙ, ΜΑΜΑ!» (κάνει σαν να έχει τάση προς εμετό) Αισθάνθηκα άσχημα! Ναι, γιατί μου 'ρθε κάτι σαν φλας. Ξαναείδα τον εαυτό μου εκεί, στο σπίτι μου, με όλους τους μελάδες, τα ψώνια, τα ασιδέρωτα πουκάμισα, χωρίς ποτέ να έχω ούτε μια στιγμή για μένα... Μα ξέρετε ότι αν ήθελα να διαβάσω μια εφημερίδα... στην τουαλέτα!! Αν κάποια μέρα δεν λειτουργούσε το έντερό μου, έχανα τα τελευταία νέα! «Όχι γιέ μου, δεν αισθάνομαι... δεν είμαι ακόμα έτοιμη... πρέπει να καταλάβεις...»

«Μα δεν ντρέπεσαι; Να γυρνάς ντυμένη σαν ζητιάννα!!»

«Ναι, έχεις δίκιο, δεν θα κάνω πιά την ζητιάννα. Θα βρω μια δουλειά, μικρή, μερικής απασχόλησης, που θα μου προσφέρει όσα χρειάζομαι για να τρώω και να κοιμάμαι. Τον υπόλοιπο χρόνο μου θέλω να τον περνάω ανάμεσα στον κόσμο, ανάμεσα στις γυναίκες... Να χαρίσω εκείνο που έχω μέσα μου, γιατί είμαι γεμάτη με πολύ όμορφα πράγματα... να πάρω ό,τι έχει να μου δώσει ο κόσμος... τις εμπειρίες... Θέλω να μιλάω, να γελάω, να τραγουδάω... Θέλω να κάθομαι να κοιτάζω τον ουρανό... Γιέ μου, ξέρεις πως ο ουρανός είναι γαλάζιος και πως εγώ το είχα

ξεχάσει; Όχι αγάπη μου, δεν θα γυρίσω σπίτι, ακόμα κι αν στείλετε τους καραμπινιέρους να με πάρουν.»

Και πράγματι έστειλαν τους καραμπινιέρους να με πάρουν!... Είναι βέβαιο ότι ο άντρας μου κι ο γιός μου με μήνυσαν για εγκατάλειψη συζυγικής στέγης. Σκεφτείτε, πάτερ, ότι οι καραμπινιέροι είχαν το θράσος να με ακολουθήσουν μέχρι την εκκλησία... Ορίστε; Πού είναι; Εκεί, κοντά στο ιερό –δεν τους βλέπετε;... Πάτερ! Μα τι κάνετε; Πάτερ, μην τους φωνάζετε... Τρελαθήκατε;... Υπάρχει το απόρρητο της εξομολόγησης...

(τρέχει να πάρει την τσάντα της) Δεν μπορεί να μου το κάνεις αυτό... Σώπα!!... *(κατευθύνεται τρέχοντας προς την έξοδο)* Όχι, δεν θέλω να πάω σπίτι με τους καραμπινιέρους... *(παριστάνει ότι την έχουν πιάσει οι καραμπινιέροι και ότι της περνούν χειροπέδες)* Ωραία λοιπόν, πάμε, έτσι κι αλλιώς είμαι ενήλικη... εγώ αποφασίζω για την ζωή μου *(σταματάει απότομα και, στραμμένη προς το εξομολογητήριο, φωνάζει)* Παππά χαφιέ, παππά χαφιέ... δεν είσαι γιός της Μαρίας! Χαφιέ! Χαφιέ! Δεν είσαι γιός της Μαρίας!

(σκοτάδι – μουσικό διάλειμμα)

ΕΧΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

(Στο μέσον της άδειας σκηνής, ένα σκηνικό με μεγάλη κλίση, στις διαστάσεις ενός μεγάλου κρεβατιού, πάνω στο οποίο είναι ξαπλωμένη, με προφίλ στο κοινό, μια νεαρή γυναίκα η οποία μιμείται την σεξουαλική πράξη, αναπαριστώντας έναν παθιασμένο εναγκαλισμό με τον σύντροφό της. Ο φωτισμός είναι χαμηλός.)

ΚΟΠΕΛΑ: Όχι, όχι σε παρακαλώ... σε παρακαλώ... σταμάτα... όχι έτσι, δεν μ' αφήνεις ν' αναπνεύσω. Περίμενε... Φυσικά και μου αρέσει να κάνω έρωτα, αλλά θα ήθελα... να, λίγο περισσότερο, πώς να το πω; Με ζουλάς παντού! Τραβήξου... Σταμάτα! Μου σάλιωσες ολόκληρο το πρόσωπο... Όχι! Όχι στο αυτί! Ναι, μου αρέσει, αλλά είσαι σαν μίξερ μ' εκείνη την γλώσσα! Πόσα χέρια έχεις; Άσε με ν' αναπνεύσω. Θεέ μου, τι βαρύς που είσαι... Τι έφαγες σήμερα;... Τραβήξου, είπα! (σηκώνεται αργά σαν να ελευθερώνεται από το βάρος του σώματος του άντρα και κάθεται μπροστά στο κοινό) Ουφ, επιτέλους! Είμαι μούσκεμα στον ιδρώτα! Σου φαίνεται ότι είναι ο σωστός τρόπος για να κάνεις έρωτα;... Ναι, μου αρέσει, μ' αρέσει να κάνω έρωτα, αλλά θα 'θελα να το κάνω και με λίγο συναίσθημα...

Μα... τι σχέση έχει ο συναισθηματισμός; Ναι, το 'ξερα ότι θα 'λεγες πως είμαι μια ανόητη ρομαντική και ονειροπαρμένη!... Φυσικά και θέλω να κάνω έρωτα, αλλά δεν μπορείς να καταλάβεις πως δεν είμαι ένα φλίπερ που αρκεί να ρίξεις μέσα ένα κέρμα για ν' ανάψουν όλα του τα λαμπάκια και... τριν, τοκ,

τοκ... ντεν, ντεν,ντεν... ντιν! ...και που μπορείς να το χτυπάς όπως θες! Δεν είμαι φλίπερ! Εμένα αν με χτυπήσεις, σου βγάξω τα μάτια!

Πώς γίνεται αν κάποια από μας δεν στήνεται αμέσως σε μια βολική θέση –πάνω το φουστάνι και κάτω τα εσώρουχα, πόδια ορθάνοιχτα και καλά τεντωμένα– να είναι αμέσως μια κομπλεξική ηλίθια, με τις σεμνοτυφίες της τιμής και της ντροπής που της έχει εμφυτεύσει η καταπιεστική αντιδραστικο-ιμπεριαλιστικο-καπιταλιστικο-μασονικο-κομφορμιστικο-αυτροουγγρικο-καθολική διαπαιδαγώγηση;...

Είμαι σχολαστική, έτσι δεν είναι; Και η σχολαστική γυναίκα σπάει αρχίδια! Καλύτερα η ηλίθια με το ερωτικό γέλιο... (γελάει σιγά, με τρόπο λάγνο-ερωτικό) Φύγε... Παράτα με... (σιγοτραγουδάει νευρικά, μετά αφήνει μια μικρή κραυγή) Γιατί μ' αγγίζεις;... Ξέρεις ότι δεν θέλω... (υποχωρητική) Όχι, δεν προσβλήθηκα... Ε ωραία, ας κάνουμε αυτόν τον έρωτα! (ζαπλώνει πάλι, γυρισμένη προφίλ προς το κοινό –από την αλλαγή του τόνου γίνεται αντιληπτό ότι επαναλαμβάνει την σεξουαλική πράξη) Όσο σκέφτομαι ότι όταν το θέλεις, μπορείς να γίνεις τόσο γλυκός... σχεδόν ανθρώπινος! Ένας πραγματικός σύντροφος! (γίνεται άτονη, μιλά σαν ονειροπαρμένη) Μ' εσένα κατορθώνω να μιλάω για πράγματα που συνήθως ούτε καν μπορώ να εκφράσω... ακόμη ...κι έξυπνα πράγματα. Να, εσύ με κάνεις να αισθάνομαι έξυπνη! Μ' εσένα πραγματώνομαι... Άλλωστε εσύ έρχεσαι μαζί μου μόνο γιατί σ' αρέσει ο τρόπος που κάνω έρωτα... αλλά και μετά, μένεις μαζί μου... κι εγώ μιλάω κι εσύ με ακούς... (όλο και πιο άτονη) Εσύ μιλάς κι εγώ ακούω... μιλάς... μιλάς κι εγώ...

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

(πολύ νωθρή) κι εγώ... (γίνεται φανερό ότι πλησιάζει στον λεγόμενο «οργασμό»... προφανώς μόνο από τον τόνο της φωνής!!) κι εγώ... κι εγώ... (αλλάζει τελείως τόνο –εντελώς ξαφνικά είναι ρεαλιστική και τρομοκρατημένη) Θα μείνω έγκυος!!! (ικετεύοντας) Σταμάτα... σταμάτα... (ανένδοτη) Σταμάτα!!! Κουρδισμένος είσαι;

(ο άνδρας επιτέλους σταματά) Πρέπει να σου πω κάτι πολύ σημαντικό... Δεν πήρα το χάπι... όχι, δεν το παίρνω πλέον... μου κάνει κακό, κάνει τα στήθη μου να μοιάζουν με τους θόλους του Αγίου Πέτρου. Ναι, καλά, συνεχίζουμε... αλλά σε παρακαλώ, πρόσεχε... Μην ξεχνάς τι έγινε εκείνη την φορά... πόσο χάλια ήμουνα! (αλλάζει τόνο) Ναι, το ξέρω ότι κι εσύ αισθάνθηκες χάλια, αλλά εγώ περισσότερο –μην τρελαθούμε κιόλας! Ναι, ας συνεχίσουμε, αλλά πρόσεχε... (ξαναρχίζουν να κάνουν έρωτα –η γυναίκα μένει για λίγο ακίνητη χωρίς να μιλά, με τα μάτια ορθάνοιχτα, ύστερα χτυπάει το πόδι της στο πάτωμα νευρικά –κοιτάζει τον φανταστικό σύντροφό της και του ψιθυρίζει με φωνή γεμάτη κατανόηση) Πρόσεχε!!! (ακόμη πιά απόμακρη ύστερα του επαναλαμβάνει με διαφορετικό τόνο φωνής) Πρόσεχε!!! (ενοχλημένη) Όχι, δεν μπορώ! Δεν μπορώ! Το ενδεχόμενο της εγκυμοσύνης μου παγώνει το αίμα στις φλέβες!!...

Το διάφραγμα; Ναι, το χρησιμοποιώ, αλλά δεν μου είχες πει ότι σήμερα... κι ύστερα εκείνο το πράγμα από καουτσούκ στην κοιλιά δεν μου αρέσει... μου δημιουργεί μια παράξενη αίσθηση... μου φαίνεται ότι έχω μέσα μου μια τσίχλα... (γίνεται αντιληπτό ότι ο άνδρας απομακρύνθηκε από την γυναίκα –εκείνη

κάθεται πάλι, δυσαρεστημένη, απέναντι στο κοινό) Ξενέρωσες; Λυπάμαι!

Όμως ακούγεται τουλάχιστον αστείο: εγώ δεν θέλω να μείνω έγκυος κι εκείνος ξενερώνει! (σιγά-σιγά όλο και πió οργισμένα) Κι εσύ είσαι ένας σύντροφος; Ξέρεις τι σύντροφος είσαι; Είσαι ένας σύντροφος του πούτσου. Ω, yes! Μ' αυτόν σκέφτεσαι. Αυτός είναι ο σύντροφός σου! Αυτός παρέμεινε καθολικο-ιμπεριαλιστικο-πλουτοκρατικο-μασονικο... καταπιεσμένος! Αν τον κοιτάξεις καλά, στο κεφάλι του φοράει το σκουφάκι του καρδινάλιου... με τους βαθμούς του στρατηγού και το φουντάκι του φασίστα!! Ναι, του φασίστα!! (αγανακτισμένη) Αχρείε! (της έρχεται να κλάψει) Δεν έπρεπε να μου το πεις αυτό... (κλαίει) Πες μου ότι σκέφτομαι με την μήτρα... Φυσικά κλαίω, με πρόσβαλες, να τι έκανες! (ξαπλώνει σαν να την έσπρωξε με δύναμη ο άνδρας) Πώς; Εγώ κλαίω κι εσύ ερεθίζεσαι;! Μα, μα ναι, ναι, ας κάνουμε έρωτα... (πολύ τρυφερά) Κι εγώ, κι εγώ σ' αγαπώ... δεν φταις εσύ... η κοινωνία φταίει... ο εγωϊσμός... (σιγά-σιγά γίνεται πió άτονη) ο ιμπεριαλισμός... οι πολυεθνικές... η πυρηνική ενέργεια. Σταμάτα! Μα γιατί οι λέξεις «πυρηνική ενέργεια» σ' ερεθίζουν τόσο πολύ! (αλλάζει τόνο) Σταμάτα... σταμάτα! (αφήνεται σαν να μην έχει ζωή, χωρίς δύναμη, με σβησμένη φωνή) Δεν σταμάτησες! (απελπισμένη) Είμαι έγκυος! (τον σπρώχνει μακριά) Είμαι έγκυος... (φωνάζοντας) Είμαι έγκυος!!! (αλλαγή φωτισμού: από απαλό σε πολύ έντονο -η κοπέλα κάθεται γυρισμένη από την αντίθετη πλευρά του σημείου που καθόταν ο αρραβωνιαστικός -τώρα είναι σαν να βρίσκεται σε ένα ιατρείο -η συνομιλήτρια

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

της είναι μια μαία) Μάλιστα κυρία, είμαι έγκυος... σχεδόν τριών μηνών... Μάλιστα κυρία, έκανα τις εξετάσεις... Μάλιστα κυρία, ξαπλώνω... (ξαπλώνει, γυρισμένη προφίλ προς το κοινό) Σας παρακαλώ, με προσοχή... Ναι, το ξέρω ότι δεν πονάει, ότι είναι απλά μια εξέταση, αλλά είμαι νευρική... εμείς δεν είχαμε αυτού του είδους την διαπαιδαγώγηση... Ναι, έχω ήδη κάνει μια έκτρωση, πριν από καιρό... χωρίς αναισθησία, ούτε τοπική, ούτε ολική, σαν να λέμε «ξυπνητή»... Ήταν φριχτό... ένας πόνος! Όμως το χειρότερο ήταν ο τρόπος με τον οποίο μου συμπεριφέρονταν... σαν να 'μουνα καμιά πουτάνα! Και ούτε καν μπορούσα να φωνάξω: «Σώπα –μου έλεγαν– έκανες λάθος, τώρα πλήρωσε!» (αλλάζει τόνο – κάνει την κίνηση με τα δάχτυλα που σημαίνει ότι δεν πλήρωσε μόνο με πόνο αλλά και με χρήματα) Και πλήρωσα! Τώρα την έκτρωσή μου (κάθεται πάλι) θέλω να την κάνω σωστά... Δεν θέλω να αισθανθώ άσχημα –ολική αναισθησία! Θέλω να ρίξω έναν ύπνο! Δεν θέλω να αισθανθώ απολύτως τίποτα... Δεν θέλω να ξέρω τίποτα... ούτε καν την ημέρα που θα μου κάνετε την έκτρωση... εσείς θα με κοιμίσετε μια βδομάδα πριν... ύστερα με ηρεμία, όταν θα έχετε χρόνο...

(αλλάζει τόνο, σοβαρή) Ένα εκατομμύριο; Ένα εκατομμύριο;! Ανέβηκαν οι τιμές... Ναι, μάλιστα, καταλαβαίνω: η αναισθησία, ο κίνδυνος... (αλλάζει τόνο) Ένα εκατομμύριο;! Το ξέρω, κυρία, ότι υπάρχει ο Νόμος! Έρχομαι κατ' ευθείαν από τον 194... Δεν μπορώ να σας περιγράψω τι πέρασα για να βρω έναν γιατρό που να μου δώσει το πιστοποιητικό για την έκτρωση, το νοσοκομείο που να με βάλει στην

λίστα... Επιτέλους με φωνάζουν, μπαίνω: όλοι αρνούνταν! Μόνο ένας γιατρός έκανε εκτρώσεις... κατάκοπος... όλοι οι άλλοι αρνούνταν. Αρνούνταν οι νοσοκόμες, εκείνοι των αναλύσεων, ο μάγειρας... Τι αντιρρησίας ο μάγειρας! Αν δεν υπήρχαν εκείνες οι κοπέλες που έκαναν κατάληψη του τμήματος, θα είχαμε πεθάνει από την πείνα. Ύστερα έφτασε η αστυνομία, επιτέθηκε στις κοπέλες, τις πέταξε έξω. Εγώ φοβήθηκα και είπα στον εαυτό μου: «Μ' αυτόν τον Νόμο, στο τέλος ο γιός μου θα γεννηθεί εικοσιτεσσάρων χρονών... έχοντας τελειώσει το στρατιωτικό, ωραίος και άνεργος, έτοιμος για μετανάστης στην Γερμανία! Θα πάω να την κάνω παράνομα...». *(αλλάζει τόνο)* Ένα εκατομμύριο! Τώρα καταλαβαίνω γιατί αρνούνται οι γυναικολόγοι... δεν είναι χαζοί! Ένα εκατομμύριο για κάθε άρνηση και θα γίνουν δισεκατομμυριούχοι εις βάρος μας! Θα τρώνε με χρυσά κουτάλια! *(σηκώνεται αποφασισμένη)* Όχι κυρία, δεν θα το κάνω... Όχι, όχι για τα λεφτά, θα μπορούσα να τα δανειστώ... Δεν θέλω να δεχτώ τον εκβιασμό... υπάρχει ένας Νόμος, σεβαστείτε τον! *(αλλάζει τόνο -σκεπτική)* Άλλωστε, αργά ή γρήγορα, θα πρέπει να κάνω έναν γιό... μιάς και είμαι έτοιμη... θα τον κρατήσω... *(επιτέλους αποφάσισε)* Πραγματώνομαι... Ναι, πραγματώνομαι! *(θριαμβολογώντας, με όλη την ένταση της φωνής της)* Πραγματώνομαι!!! *(ανεβαίνει στο δήθεν κρεβάτι, με την πλάτη γυρισμένη στο κοινό, και φωνάζει ευτυχισμένη)* Μητρότητα! Μητρότητα!! Μητρότητα!!! Τρίτος μήνας, τέταρτος μήνας, πέμπτος μήνας. *(γυρίζει προς το κοινό)* Το στήθος φουσκώνει, η κοιλιά φουσκώνει... Εμπρός με τις προπαρασκευαστικές

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

ασκήσεις για μια καλή εγκυμοσύνη! Ένα-δύο, τρία-τέσσερα! Κάμψη: ένα-δύο, τρία-τέσσερα! (το κάνει) Βαθιά εισπνοή (όπως παραπάνω) ααχ, ααχ, ααχ... Έκταση: (εκτελεί) ένα-δύο, τρία-τέσσερα. Βαθιά εισπνοή (όπως παραπάνω) ααχ, ααχ, ααχ... πίο δυνατά... (αναπνέει πίο γρήγορα) Το κεφάλι μου γυρίζει... Λιποθυμώ... (αφήνεται για λίγο σαν να λιποθυμάει) Ααα, ναυτία... ωωω, κινείται! (πάει και κάθεται με πρόσωπο προς το κοινό, αναπνέει) Το πλάσμα κινείται! Σαν να φτερουγίζει! (σαν να βρίσκεται σε έκσταση) Τι γλυκό πράγμα, τι γλυκό... (αλλάζει τόνο) Γλυκό! Παγωτό... παγωτό... έχω όρεξη για παγωτό, για μακαρόνια με κρέμα γάλακτος, αντσούγιες, πεπόνι και σαλάμι!! (επαγγελματικός τόνος σαν να της μιλάει μια μαία) Δυνατή κραυγή με το υπογάστριο. (εκτελεί) Αααα. Πίο βαθιά! (όπως παραπάνω) Αααα. (επιτακτική) Πίο βαθιά... (ζαφνικά σταματάει, τεντώνεται αργά στο κέντρο του σκηνικού, στραμμένη προς το κοινό) Ναι, ναι... Μάλιστα κυρία, τεντώνομαι... Μάλιστα κυρία, είμαι ήρεμη... Μάλιστα κυρία, αναπνέω βαθιά... αχ, αχ... Ναι, σπρώχνω... Θεέ μου, πόσο άσχημα αισθάνομαι...χάλια, χάλια. Άι... άι! (ουρλιάζει από πόνο) Δεν μπορώ άλλο... κάντε κάτι... Άι... Άι... Πού είν' αυτός; Πού είν' αυτός;... Έξω;... Τι κάνει;... (αλλάζει τόνο) Καπνίζει νευρικός! (Κάθεται γυρίζοντας προς το κοινό) Ο καημενούλης!! Είναι νευρικός!... Είναι σε υπερένταση!! Δεν μπορούσε να είναι σε υπερένταση τότε, όταν μ' άφησε έγκυο;!

(απευθύνεται κατ' ευθείαν στις γυναίκες που είναι παρούσες στην πλατεία) Δεν ξέρω εσείς, αλλά εγώ αυτό το γεγονός της εγκυμοσύνης –ΠΑΝΤΑ της

γυναίκας και ΠΟΤΕ του άντρα— δεν μπορώ να το καταπιώ! Διαμαρτύρομαι! Είναι καρφωμένο στο μυαλό μου... ακόμα και το βράδυ το ονειρεύομαι. Ονειρεύτηκα ότι ο δικός μου είχε βυζιά! Ωραία! Μεγάλα! Στρογγυλά! Εγώ ήθελα να παίξω λίγο μαζί τους κι αυτός: «Μην πειράζεις τα βυζάκια μου! Η μαμά μου δεν θέλει!». Τι νόμιζε ότι είχε εκεί! Και μετά μου εξήγησε ότι είναι ένας θηλυκός, ένας άντρας θηλυκός που είναι μια ειδική ράτσα ανδρών... που αν έχουν μια σεξουαλική επαφή με γυναίκα και δεν έχουν πάρει το αντισυλληπτικό, μένουν έγκυοι! *(γυρνάει προς τα δεξιά σαν να κάθεται δίπλα της ο αρραβωνιαστικός της και παριστάνει ότι του αγγίζει το στήθος)* Πατ, πατ! Τι όμορφος που είσαι... έλα ξάπλωσε... *(ξαπλώνει σαν να είναι ο άνδρας από κάτω της)* Έλα, γδύσου γιατί πρέπει να σου μιλήσω... Τι συμβαίνει;... Είσαι νευρικός... σε υπερένταση... Δεν πήρες το χάπι;... Δεν πειράζει! Σ' αγαπώ το ίδιο! Δεν πειράζει αν δεν πήρες το χάπι... αν μείνεις έγκυος υπάρχει ο 194 που σε προστατεύει... Διαφορετικά, θα σε βοηθήσω να την κάνεις παράνομα, ολική αναισθησία, εγώ θα πληρώσω τα πάντα... αν αντίθετα θέλεις να κρατήσεις το μωρό σου, θα σε παντρευτώ... *(επιτακτικά)* Έλα, ας κάνουμε έρωτα, ας κάνουμε έρωτα, δεν πειράζει αν μείνεις έγκυος: ο άντρας πραγματώνεται μόνο αν γίνει MANNA! *(φωνάζει)* Μάννα! Μάννααα! *(αλλάζει την προηγούμενη στάση, γυρίζοντας ανάσκελα)* Γεννήθηκε! Γεννήθηκε!! *(κάθεται κοιτάζοντας προς το κέντρο της πλατείας –γεμάτη ελπίδα)* Είναι αγόρι;... *(φανερή απογοήτευση)* Όχι;... *(έκπληκτη)* Τι είναι;!!

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

(*συνοδεύει με χειρονομίες τα όσα λέει*) Χτύπημα στον πισινό του νεογέννητου: κλαπ, κλαπ! Κλαψούρισμα! Ουά, ουά! Κόψιμο του ομφάλιου λώρου: χρατς! Δεσμός! Βούτηγμα στην λεκάνη με το καυτό νερό: πλιτς, πλατς... Σε κρύο: πλατς, πλουτς! Ζύγισμα: παρά κάτι τέσσερα κιλά! (*ξαναπαίζει την μητέρα, το μωρό είναι τώρα στα γόνατά της*) Ωραίο το κοριτσάκι μου!... Θηλασμός. Ένεση! Εμβόλιο. Κι άλλη ένεση. Κλύσμα. Χλουπ! Τι ωραία κακά! Εμετός. Θηλασμός. (*παριστάνει ότι βυζαίνει*) Τσιόπ, τσιόπ. Τονωτικό. Ομογενοποιημένες τροφές. Βιταμίνες. Μαμ, μαμ, χρυσό μου. Κούκλα μου, γέλα, γέλα. Όχι, μην κλαις. Ρέψου. Το-το τα παιχνιδάκια... α, τι ωραία! Τσι, τσιν, τσιν, τριν, τσιν, τσιν! Όχι, μην το ρίχνεις κάτω. Μαμ, μαμ, η κρέμα. Όχι, μη φτύνεις. Όχι το κουτάλι κάτω! Γιάμ, η κρεμούλα. Μην το βγάζεις. Κακιά! Μεγάλωσε, μεγάλωσε, όμορφο μωράκι της μαμάς! Κάτσο' εδώ (*παριστάνει ότι την βάζει να καθίσει στα δεξιά της*) και θα σου πω ένα ωραίο παραμύθι... (*καθ' όλη την διάρκεια της ιστορίας, κινείται και αλλάζει φωνή ανάλογα με τον χαρακτήρα που υποδύεται*)

Λοιπόν, μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα κοριτσάκι πολύ χαριτωμένο και είχε μια ωραία κουκλίτσα. Ή μάλλον, η κούκλα δεν ήταν όμορφη, αλλά θεοβρόμικη, ξεφτισμένη και φτιαγμένη από κουρέλια, κι έλεγε φριχτές βρισιές που το κοριτσάκι ούτε που είχε ακούσει ποτέ του και τις ξανάλεγε. «Μα ποιός σου 'μαθε αυτά τα βρομόλογα;», την ρωτούσε η μαμά της.

«Η κουκλίτσα μου», απαντούσε το κοριτσάκι.

«Είσαι μια ψεύτρα! Στα μαθαίνουν τα αγόρια.»

«Όχι, η κουκλίτσα μου είναι... Εμπρός, κουκλίτσα, πες μια βρισιά στην μαμά!»

Και η κουκλίτσα, που έκανε ό,τι της ζητούσε το κοριτσάκι, επειδή αυτό την αγαπούσε, άρχισε να ξεστομίζει έναν οχető από φριχτά βρομόλογα: «Γαμώτο! Μαλάκα! Σε γουστάρω πολύ! Κώλος! (φωνάζοντας ρυθμικά σαν να φωνάζει ένα σύνθημα) Κώ-λος, κώ-λος, κώ-λος!!».

Πω, πω!! Η μαμά κατακόκκινη από θυμό παίρνει την κουκλίτσα απ' τα χέρια του κοριτσιού, ανοίγει το παράθυρο και φρου... την εκσφενδονίζει πέρα στο χωράφι, πάνω σ' ένα σωρό από σκουπίδια.

«Κακιά μαμά, κακιά μαμά...», λέει το κοριτσάκι. Τρέχει στο χωράφι, αλλά εκείνη ακριβώς την στιγμή περνάει ένας κόκκινος αλητόγατος που αρπάζει την κουκλίτσα με τα δόντια του και την παίρνει μαζί του στο δάσος.

Είναι νύχτα... Σκοτάδι... Το κοριτσάκι είναι μικρό... φοβάται... «Μαμά, μαμά...» Κάπου, πολύ μακριά, βλέπει ένα φωτάκι... Πάει προς τα 'κεί... Τι ήταν; Ένα μικρό νανάκι που στεκόταν πάνω σ' ένα μεγάλο μανιτάρι κι έκανε τσίσα που φωσφορίζαν!

«Νάνε, νανούλη, μήπως είδες έναν κόκκινο αλητόγατο που είχε στο στόμα του μια κουκλίτσα από κουρέλια που λέει βρομόλογα;»

«Εκεί είναι», λέει ο νάνος με το πουλί του ακόμα έξω και τσίις κατουράει τον κόκκινο αλητόγατο που πέφτει στην γη τέζα! Όπως είναι γνωστό, τα τσίσα των νάνων είναι ένα τρομερό δηλητήριο για τους γάτους! «Ευχαριστώ, ευχαριστώ!», φωνάζει το κοριτσάκι.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Η κουκλίτσα, μούσκεμα από τα τσίσα: «Ποιός είναι αυτός ο μαλάκας, η σκατόφατσα που σκότωσε τον κόκκινο αλητόγατό μου... που εγώ τον αγαπούσα τόσο πολύ, που με χτυπούσε, με ξέσχιζε, με πατούσε κάτω, μ' έβαζε να δουλεύω, μου 'κανε άσχημα πράγματα, αλλά εμένα μου άρεσε το ίδιο! Που μ' έβαζε να κάνω την δούλα, ενώ εγώ έκλαιγα, ένιωθα απαίσια, αλλά μου άρεσε ακόμα πιό πολύ, γιατί στο τέλος μ' έκανε να νιώθω γυναίκα, κι εγώ είχα τον ΑΝΤΡΑ μου! Και τώρα, τι θα κάνω χωρίς τον γατούλη μου; Παλιομαλάκα... σκατόφατσα... κώλε! Κωλονάνε! Κωλο-νάνε, Κω-λο-νά-νε, Κω-λο-νά-νε!! Ο νάνος: «Ω, πόσο μ' αρέσει αυτή η κουκλίτσα που βρίζει. Λέω να την παντρευτώ!».

«Όχι, εγώ θα την παντρευτώ!», ακούγεται μια τρομακτική φωνή μέσα στο σκοτάδι του δάσους, που πιά δεν φωτιζόταν από τα φωσφορίζοντα τσίσα του νάνου... Ποιός ήταν; Α, τι φόβος!! Ένας λύκος, φριχτός, με κάτι δοντάρες να!

«Θα την παντρευτώ εγώ!»

«Δεν τον θέλω –λέει η κουκλίτσα– δεν τον θέλω αυτόν τον ξεκωλιάρη τον λύκο».

«Δεν είμαι ξεκωλιάρης! Είμαι ένας ηλεκτρονικός που μια κακιά μάγισσα μεταμόρφωσε σε λύκο... μάλιστα έχω και το στυλό μου στο τσεπάκι... Αλλά αν αυτό το παρθένο κοριτσάκι με φιλήσει στο μέτωπο, θα εμφανιστεί ένας νεαρός ελεύθερος επαγγελματίας απ' τον βορρά, εμφανίσιμος, που θα προσφέρει την φιλία του για μια τρυφερή σχέση!»

Το κοριτσάκι φιλάει τον λύκο και... τσουπ! ...εμφανίζεται ένας ηλεκτρονικός απίστευτης ομορφιάς... που... απ' την μεγάλη του χαρά, τού φεύγει

απ' τον πισινό μια τρομερή κλανιά στο πρόσωπο του νάνου, που πέφτει κάτω ξερός! Γιατί, όπως είναι γνωστό, οι κλανιές των ηλεκτρονικών μηχανικών είναι πολύ δηλητηριώδεις για τους νάνους.

Μόλις τον βλέπει το κοριτσάκι, τον ερωτεύεται τρελά: «Τι ωραίος που είναι! Τι ωραίος που είναι!».

Και ο ηλεκτρονικός: (καθώς είχε περάσει πολύς καιρός και το κοριτσάκι είχε μεγαλώσει... της είχαν ξεφυτρώσει εκείνα τα στρογγυλά πράγματα που έχουν οι γυναίκες μπροστά... και πίσω... και οι ηλεκτρονικοί τρελαίνονται γι' αυτά τα στρογγυλά πράγματα... η δική τους είναι μια επιλογή ζωής) «Το ξανασκέφτηκα –είπε– δεν θα παντρευτώ την κούκλα αλλά το κοριτσάκι με τα πεταχτά βυζιά και το στρογγυλό κωλαράκι!». Το 'πε και το 'κανε – παντρεύτηκαν κι έζησαν αιώνια... αιώνια ευτυχισμένοι!

Την επομένη... η κουκλίτσα: «Συνέλευση, συνέλευση! Αγαπητοί νεόνυμφοι του κώλου! Ως εδώ, αιώνια ευτυχισμένοι! Εγώ εδώ σπάζομαι να σας βλέπω την ημέρα να χύνετε ένα σωρό σιρόπια και ματς και μουτς και να με βάζετε στην άκρη. Και που ύστερα αυτός πάει να κάνει τον ηλεκτρονικό κι εσύ νυφούλα με το στρογγυλό κωλαράκι κάθεσαι εκεί και βρίζεις μέχρι το βράδυ που αυτός γυρνάει... σε ρίχνει στο κρεβάτι και ματς και μουτς! Και το πρωί βάζει το ξυπνητήρι δύο ώρες νωρίτερα και ματς και μουτς... και μετά αφού φάτε –που κάνει και κακό στην υγεία– ματς και μουτς».

«Μα εγώ είμαι πολύ ευτυχισμένη –λέει το κοριτσάκι-γυναίκα που τώρα η κοιλιά του είχε φουσκώσει λιγάκι– είμαι πολύ ερωτευμένη!»

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

«Μη λες μαλακίες –απαντά η κούκλα από κουρέλια– μην αμολές ρουκέτες... “είμαι ευτυχισμένη” –εγώ δεν έχω ξαναδεί πιό θλιβερή βλαμμένη από σένα! Βλαμμένη όπως ήμουν κι εγώ όταν καθόμουν με τον κόκκινο αλητόγατο... αλλά εκείνον, καλώς ή κακώς, μπορούσες αν ήθελες να τον αντιμετωπίσεις πολιτικά, αλλά αυτόν τον ηλεκτρονικό πώς να τον αντιμετωπίσεις;»

«Άκου, απαίσια κούκλα από κουρέλια –φώναξε ο ηλεκτρονικός με το ωραίο παρουσιαστικό που πρόσφερε την φιλία του για τρυφερή σχέση– ή σταματάς να στρέφεις την γυναίκα μου εναντίον μου, ή σε ρίχνω στην λεκάνη!»

Η χυδαία κούκλα: «Εσύ να πας στην λεκάνη, αγαπητέ ηλεκτρονικέ... Άντε χέσου!»

Σ’ έναν ηλεκτρονικό! «Καλά, πάω... αλλά θα σε πάρω μαζί μου για να σκουπίσω τον πισινό μου!» Το ’πε και το ’κανε –ο ηλεκτρονικός μηχανικός παίρνει την κούκλα από κουρέλια, πηγαίνει στην τουαλέτα και κλείνεται μέσα.

«Όχι, όχι, σε παρακαλώ, μην το κάνεις άντρα μου, μην κάνεις κάτι τέτοιο στην κουκλίτσα μου... άνοιξε!»

«Όχι, δεν ανοίγω! Είμαι εδώ με το παντελόني κατεβασμένο και τώρα θα σκουπίσω τον πισινό μου!»

Εκείνη την στιγμή ακούγεται ο ηλεκτρονικός να βγάζει μια φριχτή κραυγή: «Άααααααα!!!» –μια ηλεκτρονική κραυγή!

Τι είχε συμβεί; Η κουκλίτσα, καθώς αυτός καθάριζε τον πισινό του... τσουπ! χώθηκε μέσα... με το κεφαλάκι... έξω είχαν μείνει μόνο τα ποδαράκια της.

«Βοήθεια, γυναίκα μου, έπαθα καταστροφή! Η πεισματάρα κούκλα χώθηκε στον πισινό μου... τράβα την έξω!» «Τραβάω!... Τραβάω, αλλά δεν βγαίνει...» «Τράβα πió δυνατά!» «Δεν βγαίνει...» «Άαααα! Τι πόνος; Νομίζω ότι θα πεθάνω... νομίζω ότι σε λίγο θα γεννήσω! Βοήθεια!... Γυναίκα μου, φώναξε αμέσως την μαμή!»

Η σύζυγος υπακούει και πάει να φωνάξει την μαμή. Με το που ανοίγει την πόρτα του σπιτιού –πραγματικά *«άγνωσται αι βουλαί του Κυρίου»*– βλέπει να περνά από 'κεί μια μαμή... με γραμμένο πάνω στην ποδιά της το ΜΑΜΗ... ανάποδα, όπως ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΟ.

«Αχ, κυρία μαμή, ο Θεός σας στέλνει! Παρακαλώ καθίστε... μας βρήκε συμφορά στην οικογένεια...»

Όταν η μαμή βρέθηκε μπροστά στον πισινούλη του ηλεκτρονικού, με τα ποδαράκια να προεξέχουν, με τα παπουτσάκια... είπε: «Τι προνοητικοί! Του βάλατε κιόλας παπουτσάκια! Είναι ο σύζυγός σας;». «Μάλιστα...» «Δύσκολη γέννα! Βγαίνει με τα πόδια!» Κι ύστερα ξεσπάει σε γέλια, μα σε κάτι γέλια!...

Κι όπως όλες οι γυναίκες... (προς το κοινό) κι εσείς... ξέρετε τι συμβαίνει όταν μας πιάνουν τα γέλια... (φωνάζει) «Τσίσα! Μου φεύγουν τα τσίσα μου... Είμαι μαμή, αλλά μου 'χουν κάνει μάγια... και κατουρώ συνέχεια... βοήθεια!... Δεν θέλω να προκαλέσω καμιά καταστροφή... πλημμύρα... Δεν θέλω νεκρούς! Δεν θέλω νεκρούς! Δώστε μου έναν κουβά!»

Της δίνουν έναν κουβά, κάνει όλα της τα τσίσα, αξιοπρεπώς... κοιτάζοντας στο άπειρο... όπως

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

κάνουν οι άντρες όταν κατουρούν στο ύπαιθρο. Όταν τελειώνει, λέει: «Είναι μαγεμένα, δώσ' τα στον άντρα σου, θα τον κάνουν να ενεργηθεί αμέσως».

Ο ηλεκτρονικός: «Έχουμε τρελαθεί τελείως σ' αυτό το σπίτι. Τώρα πρέπει να πιώ τα τσίσα μιάς μαμής... που ούτε καν γνωρίζω!». «Θα σου την συστήσω...» «Όχι! Δεν θέλω να την γνωρίσω!» «Μα, αγάπη μου, πρέπει να ενεργηθείς» «Α, ναι είναι αλήθεια. Βάλε μέσα λίγο βερμούτ, *angostura*,* *marsala*,** δυό σταγόνες λεμόνι... (παριστάνει ότι πίνει από τον κουβά) Ωραίο, ωραίο είναι! Θέλετε να πιείτε λίγο;» «Όχι, όχι, πιές εσύ...»

Κι αυτός πίνει, πίνει... κι η κοιλιά του φουσκώνει, φουσκώνει... και πίνει... και φουσκώνει... και μπαμ!... Σκάει! Κι από τον ηλεκτρονικό δεν έμεινε ούτε ένα κομματάκι δέρμα τόσο δα μικρό, ούτε καν το στυλό του που αγαπούσε τόσο πολύ!

Αντίθετα, η κουκλίτσα είναι εκεί, σώα και αβλαβής, και γελάει σαν τρελή. «Είδες –λέει στην φίλη της, το κοριτσάκι που έχει μεγαλώσει– μαλακισμένο φρόκαλο! Σε απάλλαξα απ' τον ηλεκτρονικό! Τώρα είσαι κυρία του σώματός σου, τών επιλογών σου, του ίδιου σου του εαυτού, είσαι ΕΛΕΥΘΕΡΗΗΗ! Πάμε;»

Το κοριτσάκι που έχει μεγαλώσει, παίρνει την κουκλίτσα του και την σφίγγει πολύ δυνατά στο στήθος του και σιγά-σιγά... η κουκλίτσα εξαφανίζεται μέσα στην καρδιά του.

---

* Σ.τ.μ. Χυμός φρούτου που χρησιμοποιείται για την ετοιμασία κοκτέιλ.

** Σ.τ.μ. Είδος γλυκού κρασιού.

Τώρα το κοριτσάκι που έχει μεγαλώσει, είναι μόνο του σ' έναν πολύ μακρύ δρόμο... Περπατάει, περπατάει, ώσπου φτάνει κάτω από ένα μεγάλο δέντρο.

Κάτω απ' αυτό το δέντρο βρίσκονται πολλά κοριτσάκια που έχουν μεγαλώσει σαν κι αυτήν και την υποδέχονται με χαρά: «Κάτσε εδώ, μαζί μας. Η καθεμιά μας διηγείται την ιστορία της».

«Άρχισε εσύ...», λένε σ' ένα ξανθό κοριτσάκι. Και το ξανθό κοριτσάκι αρχίζει: «Εγώ, όταν ήμουν μικρή, είχα μια κουκλίτσα από κουρέλια που έλεγε απαίσια βρομόλογα».

«Κι εγώ!», «Κι εγώ!», «Κι εγώ!», ξεσπούν στα γέλια όλα τα κορίτσια μαζί.

Κι ένα άλλο λέει: «Ποιός θα μπορούσε να το φανταστεί; Έχουμε όλες την ίδια ιστορία... όλες την ίδια ιστορία ν' αφηγηθούμε».

(σκοτάδι – μουσικό διάλειμμα)

ΜΗΔΕΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΦΡΑΝΚΑ: Φτάσαμε στο τελευταίο μέρος της παραστάσης, αυτό που αγαπάμε περισσότερο απ' όλα. Η «Μήδεια» είναι ένα κείμενο που καταπιάνεται για μια ακόμη φορά με το αριστούργημα του Ευριπίδη, μια τραγωδία που στην περίπτωση μας εντάσσεται στην λαϊκή παράδοση των *Maggi* της Ούμπριας-Τοσκάνης, δηλαδή την θεατρική εκείνη μορφή που γεννήθηκε τον 16ο αιώνα στην κεντρική Ιταλία και πραγματεύεται κλασικά θέματα, εισάγοντας εκπληκτικές παραλλαγές του αρχικού θέματος.

Μήδεια!

Ποιά ήταν η Μήδεια; Μια εξαιρετικής γοητείας και ομορφιάς νεαρή γυναίκα με μαγικές δυνάμεις. Ήταν μια μάγισσα! Αλλά και οι μάγισσες ερωτεύονται. Πράγματι, μόλις συναντά τον Ιάσωνα, τον υπέροχο Αργοναύτη, χάνει το μυαλό της. Ο Ιάσων αναζητούσε «χρυσά δέρατα», δηλαδή αναζητούσε την προβιά ενός κριαριού που ήταν από αστραφτερό χρυσάφι. Όμως ήταν πολύ δύσκολο να αποκτήσει κανείς αυτό το δέρμα, γιατί το φύλαγε ένας τρομερός δράκος. Η Μήδεια, χρησιμοποιώντας τις μαγικές δυνάμεις της κι εφευρίσκοντας παγίδες και στρατηγήματα, θα τον βοηθήσει να το κερδίσει.

Τότε ξεσπάει ένας μεγάλος καβγάς στην οικογένεια της Μήδειας –σε κανέναν συγγενή της γυναίκας δεν άρεσε η ιδέα ότι ο Ιάσωνας θα έφευγε μ' εκείνο το πολύτιμο αγαθό. Η Μήδεια αμέσως υποστηρίζει

τον άνθρωπο που θα γίνει ο άντρας της: προδίδει τον πατέρα της και σκοτώνει τον αδελφό της!

Πρέπει να αναγνωρίσουμε, από αγάπη για την αλήθεια, ότι η Μήδεια δεν κατείχε το δώρο της διαλεκτικής, δεν δεχόταν διαμεσολαβήσεις.

Αφού απαλλάχθηκε από τους συγγενείς της, αποφασίζει να το σκάσει με τον Ιάσονα, ο οποίος, αν και πολύ γοητευτικός άντρας, ήταν μιάς κάποιας ηλικίας. Η Μήδεια τότε του κάνει το μεγαλύτερο δώρο: τον ξανακάνει νέο. Πώς το έκανε; Τον βούτηξε σ' ένα καζάνι και τον έβρασε —με λίγα λόγια, τού αφαίρεσε τα γηρατειά.

Κάθε βράδυ, σ' αυτό το σημείο σταματώ για να προειδοποιήσω τις γυναίκες που είναι εδώ κοντά μας: «Με την χύτρα ταχύτητος δεν πιάνει!». Κι εδώ υπάρχει η πρώτη θυσία της γυναίκας για τον άντρα που αγαπάει: για να δώσει σφρίγος, νεότητα κι ομορφιά στον Ιάσονα, η Μήδεια απαρνιέται ένα μέρος της δικής της νιότης, της δικής της σαγήνης. Με το πλοίο των Αργοναυτών αναπλέουν τον Δούναβη, διασχίζουν την χώρα των Γερμανών και μετά από μια μακρά οδύσσεια επιστρέφουν στην Μεσόγειο, στην Κόρινθο... παντρεύονται, αποκτούν δυο γιούς και ζουν ευτυχισμένοι και μακάριοι.

Μέχρι τότε; Μέχρις ότου, με το πέρασμα του χρόνου —αλλοίμονο!— όπως συμβαίνει σε πάρα πολλές γυναίκες, η Μήδεια σταδιακά μαραίνεται: όταν αρχίσεις να γερνάς και παύεις να είσαι σεξουαλικά ελκυστική, είσαι για πέταμα. Μαζί με τον έρωτα, ο Ιάσοντας χάνει κάθε ενδιαφέρον για την γυναίκα του, ακόμη και την τρυφερότητα και τον σεβασμό.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Είσαι μιάς κάποιας ηλικίας, τα παιδιά σου μεγάλωσαν, έχουν την δική τους ζωή, την οικογένειά τους, ο άντρας σου σε στέλνει «στον αγύριστο», κι εσύ θέλεις αληθινά να πεθάνεις. Μια γυναίκα, όταν δεν είναι πιά νέα, είναι πολύ δύσκολο να ξαναφτιάξει την ζωή της... κι έτσι γαντζώνεται απελπισμένα σ' εκείνη που έχει. Κι ύστερα έρχεται η ταπείνωση, το αίσθημα απογοήτευσης λόγω της απόρριψης, της αντικατάστασης από μια νεώτερη και ομορφότερη: δεν θέλει να το δεχθεί, δεν θέλει να παραιτηθεί. Είναι δύσκολο να χωθείς σε μια γωνιά και να παριστάνεις πως δεν υπάρχουν πιά!

Πόση απελπισία έχουν δει τα μάτια μου!

Πρέπει να σημειώσουμε και την προστυχιά του άντρα, ο οποίος, μπροστά σε μια νέα –και μάλιστα νεαρή– αγάπη, χάνει το μυαλό του. Εγώ τους καταλαβαίνω: γερνούν, ανακαλύπτουν ότι αρέσουν ακόμα... συχνά το πιστεύουν αληθινά, συμπεριφέρονται σαν να τους αγαπούν τρελά.

Τι μελαγχολία προκαλούν μερικά ζευγάρια: εκείνος, είτε κρατιέται είτε όχι, εικοσιπέντε, τριάντα χρόνια μεγαλύτερος από εκείνη, στο εστιατόριο ακούει πάντα να του λένε: «Τι θα πάρει η κόρη σας;»

Βάδην και γυμναστική. Πάντα εξαντλημένος. Ντυμένος «νεανικά», έχοντας πλάϊ του θλιμμένα μπουμπούκια... μα τόσο θλιμμέναα!!!... Άσε που είναι κι επικίνδυνο!! Ναι, μη γελάτε, σοβαρολογώ. Είναι επικίνδυνο, σας διαβεβαιώ. Η σχέση ανάμεσα σ' έναν ηλικιωμένο και μια κοπέλα είναι μια άνιση σχέση και μερικές φορές... ΜΠΑΜ! Σκάει το έμφραγμα! Δεν θέλω να τρομοκρατήσω κανέναν, αλλά είναι αλήθεια. Πέστε το και σε άλλους.

Δεν έχω τίποτα εναντίον αυτών των σχέσεων... αντιθέτως, κάποια... σπανίως... λειτουργεί: κοπέλες που μεγάλωσαν χωρίς πατέρα... Ναι, λειτουργεί... για κανένα χρόνο. Ύστερα, μοιραία, βρίσκουμε αυτόν απελπισμένο στον ώμο κάποιας παλιάς φίλης κι εκείνη να χαίρεται σφιχταγκαλιασμένη με μια αγάπη της ηλικίας της.

Για τους άντρες, από έρωτα ή όχι, θεωρείται αποδεκτό να έχουν μια νεαρότερη ερωμένη. Στις γυναίκες αρνούνται αυτό το προνόμιο.

Πράγματι, αν μια γυναίκα... ας πούμε «ενήλικη», έχει μια ερωτική σχέση με κάποιον νεώτερο από αυτήν, λένε αμέσως: «Μα καλά, δεν ντρέπεται λιγάκι; Τι πουτάνα!!». Αντίθετα τον άντρα, ακόμα κι αν είναι υπερώριμος, όταν τον δουν με μια κοπελίτσα, όλοι τού βγάζουν το καπέλο.

Κι όσο για μας, πόσο υποφέρουμε! Εγώ σκέφτομαι συχνά ότι αν οι άντρες μας μάς εγκατέλειπαν για γυναίκες 80-85 χρονών, θα μπορούσαμε να το καταλάβουμε... θα δείχναμε κατανόηση! «Καημένο παιδί... πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια... χρειάζεται μια γιαγιά.»

Όμως όχι, μας αφήνουν για άλλες ωραιότητες, εκπληκτικότερες, νεώτατες γυναίκες.

Φανταστείτε τι νιώθει η Μήδεια, που είναι αυτή που δεν διαθέτει την «διαλεκτική», όταν μαθαίνει ότι ο Ιάσοντας, χωρίς ούτε καν να της πει: «Με συγχωρείς αγάπη μου, αλλά θέλω να επισημοποιήσω την σχέση μου με μια άλλη γυναίκα: παντρεύομαι σήμερα στις τρεις», πηγαίνει στον ναό να παντρευτεί την νεαρή, υπέροχη, ανήλικη κόρη του βασιλιά. Μια λύσσα! Ελληνική! Κλείνεται στο δωμάτιό της απελ-

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

πισμένη, κλαίει, ουρλιάζει. Ύστερα προσποιείται ότι αποδέχεται τον ρόλο της μητέρας χωρίς δικαίωμα στο νυφικό κρεβάτι. ενώ, στην πραγματικότητα, προετοιμάζει την φρικτή εκδίκησή της.

Με την μαγική τέχνη της, θα σκοτώσει από μακριά την μέλλουσα νεαρή νύφη και, παρεμπιπτόντως, τον πατέρα της νύφης που της ήταν αντιπαθής. Και δεν θα σταματήσει εδώ: θα σκοτώσει και τα δύο παιδιά της· κατόπιν θα ανέβει σ' ένα φλεγόμενο άρμα που της είχε δωρίσει ένας αγαπημένος φίλος της και θα φύγει μακριά.

Η *Μήδειά* μας, όπως προανέφερα, εντάσσεται στα *Maggi* της Ούμπριας-Τοσκάνης. Είναι μια λαϊκή Μήδεια που αντιγράφει την τραγωδία που έγραψε ο Ευριπίδης, αλλά τα κίνητρα της δολοφονίας των γιών είναι εντελώς διαφορετικά. Δεν είναι το δράμα της ζήλιας και της οργής, αλλά της συνειδητοποίησης, της άρνησης ενός νόμου και μιάς κουλτούρας που θέλει την γυναίκα υποταγμένη και δουλοπρεπή, αν και ταπεινωμένη και προσβεβλημένη.

Πράγματι, η Μήδεια εκστομίζει μια φράση που κατά την γνώμη μου είναι εκπληκτική: οι γιοί είναι όπως το *σαμάρι από ξύλο σκληρό στις αγελάδες, που εσείς οι άντρες μάς περνάτε στον λαιμό για να κρατάτε εμάς τις γυναίκες καλύτερα υποταγμένες, υπάκουες, για να μπορείτε να μας αρμέγετε καλύτερα. να μας καβαλάτε καλύτερα...* Γι' αυτόν τον λόγο τα σκοτώνει, για να μπορέσει να γεννηθεί μια νέα γυναίκα!

Γυναίκες! Η παράσταση δεν σας προτείνει να πάτε σπίτι και να σφάξετε τα παιδιά σας! Όχι, όλα αυτά δεν είναι παρά μια αλληγορία!

Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι η αρχαϊκή καθομιλουμένη δημοτική, η γλώσσα των *bucelli* και των *rispetti** που τραγουδιούνται ακόμη στα πανηγύρια των χωριών της κεντρικής Ιταλίας.

Εγώ είμαι στο θέατρο από οκτώ χρονών, η οικογένειά μου ήταν μια οικογένεια ηθοποιών, στο ντεμπούτο μου βρισκόμουν στα χέρια της μητέρας μου, στον ρόλο του γιού της Γενοβέφας του Μπραμπάντε. Τότε δεν μιλούσα πολύ...

Από τότε μέχρι σήμερα έχω υποδυθεί εκατοντάδες χαρακτήρες, αλλά αυτή η Μήδεια –κάθε φορά που την υποδύομαι, παρ' ότι αυτό έχει επαναληφθεί πάνω από χίλιες φορές– με συνεπαίρνει και με συγκινεί.

Βρισκόμαστε στην πλατεία της Κορίνθου, εκεί (δείχνει προς τα δεξιά) είναι το σπίτι της Μήδειας, οι γυναίκες του ελληνικού χορού προσπαθούν να πείσουν την νύφη, που έχει χάσει τα λογικά της, να βγει απ' το σπίτι της και ν' αποδεχθεί την κατάσταση της ως γυναίκας που την έχουν απορρίψει.

Είναι μια τραγική μπαλάντα την οποία αγαπώ πολύ και την οποία κάθε βράδυ αφιερώνω στις νεαρές και μη γυναίκες που βρίσκονται μέσα στην αίθουσα.

Πάω ν' αρχίσω.

---

* Σ.τ.μ. Σύνθεση λαϊκής προέλευσης με ερωτικό περιεχόμενο, που αποτελείται από μια στροφή 8 ή 6 στίχων σε ενδεκασύλλαβο, ευρέως διαδεδομένη στην Τοσκάνη.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

(στο μέσον της άδειας σκηνής υπάρχει ένα σκαμνί)

ΦΡΑΝΚΑ: «Τρέξτε! Τρέξτε! Βοήθεια! Η Μήδεια κλείστηκε μέσ' στο σπίτι της με τα δυό παιδιά της!»

«Ουρλιάζει σαν τρελή!» «Έχει χάσει τα λογικά της! Δεν μπορεί να διακρίνει τι είναι λογικό και τι όχι! Συμπεριφέρεται λες και την έχει τσιμπήσει ταραντούλα!»

«Η ζήλια τής έχει θολώσει το μυαλό! Δεν μπορεί να πιστέψει πως ο άντρας της, ο Ιάσοντας, παντρεύτηκε μια νεώτερη γυναίκα!»

«Δεν πείθεται απ' το σπίτι της να βγει και τα παιδιά της ν' αποχωριστεί!»

«Η Μήδεια δεν θέλει ν' ακούσει την φωνή της λογικής. Μίλα της εσύ που είσαι η γηραιότερη, την ξέρεις και θα την πείσεις.»

«Ναι, θα της μιλήσω εγώ που είμαι η γηραιότερη – την ξέρω και θα την πείσω.

(*πλησιάζει στην φανταστική εξώπορτα*) Μήδεια! Μήδεια! Έλα έξω! Θέλω να σου μιλήσω. Άκου με γυναίκα κι έλα στα συγκαλά σου. Μη σκέφτεσαι τον εαυτό σου, σκέψου τα παιδιά σου! Μ' αυτόν τον νέο γάμο θα πάνε να ζήσουν σε πολύ καλύτερο σπίτι και ρούχα πιό διαλεχτά θα 'χουν να φορούν... και σίγουρο ψωμί θα 'χουν πάντα στο τραπέζι τους, κι όνομα πιό τιμημένο θα 'χουν... κι ο σεβασμός του κόσμου για την νέα οικογένεια μεγαλύτερος θα 'ναι, γιατί στο σπίτι του βασιλιά θα πάν' να κατοικήσουν! Στ' όνομα της αγάπης που έχεις στα παιδιά σου, εσύ, Μήδεια, πρέπει να θυσιαστείς και σαν άξια μάννα, όχι σαν περήφανη γυναίκα, να σκεφτείς... Για το

καλό αυτών που είναι αίμα σου, πρέπει να συμφωνήσεις... (συντομότητα παύση)

Όχι, κανείς δεν σε ντρόπιασε ποτέ, ούτε ποτέ σε πρόσβαλε, γιατί ο άντρας σου μιλάει για σένα με μεγάλο σεβασμό και λέει ότι είσαι η καλύτερη γυναίκα... ότι καμία δεν φτάνει την αγάπη που έχεις εσύ για τα παιδιά σου και γι' αυτόν τον ίδιο... ότι πάντα θα σ' έχει στην καρδιά του...

Τι κάνεις Μήδεια; Μίλα! Δεν απαντάς; Άνοιξε την πόρτα Μήδεια, έλα να μιλήσουμε... γιατί κι εμείς οι άλλες την ίδια τύχη με σένα υπομείναμε και κλάψαμε! Γιατί κι εμάς όλες, οι άντρες μας μάς αδικησαν... μπορούμε να σε νιώσουμε...

(προς τις άλλες γυναίκες, περήφανα) Πείστηκε! Βγήκε στο κατώφλι... Να τη! Θεέ μου, πόσο χλωμό είναι το πρόσωπό της και πόσο λευκά τα χέρια της... τόσο που φαίνεται το αίμα που κυλάει στις φλέβες της... Κρατήστε την γιατί μπορεί να πέσει... Βάλτε την σ' αυτό το κάθισμα. Μήδεια... Κάντε στην άκρη γυναίκες, αφήστε την ν' αναπνεύσει...»

«Σωπάστε, σωπάστε, κάτι θέλει να μας πει... Μίλα Μήδεια, σ' ακούμε... γιατί την ίδια τύχη με σένα...»

(με πολύ αδύναμη φωνή) «Γυναίκες, φίλες μου, πέστε μου... πώς είναι η νέα γυναίκα του άντρα μου, που μόνο μια φορά από μακριά την είδα και μου φάνηκε νέα και ωραία;

(γελά πικρά σ' αυτήν την ανάμνηση) Ω, ξέρετε κι εγώ ήμουν νέα, ωραία και δροσερή, κοριτσάκι δεκάξι χρονών όταν με γνώρισε ο άντρας μου... είχα μαύρα μακριά μαλλιά, λευκό δέρμα... στήθος τόσο στρογγυλό που πίεζε να πεταχτεί από το φόρεμα... λαιμό αρυτίδωτο, μάγουλα τεντωμένα... κοιλιά σκληρή και

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

τόσο μικρή που δεν την άγγιζε το φόρεμα και γλυκούς γοφούς ...είχα τέτοιο κορμί που ο άντρας μου φοβόταν πως θα ήταν ιεροσουλία να κάνει έρωτα μαζί μου!»

«Μήδεια, όλες έτσι ήμασταν κάποτε. Όμως ο χρόνος περνά... και για μας τις γυναίκες την ίδια μοίρα επιφυλάσσει το πεπρωμένο: οι άντρες μας νέα σάρκα, γεμάτη δροσιά και νιάτα, αναζητούν. Πάντα έτσι γινόταν... είναι ο νόμος του κόσμου!»

«Ο νόμος του κόσμου; Για ποιόν νόμο μού μιλάτε, γυναίκες; Για έναν νόμο που εσείς οι άλλες φίλες μου, σκεφτήκατε και συζητήσατε και γράψατε κι ύστερα δημοσιοποιήσατε... κι ύστερα, εσείς χτυπήσατε το τύμπανο στην πλατεία για ν' αναγγείλετε πως αυτός ο νόμος ψηφίστηκε; Οι άντρες, οι άντρες... ενάντια σ' εμάς τις γυναίκες οι άντρες σκαρφίστηκαν αυτόν τον νόμο και τον ανακοίνωσαν και τον επικύρωσαν... επικυρώθηκε απ' τον βασιλιά!»

«Όχι, Μήδεια, είναι η φύση... είναι ο νόμος της φύσης: ο άντρας γερνάει πιο αργά... Εκείνος, ο άντρας, με τον καιρό ωριμάζει... εμείς, μαραζώνουμε... Εμείς, οι γυναίκες, πρηζόμαστε, μαραινόμαστε... Εκείνος, ο άντρας, ωριμάζει και γίνεται σοφότερος. Εμείς, χάνουμε δύναμη, ενώ αυτός, κερδίζει. Αυτός ήταν ανέκαθεν ο νόμος του κόσμου!»

«Δύστυχες! Τώρα βλέπω καλά γυναίκες μου πως το καλύτερο πράγμα που σκαρφίστηκε ο άντρας για το συμφέρον του είναι ότι σας κατήχησε καλά στο δόγμα του... σας έστειλε στο σχολείο κι εσείς όλες παπαγαλίζετε το μάθημά του και είσαστε ευχαριστημένες, σκύβετε... και δεν εξεγείρεστε!»

«Να εξεγερθούμε;! Πρόσεξε, πρόσεξε Μήδεια, διότι εσύ επιμένεις να προσβάλλεις τον βασιλιά και τον νόμο του. Ηρέμησε Μήδεια... ζήτα συγχώρηση απ' τον βασιλιά κι ο βασιλιάς θα σ' αφήσει ήσυχη!»

«Θα μ' αφήσει, θα μ' αφήσει. Μόνη... μέσα σ' αυτό το σπίτι... μόνη... σαν νεκρή, χωρίς φωνές, χωρίς γέλια... χωρίς την αγάπη του άντρα μου, των παιδιών μου, καθώς όλοι θα πάνε να γιορτάσουν αφού πρώτα με θάψουν. Κι εγώ, θα πρέπει να σωπάσω για το καλό των παιδιών; Αυτός είναι εκβιασμός! Ένας ποταπός εκβιασμός! Αααχ! Η μαύρη, η δόλια...

Γυναίκες, φίλες μου, μια σκέψη μου βασανίζει την καρδιά και το μυαλό: πρέπει να σκοτώσω τα παιδιά μου... κι όλοι θα με θυμούνται σαν μια κακούργα μάννα... που την τρέλανε η περηφάνια. Καλύτερα λοιπόν να με θυμούνται σαν ένα άγριο κτήνος, παρά να με ξεχάσουν σαν μια υπάκουη προβατίνα... που την αρμέγουν... και την κουρεύουν... και την περιφρονούν... κι ύστερα την πουλούν στην αγορά χωρίς να βγάλει ούτ' ένα βέλασμα απ' το στόμα της! Εγώ πρέπει να σκοτώσω τα παιδιά μου!»

«Τρέξτε... τρέξτε... άντρες και γυναίκες αυτού του χωριού... Η Μήδεια τρελάθηκε και παραμιλάει!»

«Αυτά δεν είναι λόγια μάννας αλλά πουτάνας μαγεμένης, λυσσασμένης σκύλας!»

«Όχι, δεν παραλογίζομαι αδελφές μου... Σκέφτηκα και ξανασκέφτηκα κι ύστερα έδωξα μακριά αυτή την σκέψη... Δάγκωσα το χέρι μου και το χτύπησα με γουδοχέρι φαρμακοποιού για να μην μπορώ μ' αυτό να τραυματίσω και να αιματοκυλίσω τα παιδιά μου.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Στην αρχή σκέφτηκα ν' αυτοκτονήσω γιατί δεν μπορούσα να υποφέρω την σκέψη ότι θα με πετάξουν έξω απ' το σπίτι μου κι απ' αυτή την γη, κι απ' αυτήν την χώρα, έστω κι αν δεν είναι η δική μου... κι ότι θα με πετάξουν πάνω σ' ένα κάρο που θα με μεταφέρει μακριά σαν να 'μουν μια μολυσμένη πουτάνα, γεμάτη ψώρα... που όλοι, ακόμη κι όλες εσείς, θα περιφρονείτε... θα είμαι παρείσακτη... Όλοι αποφεύγουν μια προδομένη γυναίκα που διαμαρτύρεται...

Αφού φύγω, θα σβήσουν κάθε ίχνος μου... θα λησμονηθώ ακόμα κι από τα παιδιά μου... σαν να μην τα 'χει γεννήσει μάννα... Κι η Μήδεια ποτέ δεν θα 'χει γεννηθεί, ούτε μεγαλώσει... ποτέ δεν θα 'χει φιληθεί, ούτε αγαπηθεί πάνω σε κάποιο κρεβάτι... Κανείς δεν την αγκάλιασε ποτέ! Η Μήδεια πέθανε πριν καν γεννηθεί! Εγώ θέλω να ζήσω, αλλά τότε μόνο θα ζήσω, αν σκοτώσω τα παιδιά μου... την σάρκα μου... το αίμα μου... την ζωή μου...»

«Ααα! Τρέξτε συγχωριανοί, φέρτε μακρύ σκοινί για να δέσουμε σφιχτά την τρελή αυτή μάννα...»

«Το δαιμόνιο με προδοσία κυρίεψε την γλώσσα της και δεν είναι δικά της τα αισχρά λόγια που βγαίνουν απ' το στόμα της!»

(αλλάζει γρήγορα θέση και κουνάει το χέρι σαν να κρατάει τρικράνι) «Κάντε στην άκρη γυναίκες, γιατί με το τρικράνι μου θα τρυπηθεί όποια από σας τολμήσει να μ' αγγίξει!»

«Φύγε, φύγε κόσμε!» «Φύγετε, φύγετε!... η Μήδεια τρελάθηκε, δεν ξέρει τι κάνει! Φύγετε... φύγετε!...»

«Σωπάστε! Έρχεται ο Ιάσονας... ο άντρας της. Κάντε στην άκρη γιατί αυτός ξέρει πώς ν' αντιμετω-

πίσει την γυναίκα του. Αφήστε τον να περάσει. Μήδεια, κοίτα... και ηρέμησε, είν' ο άντρας σου... ο Ιάσοντας...»

(κάνει μια χειρονομία σαν να πετάει το τρικράνι κι αμέσως δείχνει ήσυχη και τρυφερή) «Ιάσωνα, τι ευγενική σκέψη εκ μέρους σου ν' αφήσεις την γλυκιά νυφούλα σου, το δροσερό και μυρωδάτο ρόδο, για να 'ρθεις να με βρεις! Ω, με τι ύφος έντιμου άντρα προχωράς... συγχυσμένο βήμα... δυσαρεστημένο βλέμμα... Κάθισε... όχι μην ανησυχείς... στ' αστεία κάνω την τρελή... για να περάσει η ώρα... για να τρομάξω τις αγαπημένες φίλες μου, για να τις δω να τρέχουν και να φωνάζουν, κι ύστερα να γελάσουμε, να γελάσουμε μέχρι δακρύων!... Δεν μου 'μεινε και τίποτ' άλλο για να περνάω την ώρα μου! Έννοια σου... τετρακόσια τα 'χω!

(συντομότατη παύση, έπειτα, ζυγίζοντας τις λέξεις μία-μία) Το σκέφτηκα και το ξανασκέφτηκα και στο τέλος παραιτήθηκα. Ανόητη ήταν η απαίτησή μου να σε κρατήσω για πάντα δικό μου. Ήταν άδικος θυμός... ζήλια ανόητης γυναίκας! Γιατί, εσύ το ξέρεις, η γυναίκα είναι αδύναμη, απ' την φύση της εύκολα παραδίνεται στον θυμό, στην ζήλια, στα παράπονα. Συγχώρησέ με, ευγενικό Ιάσωνα, αν σκέφτηκα μόνο τον εαυτό μου. Αν με συγχωρήσεις εσύ Ιάσωνα, θα 'ρθω στον γάμο σου... για να στρώσω το κρεβάτι με δροσερά σεντόνια που μοσχοβολούν γεντιανή*... Καλύτερα κι από μητέρα, θα διδάξω στην νεαρή σου νύφη πώς στον έρωτα να σ' ευχαριστεί.

---

* Σ.τ.μ. Φαρμακευτικό βότανο.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Τώρα πείστηκες ότι είμαι στα συγκαλά μου, Ιάσωνα; Και σκέψου ότι σ' είχα αποκαλέσει ΠΡΟΔΟΤΗ... *(αργά ο τόνος αλλάζει και χρωματίζεται από οργή και απελπισία)* Όμως ο άντρας δεν είναι ποτέ προδότης αν αλλάζει γυναίκα!

Κι η γυναίκα πρέπει να είναι ευχαριστημένη που είναι ΜΗΤΕΡΑ!... κάτι που από μόνο του είναι ήδη μεγάλο δώρο!

Σκεφτόμουν ακόμη ότι μέσα σ' αυτό το κλουβί που μας φυλακίσατε, με τα παιδιά δεμένα, αλυσοδεμένα στον λαιμό μας, όπως περνάτε σαμάρι από ξύλο σκληρό στις αγελάδες, για να κρατάτε εμάς τις γυναίκες καλύτερα υποταγμένες, υπάκουες, για να μπορείτε να μας αρμέγετε καλύτερα, να μας καβαλάτε καλύτερα... σκεφτόμουν ότι είναι ο χειρότερος εκβιασμός αυτής της αισχρής κοινωνίας σας των αντρών...

(σαν να έχει μετανιώσει, χαμηλόφωνα) Αυτές τις τρέλες σκεφτόμουν, Ιάσωνα... αυτές τις τρέλες σκεφτόμουν... *(με τρομερή οργή, αλλά χωρίς να παραφέρεται)* Και τις σκέφτομαι ακόμα! Αυτό το κλουβί σου θέλω να συντρίψω... αυτόν τον επαίσχυντο ζυγό σου θέλω να σπάσω!

Γυναίκες, φίλες μου, ακούστε πώς αναπνέω, με μια μόνο ανάσα μου θα μπορούσα να ρουφήξω όλο τον αέρα του κόσμου, τόσο βαθιά είναι. Πρέπει τα παιδιά μου αυτά να πεθάνουν, για να γίνετε εσύ Ιάσωνα και οι αισχροί νόμοι σου κομμάτια!

Οπλίστε... φίλες... το χέρι μου... βύθισε απελπισμένη Μήδεια το σίδερο στην τρυφερή σάρκα των παιδιών, κάνε το αίμα τους να κυλήσει... γλυκό... ζαχαρωμένο... κάνε το αίμα τους να κυλήσει... κάνε

το αίμα τους να κυλήσει... Και μην τρέμεις όταν θα φωνάζουν: “Μητέρα! Έλεος! Μητέρα, έλεος!”... κι έξω απ’ την πόρτα όλος ο κόσμος: “Τέρας! Σκύλα! Άνομη! Μάννα που πας ενάντια στην φύση! Τσούλα! Πουτάνα!”

Κι εγώ θα πω στον εαυτό μου θρηνώντας: “Πέθανε! Πέθανε! Για να μπορέσει να γεννηθεί μια νέα γυναίκα... Πέθανε εσύ, για να μπορέσει να γεννηθεί μια νέα γυναίκα!”...»

(σκοτάδι – μουσική)

5710h 120 Neckles 78 ton!

CONTRASTO* ΓΙΑ ΜΙΑ ΜΟΝΟ ΦΩΝΗ**

(πρόσωπα: μια γυναίκα/ένας άνδρας)

(Ένα σκηνικό με μεγάλη κλίση οριοθετεί τον σκηνικό χώρο που παραπέμπει σε ένα δωμάτιο. Στο μέσον της σκηνής ένα τετράγωνο τελάρο υποδηλώνει ένα παράθυρο που «βλέπει» σε μια πλατεία. Δεξιά στο σκηνικό ένα μεγάλο κρεβάτι και αριστερά ένα κηροπήγιο και μια καρέκλα.

Η σκηνή είναι σκοτεινή και κόβεται από δέσμες φωτός που φωτίζουν μόνο τα πρόσωπα. Στο σκαμνί δεξιά υπάρχει ένα κηροπήγιο με ένα μόνο κερί αναμμένο.)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(η ηθοποιός εμφανίζεται στην σκηνή: φοράει ένα νυχτικό της εποχής του '30 –απευθύνεται στο κοινό)

ΗΘΟΠΙΟΣ: Το έργο που θα σας παρουσιάσουμε είναι μια μεσαιωνική κωμωδία τής οποίας γνωρίζουμε δύο παραλλαγές: μία από την Βερόνα και μία από την Ούμπρια-Τοσκάνη. Και οι δύο πραγματεύονται έναν ερωτικό αγώνα πάθους και σαρκασμού, τρυφερότητας και κακεντρέχειας.

---

* Σ.τ.μ. *Contrasto*: ποιητική σύνθεση σε μορφή διαλόγου, στον οποίο εξελίσσεται μια αντιλογία είτε μεταξύ δύο προσώπων είτε μεταξύ άψυχων αντικειμένων με συμβολική σημασία.

** Σ.τ.μ. Το «*Contrasto*» εισήχθη στην παράσταση τον Οκτώβριο του 1981 για να βιντεοσκοπηθεί στο θέατρο Odeon του Μιλάνου.

Το μεγάλο εύρημα αυτής της κωμωδίας βρίσκεται στο ότι, εξ αιτίας μιάς κατάστασης που είναι ανώφελο να αποκαλύψω προκαταβολικά, μόνο η γυναίκα μιλάει καθ' όλη την διάρκεια του έργου, ενώ ο εραστής της είναι υποχρεωμένος να μένει σχεδόν πάντα σιωπηλός.

Μια τέτοια ιστορία θα μπορούσαμε να βρούμε στο *Δεκαήμερο* ή στο *Novellino*... και είναι περίεργο πώς ξέφυγε από τον Βοκάκιο. Μοιάζει σαν να 'χει γραφτεί από αυτόν, τόσο όσον αφορά την κατάσταση που περιγράφεται όσο και την γλώσσα που χρησιμοποιείται.

Το αρχικό θέμα συναντιέται, από διαφορετικές σκοπιές και σε διαφορετικές εκδοχές, στο περιπαιχτικό *contrasto* της λαϊκής παράδοσης, από τους Βενετούς μέχρι τους Σικελούς, αλλά οι «μάστορες» του είδους είναι το δίχως άλλο οι Τοσκάνοι.

Σ' αυτό ακριβώς το χαρακτηριστικό «ιδίωμα» των λόφων και των βουνών της Τοσκάνης, σε τοπική γλώσσα μην το ξεχνάτε, γράφτηκε το *Contrasto* που θα παρακολουθήσετε.

Φανταστείτε έναν νεαρό άνδρα να στέκεται με την πλάτη ακουμπισμένη στον τοίχο τού απέναντι σπιτιού σ' έναν πολύ στενό δρόμο, σ' ένα σοκάκι, κοιτάζοντας ψηλά και περιμένοντας να ξεπροβάλει η γυναίκα του.

Πάω ν' αρχίσω.

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

ΓΥΝΑΙΚΑ: (χαμηλόφωνα) Έι, όμορφη και γλυκιά αγάπη μου, μ' ακούς; Είμαι εδώ... είμ' εδώ πάνω! Σώπα! Μη μιλάς δυνατά, μη λες τίποτα που μπορεί ν' ακούσουν. Ω, γλυκιέ τρυφερέ, συγχώρησέ με αν σ' έκανα να περιμένεις τόσο πολύ πριν έρθω... Ω, ναι, γλύκα, ξέρω ότι βαριέσαι κι ότι εδώ και ώρα πέφτει βροχή που μοιάζει να 'χει πέσει όλη πάνω σου!

Μα τι έχεις; Τι; Είσαι πολύ θυμωμένος μαζί μου; Αλλά τι μπορούσα να κάνω, μωρό του έρωτα, που είχα την μάννα μου κολλημένη διαρκώς πίσω μου και δεν μπορούσα να την ξεφορτωθώ από πάνω μου ούτε με πορδές! Ω, γλυκέ μου αγαπημένε, είσαι τόσο βρεγμένος... λες και κατούρησε πάνω σου ένα τσούρμο μεθυσμένων!

Όχι, μυρωδάτο λουλούδι μου, σε ικετεύω, μην επιμένεις να 'ρθεις επάνω μαζί μου τώρα, γιατί εγώ με την λαχτάρα που 'χω για σένα, να ξαναβρεθώ μαζί σου, ενωμένη, πλεγμένη... με τα πόδια και τα χέρια όπως το ψωμί σε σχήμα πλεξούδας... αν εσύ μου πεις «θέλω...», εγώ θα σου ρίξω αμέσως κάτω το κλειδί. Όμως θα ήταν μια τραγωδία... και οι δυό θα πεθαίναμε απ' τον φόβο μας. Κάνε λίγο ακόμα υπομονή, άγιε αγαπημένε μου, και θα 'ρθει η στιγμή να σου πω ν' ανέβεις... αλλά τώρα θα ήταν κάτι περισσότερο από τρέλα!

Ο πατέρας μου γύρισε πριν από λίγο έξαλλος... τα χέρια του είναι ακόμα λερωμένα από αίμα, γιατί απ' τον θυμό του σκότωσε τον γαΐδαρο του μύλου, χτυπώντας τον με το τσεκούρι, και τον έκανε κομμάτια! Γιατί ο αχρείος αυτός γαΐδαρος, προχτές το βράδυ λύθηκε μόνος του και την φοράδα, ένα

πουλάρι γάλακτος, καβάλησε όση ώρα το φεγγάρι
καβαλούσε τον ουρανό! Και φυσικά ...αυτός ο μπά-
σταρδος την γκάστρωσε!

Και σκέψου, όμορφε νιέ μου, πως δεν μου φαίνεται
αυτή καλή στιγμή για να σε βρει γυμνό... οπλισμένο
μόνο με το λάβαρό σου... συντροφιά μαζί μου...
γιατί ο μπαμπάς μου με ζηλεύει σχεδόν όσο και την
φοράδα του, κι αν υποψιαζόταν ότι ένα άλλο
γαϊδούρι, ανασηκωμένο στα πίσω πόδια του, βόσκει
πάνω στην κόρη του, θα σου ξερίζωνε, γλυκέ μου
άγγελε, με το χέρι του, ανάμεσα από τα πόδια σου,
τα ωραία λάβαρα που έφερες μαζί σου για να μου
κάνεις γλυκό πόλεμο στο πεδίο του κρεβατιού μου.

Τι; Σκοτεινιάζεις από μελαγχολία; (*ταραγμένη*) Θεέ
μου, τι συμβαίνει τώρα; Από εκεί έρχεται κάποιος...
Κρύψου, αλλιώς θα σε δει! Πήγαινε πίσω απ' την
γωνία, εκεί είναι πió σκοτεινά... Σιωπή... να, πέρασε.
Μα τι άμυαλος που είσαι, χώθηκες ακριβώς κάτω
από εκεί που καταλήγει η υδροροή;!!

ΑΝΔΡΑΣ: (*απ' έξω*) Αψού!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Άκου, άκου, καημενούλη μου, πώς φταρ-
νίζεσαι!...

ΑΝΔΡΑΣ: (*όπως παραπάνω*) Αψού!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Μοιάζει σαν να γκαρίζεις!

ΑΝΔΡΑΣ: (*όπως παραπάνω*) Αψού!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Πρόσεχε, βήξε με τρόπο... Έ ναι, καλά το
κατάλαβα ότι κρύωσες λιγάκι! Όμως, σε παρακαλώ,
συγκρατήσου, μη βήχεις σαν να ρουφάς καπνό...
στο τέλος θα σ' ακούσουν μέχρι μέσα στο σπίτι.

ΑΝΔΡΑΣ: (*όπως παραπάνω*) Αψουουού!

ΓΥΝΑΙΚΑ: (*ανένδοτη*) Εξαφανίσου! Φύγε απ' την
γειτονιά!... (*πολύ γλυκά, ικετεύει*) Όχι, όχι, γύρνα,

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

δεν μπορώ, δεν αντέχω να σε βλέπω να φεύγεις. Τρελή, είμαι τρελή! Εσύ, ανάσα του στόματός μου, εσύ, μ' έχεις τρελάνει! Ω, πόσο μ' αρέσεις μουσκεμένο σπουργιτάκι μου, μου 'ρχεται η επιθυμία να σε στρίψω σαν σεντόνι και να σε τρίψω με χάδια και φιλία και να σε σκουπίσω όπως η Μαγδαληνή με τα μαλλιά μου... κι όχι μόνο στα πόδια! Κι ύστερα να σε ζεστάνω με τσιμπιές και δαγκωματιές και φυσηματάκια και χάδια... να σε γαργαλήσω παντού, μέχρι να λυθείς από τα γέλια και να τρελαθείς τελείως!...

ΑΝΔΡΑΣ: (όπως παραπάνω) Αψού!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Αχ, αχ... ακόμα φταρνίζεσαι, τρυφερή αγαπούλα μου!

Περίμενε, θ' αφουγκραστώ μια στιγμή την κάμαρα της μητέρας και του πατέρα μου, μήπως κοιμούνται βαθιά... (κάνει λίγο στο πλάϊ) Ναι, φαίνεται πως κοιμούνται βαθιά.

Τώρα περίμενε, θα σου ανοίξω να ανέβεις. (ανασηκώνει το καντηλέρι) Ω, καυχησιάρη άγγελέ μου, καταστροφή μου... τι με βάζεις να κάνω... τρέμουν ακόμη και τα κόκκαλά μου μέχρι κάτω, κάτω... στην κοιλιά! Περίμενε. Θα σου ρίξω το κλειδί –το έχω δέσει στο μαντήλι μου... Γρήγορα, βιάσου, άνοιξε... μπες, ανέβα τις σκάλες... Μα τι κάνεις μπουρδουκλωμένος εκεί τόση ώρα;... Πόσο θες για να βάλεις το κλειδί στην κλειδαρότρυπα;

Ελπίζω πως δεν θα χρειαστεί να κουμπωθείς στην στιγμή!... Α, ήρθες επιτέλους! Κλείσε πίσω σου, ανέβα με βήμα ανάλαφρο γιατί η μαμά κοιμάται ελαφρά σαν νεωκόρος και πετάγεται με το παραμικρό. Θα 'ρθω να σε συναντήσω με το φως...

Ανέβα. ανέβα, συμφορά μου, λαχτάρα μου...
ροδόσταμό μου... αγκαλιασέ με!

(μπαίνει στην σκηνή ο άνδρας)

ΑΝΔΡΑΣ: Αχ, επιτέλους...

ΓΥΝΑΙΚΑ: Όχι, όχι, μην κάνεις θόρυβο. Μη μιλάς!
Παναγιά Παρθένα, πώς βράχηκες! Έχεις παγώσει!

(ο άνδρας πάει να την αγκαλιάσει) Όχι, περίμενε, μη
μ' ακουμπάς, μ' έκανες μούσκεμα! Μα δεν
μπορούσες να τιναχτείς λίγο προτού ανέβεις, όπως
κάνουν τα σκυλιά: Κοίτα πόσο νερό έριξες στο
πάτωμα!

ΑΝΔΡΑΣ: Ε, τότε... (πάει να φύγει)

ΓΥΝΑΙΚΑ: Όχι, όχι, άγια, γλυκιά αγάπη... συγχώ-
ρησέ με... δεν θέλω να σου κάνω άλλα παράπονα,
ούτε να σε μαλώνω...

ΑΝΔΡΑΣ: Μα εγώ...

ΓΥΝΑΙΚΑ: Έχεις δίκιο, αλλά σε ικετεύω, μην υψώ-
νεις τον τόνο της φωνής σου -μ' αυτή την φωνάρα θ'
ακουστείς...

ΑΝΔΡΑΣ: Μα... εσύ μιλάς!...

ΓΥΝΑΙΚΑ: Με μένα είναι αλλιώς... ακόμη κι αν μ'
ακούσουν να μιλάω, δεν θ' ανησυχήσουν, γιατί εγώ
πολλές φορές μιλάω στον ύπνο μου και παραμιλάω
ακόμα κι όλη την νύχτα... Έλα, πλησίασε στο
μαγκάλι... άσε με... να σου βγάλω όλα αυτά τα
βρεγμένα ρούχα...

ΑΝΔΡΑΣ: Αααα...

ΓΥΝΑΙΚΑ: (του κλείνει την μύτη με το χέρι για να τον
εμποδίσει να φταρνιστεί) Όχι, όχι, σταμάτα, μη φταρ-
νίζεσαι, κράτα κλειστή την μύτη σου ή τουλάχιστον
φταρνίσου με λεπτή φωνή, έτσι θα τους κάνω να
πιστέψουν ότι είμαι εγώ... Αααψού! Παναγιά μου!

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

Αγαπημένο γλυκό μωρό, μού κόλλησες το κρύωμα...

(ο άνδρας πάει να μιλήσει) Σιωπή! Κάποιος κινήθηκε στο σπίτι, στο άλλο δωμάτιο. Κρύψου πίσω από εκείνο το παραθυρόφυλλο... πάω να δω... Όχι, ο μπαμπάς και η μαμά κοιμούνται ήσυχοι. Έλα, κάτσε να σ' αγκαλιάσω. Ω, πόσο δυνατά χτυπάει η καρδιά σου! Τι σου συμβαίνει, παράδεισέ μου; Τρέμεις σαν καλάμι. Γύρνα, γύρνα κοντά στο μαγκάλι.

(πηγαίνουν προς το μαγκάλι –ο άνδρας δοκιμάζει να την αγκαλιάσει) Όχι, όχι, μη μ' αγγίζεις ακόμα με τα χέρια σου, άγγελε των αναπνοών μου, είσαι όλος παγωμένος!... Άσε με να σου βγάλω το πουκάμισο. Να, σήκωσε τα χέρια σου να το περάσω από πάνω... και στο μεταξύ, σου φιλώ το στήθος... Χαλάρωσε αγαπημένε, μη σκέφτεσαι άλλο τον πατέρα μου με το τσεκούρι του. Να, θ' απλώσουμε εδώ το πουκάμισο, δίπλα στο μαγκάλι... Περίμενε! Θα σου στεγνώσω τα μαλλιά μ' αυτήν την ζεστή πετσέτα και θα σου τρίψω λίγο την πλάτη... Ω, τι απαλό δέρμα!...

(ο άνδρας γελάει, πνίγοντας το γέλιο του κάτω απ' το ύφασμα) Τι; Σε γαργαλάω; Μη φωνάζεις!... Ευτυχώς που ο θόρυβος της βροχής καλύπτει κάθε άλλο ήχο. (τον τυλίγει με ένα μεγάλο σεντόνι) Να ένα ωραίο ζεστό σεντόνι για να σε στεγνώσω. Περίμενε, στάσου όρθιος για να σου βγάλω το παντελόνι. Έχει γίνει ένα με το δέρμα σου, σαν να 'χει κολλήσει πάνω σου. Ω!... συγγνώμη... σου ξήλωσα ένα κουμπί... να, το παντελόνι ξεκούμπωσε! Σιγά. Όχι, μη σκύβεις, θα τα καταφέρω μόνη μου (ο νεαρός προσπαθεί να μιλήσει) Σώπα σου λέω μ' αυτήν την

φωνάρα!... Κάτσε, σήκωσε το ένα πόδι, αυτό... στο βγάζω. *(ο άνδρας μόλις μείνει γυμνός προσπαθεί να καλυφτεί με το σεντόνι)* Και τι έχεις να φοβηθείς; Αν και είσαι γυμνός, από πάνω είσαι καλυμμένος περισσότερο κι από σουλτάνο... Έλα να σε αγκαλιάσω! Ωραίες, μελένιε μου, άνοιξή μου, μα εσύ καις... μήπως έχεις πυρετό;

Χαλάρωσε αγάπη μου... μη σκέφτεσαι άλλο τον πατέρα μου με το τσεκούρι του... Ω, έλα να σου δροσίσω τα μπούτια... κι εσύ να μου δροσίσεις την καρδιά... Φύγε απ' το μαγκάλι, θα τσουρουφλίσεις τους ολοστρόγγυλους γλουτούς σου... *(η γυναίκα απομακρύνεται από τον άνδρα - πλησιάζει στο κρεβάτι για να γδυθεί)*

ΑΝΔΡΑΣ: Πού είσαι;

ΓΥΝΑΙΚΑ: Εδώ είμαι, ετοιμάζομαι να γδυθώ κι εγώ ή θα 'θελες να μ' αγαπήσεις ντυμένη; *(ο άνδρας την πλησιάζει και την γδύνει)* Ναι, ναι, βγάλε μου εσύ το φόρεμα, αλλά με τρόπο, επιδέξιε γδάρτη! Θα μου βγάλεις ακόμα και το δέρμα! Συγκράτησε την ορμή σου!... Μοιάζεις με πεινασμένο ποντικάκι στην αποθήκη των τυριών. Τέλειωσε η σιτοδεία, ποντικάκι μου, τέλειωσε!

(πέφτουν στο κρεβάτι σκεπασμένοι με ένα τεράστιο σεντόνι) Έλα, έλα, είμαι γυμνή, πανέτοιμη, τρέξε και χόρτασε! Αλλά να είσαι συνετός, μην μπουκωθείς, μη βιάζεσαι!... Τι κάνεις; Η θύελλα! Ήρεμα! Τι είναι; Για να μπεις στο φρούριο δεν χρειάζεται να γκρεμίσεις όλα τα τείχη... Έχεις μια πόρτα μισάνοιχτη κι εγώ έχω ήδη παραδοθεί! Ω, ο βάρβαρος κι ο Τούρκος κι ο Σαρακηνός εισβολέας! Τι; Φτάσαμε

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

κιάλας στην λεηλασία; Σταμάτα, σταμάτα! Άσε με ν' αναπνεύσω... Ανακωχή, αγάπη μου!

Εσύ θα σηκώσεις στο πόδι όλη την γειτονιά, λες και γίνεται σεισμός! Σταμάτα ένα λεπτό... Άσε με ν' ακούσω. Τι είναι αυτός ο θόρυβος;

(η γυναίκα σηκώνεται, τραβώντας πάνω της μια άκρη του σεντονιού για να καλυφτεί) Όχι, μη φοβάσαι, κοιμούνται!

(ξαπλώνει πάλι δίπλα στον άνδρα) Έλα, το παιχνίδι ξαναρχίζει. Χαλάρωσε, αγάπη μου... μη σκέφτεσαι τον πατέρα μου με το τσεκούρι του... Μελαμψέ Σαρακηνέ, προχώρα γλυκά, μην είσαι λαίμαργος. Σφίξου πάνω μου, σφίξου, ανάπνευσε, άσε με να πάρω μια ανάσα, έχουμε πολλή ώρα πριν ξημερώσει και κελαηδήσουν χίλια πουλιά... Ω, σβήνω... ω, είναι σαν να πεθαίνω... ω ναι, πεθαίνω... Θεέ, γλυκέ άγγελε, ζαχαρωμένη ζάχαρη...

ΑΝΔΡΑΣ: (ψιθυρίζει, βραχνά) Πόσο μ' αρέσει!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Σιωπή! Άσε να μιλάω μόνο εγώ, εγώ μιλώ αρκετά και για τους δύο!... Όχι, όχι, πió γλυκά... μη βιάζεσαι, μην πας μόνος σ' αυτά τα κύματα, σ' αυτήν την θάλασσα... κολύμπα δίπλα μου... μη μ' αφήνεις μόνη... θα μπορούσα να πνιγώ. Σαν λαούτο εσύ παίζεις όλες τις νότες μου... ξέρεις να βγάζεις από μένα άγνωστους ήχους και λουλούδια και στεναγμούς σαν μπαλάντες.

Είσαι σαν την θάλασσα που μεγαλώνει σε κύματα, μεγαλώνει σε αέρα, αλλά ποτέ σε νερό... Θεέ μου, τι ωραίο ζώο που είσαι! Όχι, μη με ρίχνεις κάτω... γκρεμίζομαι. Κράτα με, άγγελέ μου, γκρεμίζομαι... πηγαίνω... πηγαίνω...

Ω ναι, βόγγα, αν θες φώναξε κιόλας, οι βροντές είναι δυνατές σαν καταιγίδας και πέφτουν κεραυνοί... Τώρα είδα τα μάτια σου... και το στόμα σου... άρπαξέ με, γλυκιά ζάχαρη, τρυφερό λουλούδι αγάπης, νιώθω να σβήνω... Νικήθηκα... η ψυχή μου βγαίνει... πηγαίνω... πηγαίνω...

(η σιωπή, λίγων δευτερολέπτων, συνοδεύεται από μεσαιωνική μουσική —η γυναίκα ξυπνά απότομα)

Ω, Θεέ μου, τι συμβαίνει; Τίποτα... αποκοιμήθηκα και ξημερώνει η μέρα. Ούτε οι κορυδαλλοί, ούτε ο πετεινός, ούτε τ' άλλα μαρτυριάρικα πουλιά δεν με ξυπνήσαν... Ξύπνα, σήκω, ξυλιασμένη αγάπη, γρήγορα, σήκω πάνω! Ήρθε η ώρα, αγαπημένε!

Έλα να σου βάλω το παντελόνι. Ω, πόσο κουρασμένος είσαι... μελωμένε αγαπημένε μου... και τα μάτια σου είναι ακόμα θολά και παραπατάς.

Έλα στον νιπτήρα με το νερό της βροχής να σε πλύνω. Οοοοο, και μην κάνεις σαν παιδάκι... Φόρα αυτό το στεγνό πουκάμισο...

(ο άνδρας προσπαθεί να την αγκαλιάσει) Όχι, ωραίο ζώο του έρωτα, δεν είναι ώρα για να ξαναπαίξουμε, ούτε τον πύργο, ούτε το κάστρο. Πρέπει να φύγεις αμέσως... βιάσου και χωρίς να κάνεις θόρυβο. Τώρα, από στιγμή σε στιγμή, ο πατέρας μου θα σηκωθεί και θα 'ρθει να με ξυπνήσει... μήπως ξέχασες την συνήθειά του να ξεριζώνει τα λάβαρα από τα πόδια των εραστών;

(ο άνδρας, μισοντυμένος, πάει να φύγει) Ε, τώρα, μη φεύγεις σαν τρελός... *(τον αγκαλιάζει πάλι)* Πριν φύγεις, θες να μου δώσεις έναν χαιρετισμό κι ένα ακόμη φιλή;... Φύγε... *(ο άνδρας βγαίνει από την*

όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία

σκηνή) Τρέξε, μην κάνεις θόρυβο... έφτασες στο ισόγειο;... Άσε την πόρτα ανοιχτή...

(βγαίνει στο παράθυρο και απευθύνεται στον εραστή με δυνατή φωνή) Αντίο, όμορφη αγαπούλα, ξαναέλα αύριο βράδυ. Μου άρεσε πολύ!

Γιατί φωνάζω; Φυσικά, μπορώ ακόμα και να ξελαρυγγιαστώ! Όχι, δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος γιατί οι δικοί μου δεν μπορούν ν' ακούσουν...

Γιατί; Γιατί δεν είναι μέσα... κανείς δεν είναι σπίτι... είναι έξω απ' την πόλη, στο κτήμα. Όλοι! Φυσικά... και χτες βράδυ... χτες βράδυ κι όλη την νύχτα... ήμασταν συνεχώς μόνοι... Χα, χα, χα... τι γέλιο!

Φυσικά, όμορφη, σαστισμένη αγάπη μου, σου είπα ψέματα. Γιατί; Για ποιό λόγο; Για πλάκα! Σε κοροϊδεψα, χαζέ! Για σένα σκιάξιμο και τρέμουλο, για μένα ηρεμία και δροσιά! Εγώ να μιλάω κι εσύ να σωπαίνεις... εγώ σε θέση υπεροχής κι εσύ να υπακούς... εσύ μούσκεμα κι εγώ στεγνή!...

Πολύ την ευχαριστήθηκα την περίεργη ανατροπή! Εσένα δεν σου άρεσε; Έπρεπε οπωσδήποτε να το δοκιμάσω μια φορά! Ανέκαθεν ήμουν η υποταγμένη σ' αυτό το παιχνίδι... ο άντρας από πάνω κι εγώ πάντα από κάτω.

Αυτήν την φορά σε γύρισα απ' την ανάποδη! Πόσο ευχαριστήθηκα την νέα κατάσταση!

Ω, όμορφη αγάπη: ήρθες για να κυνηγήσεις και σε τσάκωσα! Άπελθε, κυνηγέ!!

(σκοτάδι – μουσικό διάλειμμα – τραγούδι.)

Μην κοιμάσαι μόνη

Μην κοιμάσαι μόνη
όλο φλόγα κι ανυπομονησία:
ξέρω καλά ότι λαχταράς,
ότι λαχταράς να με νιώσεις
κοντά σου.
Γυρίζεις και ξαναγυρίζεις
και στο κρεβάτι στριφογυρίζεις,
ακούω τους αναστεναγμούς σου:
αναστενάξεις και προδίνεσαι.
Είσαι όλη ξαναμμένη,
άσε με ν' ανέβω λίγο:
θα σε κάνω πάλι να νιώσεις καλά,
να νιώσεις καλά, αν ανοίξεις την πόρτα.
Έχω καρδιά και στόμα γεμάτα
με δροσερό νερό πηγής:
Εσύ θα δροσιστείς,
θα δροσιστείς.
Εγώ θα μεθύσω.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	7
ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΝΗ	17
ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ	47
Η ΜΑΜΑ-ΦΡΙΚΙΟ.....	61
ΕΧΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ.....	79
ΜΗΔΕΙΑ	97
CONTRASTO ΓΙΑ ΜΙΑ ΜΟΝΟ ΦΩΝΗ.....	113